

ନୂଆ

ସେରେଲାକ ଅରେଞ୍ଜି

ଆପଣଙ୍କ ଶିଶୁକୁ ସେରେଲାକ୍ ଅଦ୍ଭିତୀୟ ଲାଭ ଆଣିଦେବା ପାଇଁ—ଯାହାହେଉ, ଆଉ ଏକ ପଦ୍ଧତି ।

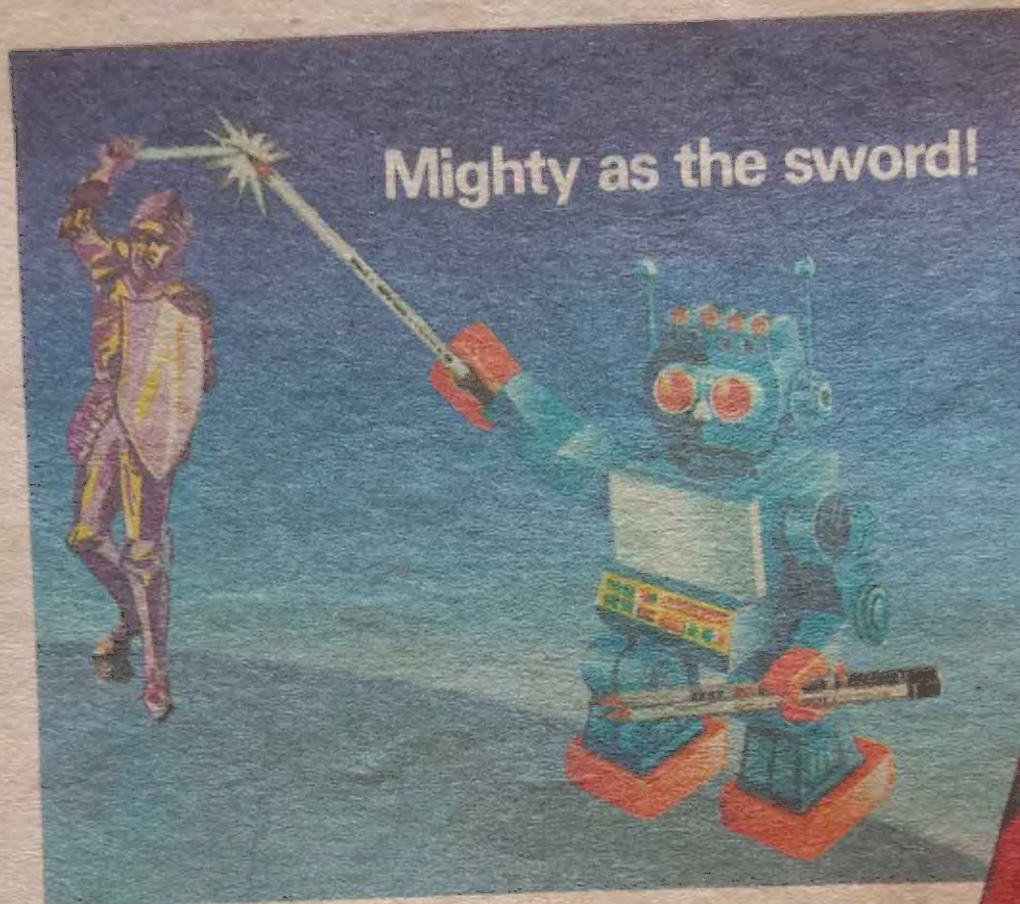
ଏ ହେଉଛି, ନୂଆ ସେରେଲାକ୍ ଅରେଞ୍ଜି : ଅପତନ ଶିଶୁକୁ ଯାହାହେଉ ଆଉ ଏକ ଅଦ୍ଭିତୀୟ ଲାଭ ଅଣି ଦେବାକୁ ଅନୁବଦ୍ଧ ହୋଇଛି । ଶିଶୁର ଆହାରରେ କିଛିଟା ପରିବର୍ତ୍ତନ ତାକୁ ଭଲ ଲାଗିଥାଏ । ଏହି ଏସବୁ ଅରେଞ୍ଜିର ସମସ୍ତ ଗୁଣ ଭଲ ରହିବ ।
ଆଉ ଅପତନ ସେତେବେଳେ ଶିଶୁକୁ ସେରେଲାକ୍ ପରୋଷି ଦିଅନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ତାକୁ ସେରେଲାକ୍ ଭଲ ପସନ୍ଦ ହୁଏ । ଅଦ୍ଭିତୀୟ ଲାଭ ମିଳିଥାଏ । ଯଥା—ପ୍ରତ୍ୟେକ ଆହାରରେ ପୂର୍ବ ପ୍ରସ୍ତୁତ, ତୁରନ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ଏବଂ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ସମ୍ଭବ ।

ଏହି ଦୁଇ ସାଜକୁ ୪ ମାସରୁ ଶିଶୁଟିକୁ ସେରେଲାକ୍ ଦ୍ରବ୍ୟ ଏବଂ ୬ ମାସରୁ ସେରେଲାକ୍ ସ୍ୱାପଲ କରାଯାଏ । ନୂଆ ସେରେଲାକ୍ ଅରେଞ୍ଜି ଖାଆନ୍ତୁ—ଏହା ହେଉଛି ଆପଣଙ୍କ ଶିଶୁକୁ ସେରେଲାକ୍ ଅଦ୍ଭିତୀୟ ଲାଭ ଆଣିଦେବା ପାଇଁ ଇନୋଟି ରୁଚକର ଉପାୟ ।
ଦୋଳର ଚରା ଉପରେ ଲେଖାଯିବା କେବେ ଶାବଳୀକୁ ଯଦି ସହଜରେ ପାଳନ କରନ୍ତି; ଯାହାଫଳରେ ଏହି ଶିଶୁ ଜୀବନ ସମ୍ଭବ କରାଯାଏ ଶୁଭକାରି ଏବଂ ଅପତନ ଶିଶୁକୁ ମିଳିବ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଓ ପୁଷ୍ଟ ସମ୍ପଦର ଆହାର ।

R K SWAMY/FSL/4974 ORI

APOLLO

Make your mark... with **APOLLO**
PENCILS

APOLLO PENCILS PVT. LTD.

107, Regal Industrial Estate, Acharya Donde Marg, Sewree (West),
Bombay-400 015. Ph.: 4133295/4133215.

Distributors: GREATER BOMBAY: D. Jagjivandas & Company, 177, Abdul Rehman Street, Bombay-400 003. Ph.: 326524 MAHARASHTRA: A. Aalok & Company, 107, Regal Industrial Estate, Acharya Donde Marg, Sewree (West), Bombay-400 015. Ph.: 4133295/4133215 GUJARAT: N. Chimanlal & Co., 'Jesmin' Building, Near Firdaus Flats, Khanpur, Ahmedabad-380 001. Ph.: 395198/399570 DELHI, HARYANA, PUNJAB, J.K. & HIMACHAL PRADESH: Bharati Traders, 89, Chawri Bazar, Delhi-110 006. Ph.: 262854 KARNATAKA ANDHRA PRADESH & GOA: Sanghvi Corporation, Suresh Bldg., No. 17, 4th Cross, Kalasipalayam, New Extension, Bangalore-560 002. Ph.: 225702 CALCUTTA & WEST BENGAL: Sanghvi Corporation, 14/1/1A, Jackson Lane, 2nd Floor, Calcutta-700 001. Ph.: 262141 UTTAR PRADESH: Sanghvi Corporation, 7-A, Balmiki Marg, Kaiser Bagh, Lucknow-(U.P.) Ph.: 48301 TAMIL NADU: Sanghvi Corporation, Balna Complex, 1st Floor, 35, Srothen Muthia Mudaliar Street, Madras-600 079. Ph.: 22304. REST OF INDIA: Sanghvi Corporation, 107, Regal Industrial Estate, Acharya Donde Marg, Sewree (West), Bombay-400 015. Ph.: 4133295/4133215.

3 Brothers/AP/2488

“ହୁଏ ମିଠାଇର ମଜାପାଏ
ଖାଉଛି ଖୋଲିଛି ବଢ଼ିଥାଏ”

ହୁଆ
ଲିପ୍ଟନ
ଗୁଲୋ ମିଲ୍କ ଟିସ୍ଟ

ହୁଏ ମିଠାଇର ସମସ୍ତା ସେଥିପାଇଁ ଏବେ ପୁଷ୍ଟି ଗୁଣ

ଲିପ୍ଟନ
ମାତ୍ର ବର୍ତ୍ତମାନ ବୁଲିବା

CLARION C.LGM-2

ମଉଳ-ମଉଳିଙ୍କର ଦୁନିଆରେ ମିଶନ୍ତୁ-ମ୍ୟାଗୀ ଦୁଇର ସଦସ୍ୟ ହୁଅନ୍ତୁ !

ଜଣେ ସଦସ୍ୟ ହେବା ଲାଗି, * ଟି ଖାଲି ମ୍ୟାଗୀ ଦୁଇଲିଙ୍ଗ ପ୍ୟାକ୍ ର ଆଗ ପଟରେ ଯେଉଁଠି 'Maggi 2-Minute Noodles' ବୋଲି ନାମ ଲେଖା ରହିଛି ସେହି ଅଂଶକୁ ହିଁ କାଟି ଆମ ପାଖକୁ ପଠାନ୍ତୁ । ଆପଣଙ୍କୁ ଅଳ୍ପବନ ସଦସ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ସୁପର ମ୍ୟାଗୀ ସଦସ୍ୟ ପଦର ଏକ ବ୍ୟାନ୍ଡ ଓ ସଦସ୍ୟ ଶ୍ରେଣୀରୁ ଯେବାର ଏକ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଆମେ ଆପଣଙ୍କ ପାଖକୁ ପଠାଇବୁ । ଏହାଛଡ଼ା ଏହିପରି ଉପହାର ମଧ୍ୟରୁ ଯେକୌଣସି ଗୋଟିଏକୁ ବାଛିବା ଲାଗି ସୁଯୋଗ ମଧ୍ୟ ମିଳିବ—

- ମ୍ୟାଗୀ ସୁଲ ଫନ୍ ସେଟ୍ (ଏକ ସମୟ-ସାରଣୀ ଓ ୨୦ ଟି ପୁସ୍ତକ ଲେବୁଲ)
 - ମ୍ୟାଗୀ ଟ୍ରାଫିକ୍ ଗେମ୍ (ଟ୍ରାଫିକ୍ ଖେଳ) • ସୁଇଚିଙ୍ଗ ପଲ୍ଲ (ଚାଳା ଗୋଲକଥର)
 - ମ୍ୟାଗୀ ପୋଷ୍ଟର ସେଟ୍ • ଉନବି ହିଁଡେ କମିକ୍ (ପ୍ରତ୍ୟେକ ଥର ନୂତନ ସଂଖ୍ୟା ମିଳିବ)
- ଯଦି ଆପଣ ସୁଦ୍ଧାନ୍ତୁ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଉପହାର ପାଇଁ *ଟି ଖାଲି ଖୋଲି ପଠାଇ ଏହି ସବୁ *ଟି ଯାକ ଉପହାରକୁ ଏକ ମିଆଦ ମଧ୍ୟରେ ସଂଗ୍ରହ କରି ପାରିବୁ । ଖାଲି କ'ଣ ଏତିକି, କବିତାରେ ମ୍ୟାଗୀ ଦୁଇରେ ଅନେକ ଚିତ୍ରାଙ୍କନକ ସଜଣା ଘଟିବ । ତେଣୁ ଆଜି ସଦସ୍ୟ ହୁଅନ୍ତୁ !

ସବୁ ମଉଳ-ମଉଳିଙ୍କର ଏକ ଦୁନିଆ ପଡ଼ିବା-ସମସ୍ତେ ଏକାଠି ମିଶି

ଏହା ସ୍ବଚ୍ଛଦ୍ବର୍ତ୍ତ !

କାଟି ରଖିଥିବା ନାମସ୍ବଚ୍ଛଦ୍ବ ୨*-ପଦସଂଖ୍ୟା ଟିକିଟ୍ ଲଗାଇ ଲଗାପାରେ ପୁରାନ୍ତୁ ଓ ଏହାସବୁ ଟିକିଟି ଦେଇଣା ଖଣ୍ଡିଏ ନାମକ ଉପରେ ଲେଖନ୍ତୁ—

ନାମ : ପୁରା ଠିକଣା : ବସନ୍ତ : ବାଲକ/ବାଲକା

ଯେକୌଣସି ଚିଠି ଆମ ଲଗାପାରେ ପୁରାଦସ୍ବଦେ ଯେଉଁଠିକିର ସଂଖ୍ୟା,

ଆପଣ ଯେଉଁ ଉପହାର ସୁଦ୍ଧାନ୍ତୁ ତାର ନାମ

ଆପଣଙ୍କର ପତ୍ର ଆମ ପାଖକୁ ଏହି ଠିକଣାରେ ପଠାନ୍ତୁ—

ଡ ମ୍ୟାଗୀ ଦୁଇ, ପୋଷ୍ଟ ବକ୍ସ ନମ୍ବର-୨୩୮, ନୂଆ ପଲ୍ଲୀ-୧୧୦୦୩୩

HTA 6026

ଜହ୍ନ ମାୟା

ସମ୍ପାଦକ : 'ଚକ୍ରପାଣି'

ସମ୍ପାଳକ : ନାଗି ରେଭୁଡ଼ୀ

ଏ ସଂଖ୍ୟାରୁ ଜହ୍ନମାୟା ଦ୍ଵାବିଂଶ ବର୍ଷରେ ପଦାର୍ପଣ କରୁଛି । ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଅଭିନନ୍ଦନ । ପଞ୍ଚମ ଶତାବ୍ଦୀର ପ୍ରବାଣ ନାଟ୍ୟକାର ବିଶାଖାଦତ୍ତଙ୍କର ବିଶ୍ୟାତ ସଂସ୍କୃତ ନାଟକ 'ମୁଦ୍ରାରାସ'ର କାହାଣୀ ଏ ସଂଖ୍ୟାର ଚିତ୍ରକଥାରେ ପରିବେଷିତ । ଏହା ଡେଗୁପ୍ତ ମୌର୍ଖୀ ଓ ତାଙ୍କ ବିଶ୍ୟାତ ମନ୍ତ୍ରୀ ଗୁଣକ୍ୟଙ୍କ କାହାଣୀ ।

ଅମରକାଣୀ

ଯୁବ ଚନ୍ଦ୍ରଗେ ବିଷମିବ, ପରିଣାମେ ମୃତୋପମମ୍,
ତବ ସୁଖଂ ସାହିକଂ ପ୍ରୋକ୍ତମାମୁବୁଦ୍ଧି ପ୍ରସାଦଜମ୍ ।

[କର୍ମଲ ସାହିକ ଜୀବନ ପାପନର ଅଭ୍ୟାସ ପ୍ରଥମରେ ବିଷ ଭଳି କଷ୍ଟଦାୟକ ମନେ ହୁଏ । କିନ୍ତୁ କ୍ରମେ ସେଥିରୁ ଯେପରି ତୃପ୍ତି ମିଳେ, ତାହା ଅମୃତ ଭଳି ଆନନ୍ଦଦାୟକ ।]

ବର୍ଷ : ୨୨

ଜୁଲାଇ ୧୯୮୮

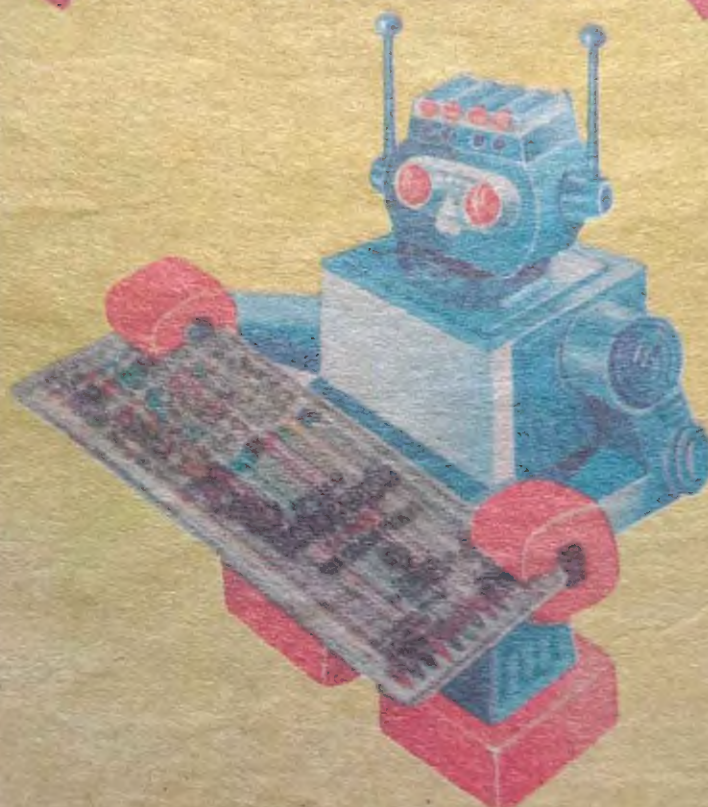
ଅଙ୍କ : ୧

ପ୍ରତି ସଂଖ୍ୟା : ଟ. ୨-୫୦ :: ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ : ଟ. ୩୦-୦୦

APOLLO

Launch pad.. for super drawing

APOLLO
Little People
CRAYON PENCILS

— **for space age kids like you.**

APOLLO PENCILS PVT. LTD.

107, Hegel Industrial Estate, Acharya Donda Marg, Sewree (West),
Bombay - 400 016, Ph. : 4133295/4133215.

PATENT AGENTS

ADWATEKAR & COMPANY, 177, Abad Nehru Street, Bombay-400 003. Ph. 326524 MAHARASHTRA : A. Asolk & Company, 107, Royal Industrial Estate, Acharya Gauda Marg, Borewell (West), Bombay-400 018. Ph. 4133295/4133215 GUJARAT : R. Chimanlal & Co., Jainam Building, Near Fordas Flat, Panchajanya Compound, 500 001 Ph. 395199/399570 DELHI, HARYANA, PUNJAB, J.K. & HIMACHAL PRADESH : Bhargava Traders, 85, Chanderi Bazar, Delhi-110 006. Ph. 225702
KUMAR & PARTNERS, KANPUR PHASES I & II, Sanghi Corporation, Bursat Bldg., No. 17, 14th Cross, Katesipalyam, New Extension, Bangalore-560 002. Ph. 225702
TALWAR & PARTNERS, Sanghi Corporation, 14/1/1A, Jackson Lane, 2nd Floor, Calcutta-700 001 Ph. 282141 UTTAR PRADESH : Sanghi Corporation, T.A. Industrial Park, Phase-I, Lucknow-II Ph. 49301 TAMIL NADU : Sanghi Corporation, Balika Complex, 1st Floor, 35, Stroden Mutha Market Street, Madras-600 076.
Ph. 49301
SANGHI CORPORATION, 107, Royal Industrial Estate, Acharya Gauda Marg, Borewell (West), Bombay-400 018. Ph. 4133295/4133215

କେମ୍‌କୋର
ଆପଣ
ହୁଆ

ପ୍ରକୃତରୂପ ଭିତରେ
ଭିତରୁ ବେଶି କେମ୍‌କୋର

କେମ୍‌କୋର କେମ୍‌କୋର ଏକଲେପ୍‌ସ'ର
ନୂଆ ପ୍ୟାକେଟ ଖୋଲନ୍ତୁ ତ ଦେଖି । ତେଣୁ ତେଣୁ
ଅପଣଙ୍କ ଗୁରୁପତ୍ର ହସ-ହସ ମୁହଁସହ କେହିପାଇଥିବେ
ଆଉ ହାତରେ ରହିଯିବ କେବଳ ତା'ର ଖାଇ ପ୍ୟାକ୍ ।

ଚେରେ, ଅପଣଙ୍କ ସୁ-ମଧୁର
ପସନ୍ଦ ପାଇଁ ସବୁରି ବାହାବା
ଗୁଣାଯାଇଥିବ ।

କେମ୍‌କୋର
କେମ୍‌କୋର ଏକଲେପ୍‌ସ'ର
କେମ୍‌କୋର ସୁଆଦ ବାଣ୍ଟନ୍ତୁ

ଭାରତ'ର ସର୍ବବୃହତ୍,
ସର୍ବାଧିକ ପ୍ରାଣ୍ଟରେ ଉପାଦତ
କେମ୍‌କୋ ଲମ୍ବିଚେ, ମାଙ୍ଗାଲେର

ଅଭୂତ ହସାବ

ଦିଆରେ କେତେ କିସମର ହସାବା ଲେକ ଥାନ୍ତି । ସେଥିରୁ କଣ ହେଲେ ରଜପୁର ବଜାରର ଥିଲାବାଲ ବେପାରୀ ସୁନ୍ଦର ସେଠ ।

ଆଜିକାଲି ପେମିତି ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଟଙ୍କା ରଖା ହୁଏ ସେତେବେଳେ ସେମିତି ରଜାଙ୍କ ଖଜଣାଖାନାରେ ଲେକେ ଟଙ୍କା ରଖି ପାରୁଥିଲେ । ତେବେ ବ୍ୟାଙ୍କରେ ସୁଧ ମିଳେ, ଖଜଣାଖାନାରେ ଖାଲ ଅର୍ଥ ସୁରକ୍ଷିତ ରହୁଥିଲା ।

ତେବେ ଅଧିକାଂଶ ବେପାରୀ ଲେକକୁ ରଖି ଦେଇ ସୁଧ ଉପାର୍ଜନ କରୁଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ସୁନ୍ଦର ସେଠ କେବେ ରଖି ଦେଇ ନଥିଲେ । ଦିନେ ତାଙ୍କର ଜଣେ ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ବନ୍ଧୁ ହରିହର ତାଙ୍କୁ କହିଲେ, “ସୁନ୍ଦର ଭାଇ, ତମେ ତମର ସବୁ ଲାଭ ଖଜଣାଖାନାରେ ନରଖି ଲେକକୁ ରଖି ଦେଲେ ତ ସୁଧ ପାଆନ୍ତି !”

“ଆରେ ହରିହର, ମୁଁ କ’ଣ ବୋକା ? ମୁଁ ଯେତେବେଳେ ଟଙ୍କା ଜମା ରଖି, ସେଥିରୁ ଚିନି ଭାଗ ହେଲା ମୂଲଧନ, ବାକି ଚତୁର୍ଥ ଭାଗ ହେଲା ସୁଧ । ଏଇଆ ଧରିନେଇ ମୁଁ ରଖି । ତେଣୁ ମୁଁ ସୁଧ ହରାଇଛୁ କେଉଁଠି ? ହାଃ ହାଃ !” ସୁନ୍ଦର ସେଠ ବୁଝାଇ ଦେଲେ ।

ହରିହର ଆଉ କହୁବେ କ’ଣ ?

ଗୋପନୀୟ କାରଣ

ପ୍ରାଚୀନଯୁଗ ଗାଁରେ ସମସ୍ତେ କହୁଥାନ୍ତି,
“ନାରାୟଣ ଯେତକ ସତ୍, ସେତକ
ସାହସୀ । ସେ କେବେ କାହାକୁ ଶୋଷାମଦ
କରେ ନାହିଁ । କାହାର ପାଖକୁ ସେ
କେବେ ସାହାଯ୍ୟ ପାଇଁ ଯାଏ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ
ସବଦା ଅନ୍ୟକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ
ଥାଏ ।”

ଏଭଳି ମନୁଷ୍ୟ ଶୁଣିଲେ ଖାଲି ଜଣେ
ଲୋକର ଗାନ୍ଧ ଦାହ ହେଉଥାଏ । ସେ
ହେଲେ ଗାଁର ସବୁଠାରୁ ଧନବାନ ବ୍ୟକ୍ତି
ମହେନ୍ଦ୍ରବାବୁ । ସେ କହୁଥାନ୍ତି, “ନାରାୟଣର
ବାପା ଆମ ସିରସ୍ତାରେ କାମ କରୁଥିଲ ।
ଆମରି ଘରୁ ଯାହା ଦରମା ପାଉଥିଲ,
ସେଥିରେ ନାରାୟଣ ମଣିଷ ହୋଇଛି !”

ଲୋକେ କହୁଥାନ୍ତି, “ସେ ଯାହାହେଉ,
ତା’ ବାପା କାମ କରୁଥିଲେ, ଆୟ କରୁଥିଲେ ।

ଆପଣଙ୍କ ପାଖରେ କାମ ନକରିଥିଲେ ଆଉ
କେଉଁଠାରେ କରିଥାନ୍ତେ !”

“କିନ୍ତୁ ନାରାୟଣ ଯେ ଆଜି ଏତେ ଶକ୍ତି
ହୋଇଛି, ତାହା ପଛରେ ଆମରି ପରିବାରର
ଅବଦାନ ଅଛି । କିନ୍ତୁ ନାରାୟଣକୁ ଦେଖ,
ସେ କେବେ ବି ଥରେହେଲେ ସେ ବିଷୟ
ମନେ ପକାଏ ନାହିଁ !” ମହେନ୍ଦ୍ରବାବୁ
କହୁଥାନ୍ତି ?

ଏକଥାର ବିଶେଷ ମୂଲ୍ୟ ନଥିଲେ ବି ଏହା
କହି ସେ ସନ୍ତୋଷ ଲଭ କରୁଥାନ୍ତି ।

କଥା ହେଲା, ମହେନ୍ଦ୍ରବାବୁଙ୍କ ପାଖରେ
ଗାଁର ପ୍ରାୟ ସବୁ ଲୋକ କୌଣସି ନା କୌଣସି
କାରଣରେ ରଖି ରହିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ମହେନ୍ଦ୍ର
କେବେ ତାଙ୍କ ପାଖରୁ କୌଣସି ସାହାଯ୍ୟ ଭଣ୍ଡା
କରି ନାହିଁ । ଏହା ମହେନ୍ଦ୍ରବାବୁଙ୍କୁ ଭାରି
ଅସ୍ପୃହକର ଲାଗୁଥାଏ ।

“ବସୁନ୍ଧର”

ସବୁଦିନ ଉପରଓଳ ଗାଁର ଥିଲାକାଳ
ଲେକେ ମହେନ୍ଦ୍ରବାବୁକୁ ଘେରି ବସୁଥାନ୍ତି—
ଗାଁ ମଝି ବରଗଛ ମୂଳ ଚଉକର ଉପରେ ।
ଦୁନିଆ ଯାକର ଗପ ପଡୁଥାଏ । ଅବଶ୍ୟ
ମହେନ୍ଦ୍ରବାବୁହିଁ ସବୁଠାରୁ ବେଶି ଶୁଣୁଥାନ୍ତି ।
କାରଣ ସେ ଧନୀଲେକ । ସମସ୍ତେ ତାଙ୍କ
କଥା ଶୁଣିବାକୁ ବାଧ୍ୟ । ସେ ଯାହା
କହୁଥାନ୍ତି, ସେସବୁ ସାଧାରଣତଃ ନିଜ
ବଢ଼େଇ ।

ଦିନେ ଏମିତି ବୈଠକ୍ ଚାଲିଛି, ହଠାତ୍
ସେଠାରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲା ନାରାୟଣ । ସେ
ମହେନ୍ଦ୍ରବାବୁକୁ ନମସ୍କାର କରି କହିଲା,
“ବାବୁ, ମୁଁ ଆଜି ଆପଣଙ୍କଠୁଁ କିଛି ସହାୟତା
ଚାହେଁ ।”

ସମସ୍ତେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ । ମହେନ୍ଦ୍ରବାବୁଙ୍କ
ମୁହଁରେ ହସ୍ତି ଓ ଗଦା ଫୁଟି ଉଠିଲା । ଯେଉଁ
ନାରାୟଣ କେବେ କାହାଠୁଁ କିଛି ଚାହେଁ ନାହିଁ
ବୋଲି ସମସ୍ତେ କହିଥାନ୍ତି, ସେ ଆଜି ତାଙ୍କ
ସହାୟତା ମାଗୁଛି !

“କ’ଣ ଦରକାର ନାରାୟଣ ? ମୋ
ଦେଇ ଯାହା ହୋଇ ପାରିବ, ତାହା ନିଶ୍ଚୟ
କରିବି ।” ମହେନ୍ଦ୍ରବାବୁ ଶମ୍ଭୀର ହୋଇ
କହିଲେ ।

“ମୋର ଘର ମରାମତ ହେବାର ଅଛି ।
ବର୍ଷା ଋତୁ ପୁରୁଷ ସେ କାମଟି ହେବା ଲେଡ଼ା ।
ସେପାଇଁ ମୋର ପ୍ରୟୋଜନ ତିନିଶହ ଟଙ୍କା...”

ନାରାୟଣ ଆଉ କିଛି କହିବା ପୁରୁଷ
ମହେନ୍ଦ୍ରବାବୁ କହିଲେ, “ଆରେ ନାରାୟଣ,

କହ କଥା ? ସନ୍ତାନଦେବେ ନବେ କହିବୁ ।
ଟଙ୍କା ନେଇଯିବୁ ।”

“ନା ଆଜ୍ଞା, ଟଙ୍କା ଆପଣଙ୍କୁ ଦେବାକୁ
ପଡ଼ିବ ନାହିଁ । ମହାଜନଠାରୁ ଟଙ୍କା ଆଣିବା
ତା’ ସହ କଥା ହୋଇ ଯାଉଛି । ସେ ଖାଲି
ଜଣେ ବଞ୍ଚେଇ ଲୋକ ମୋ ଚରଣରୁ ଜାମିନ୍
ରହୁବେ, ଏତିକି ଚାହେଁ । ଆପଣ ଜାମିନ୍
ହେବେ, ମୋର ଏହାହିଁ ଅନୁରୋଧ ।”
ନାରାୟଣ କହିଲା ।

“ଜାମିନ୍ ହେବା ଦରକାର କ’ଣ ?
ତୋର ବା ମହାଜନଠାରୁ ଟଙ୍କା ଆଣିବା
ଦରକାର କ’ଣ ? ଟଙ୍କା ପରା ମୁଁ ତୋତେ
ଦେବି ବୋଲି କହିଲି !” ମହେନ୍ଦ୍ରବାବୁ
ବୁଝାଇଲେ ।

“ବାବୁ, ଅଣେକଠାରୁ ଟଙ୍କା ଗ୍ରହଣ
ଅସୁବିଧା ଅଛି ।” ନାରାୟଣ କହିଲା ।

“କ’ଣ ଅସୁବିଧା ? ମୁଁ ତ ବର୍ତ୍ତମାନ
ନବକାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ । ଜାମିନ୍ ଦରକାର ନାହିଁ
କି ସୁଧ ବା ଚାହେଁନା ।” ମହେନ୍ଦ୍ରବାବୁ
ବୁଝାଇ ଦେଲେ ।

ନାରାୟଣ ଅଳ୍ପ ଦୃଷ୍ଟି କହିଲା, “ସେଇଟା
ତ ଅସୁବିଧା ! ସୁଧ ନଦେଇ ଟଙ୍କା ନେଲେ
ମୋତେ ଘର ଅଛୁଆ ଲାଗିବ । ମହାଜନ
ଟଙ୍କା ଦେଉ, ସୁଧ ନେଉ । ଆପଣ ଖାଲି
ଜାମିନ୍ ରହନ୍ତୁ ।”

ମହେନ୍ଦ୍ରବାବୁ ଦେଖିଲେ, ନାରାୟଣକୁ
ବୁଝାଇବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ସେ ଦୃଷ୍ଟି ଦୃଷ୍ଟି
କହିଲେ, “ଆଜ୍ଞା ନାରାୟଣ, ଗାଁରେ ଏତେ

ବିଶିଷ୍ଟ ଲୋକ ଥାଉଁ ଥାଉଁ ତୁ ମୋତେ ଜାମିନ୍
ହେବା ପାଇଁ କାହିଁକି କହୁଛୁ ?”

ମହେନ୍ଦ୍ରବାରୁ ଆଶା କରୁଥିଲେ, ସମସ୍ତଙ୍କ
ଆଶରେ ନାରାୟଣ କହିବ କି ସେ ହେଲେ
ସବୁଠାରୁ ନିର୍ଭରଯୋଗ୍ୟ ଲୋକ, ସବୁଠାରୁ
ମାନ୍ୟଗଣ୍ୟ ଲୋକ, ସେ ଜାମିନ୍ ହେଲେ
ଟଙ୍କା ଦେବାପାଇଁ ମହାଜନର ତଳେ ମାତ୍ର
ଦୃଢ଼ ଥା ରହିବ ନାହିଁ—ଏମିତି କହି ।

କିନ୍ତୁ ନାରାୟଣ କହିଲା, “ବାରୁ, କାରଣ
ଅବଶ୍ୟ ଅଛି । କିନ୍ତୁ ସେକଥା କହିବା
ଦରକାର କ’ଣ ?”

“ନା, ନା, କହିଲେ କି କ’ଣ ?”
ମହେନ୍ଦ୍ରବାରୁ ଜିଗର କଲେ ।

“ଯଦି ଆପଣ ନିଶ୍ଚୟ ଶୁଣିବେ, ତେବେ
ଅବଶ୍ୟ କହିବ । କିନ୍ତୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ନୁହେଁ ।
ଆଉ ଦିନେ ।” ନାରାୟଣ କହିଲା ।

ମହେନ୍ଦ୍ରବାରୁ ମହାଜନ ପାଖକୁ ଲୋକ
ପଠାଇଲେ । ମହାଜନ ଆସିଲା । ସେ
କହିଲେ, “ନାରାୟଣକୁ ଟଙ୍କା ଦିଅ । ସେ
ପରିଶୋଧ ନକରି ପାରିଲେ ମୁଁ ଦେବି ।”

ମହାଜନ ନାରାୟଣକୁ ଟଙ୍କା ଦେଇଦେଲା ।

ମାସକ ପରେ ନାରାୟଣ ମହାଜନର ଟଙ୍କା
ପରିଶୋଧ କରିଦେଲା ଓ ମହେନ୍ଦ୍ରବାରୁ
ପାତ୍ରମିତ୍ର ପରିବୃତ ହୋଇ ବସିଥିବା ବେଳେ
ତାକୁ ଆସି ସେ ଶବ୍ଦର ଦେଲା ।

“ଏଡ଼େ ଶୀଘ୍ର ରାଶି ଶୋଧ କରିଦେଲୁ ?
କେମିତି ?” ମହେନ୍ଦ୍ରବାରୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ
ପଚାରିଲେ ।

“କଥା କ’ଣ କି, ଏ ଶରୀର ଲୋକଟି
ଅଳ୍ପ ଅଳ୍ପ ସଞ୍ଚୟ କରି ଜଣେ ସଙ୍କଳନକଠି
ଜମା ରଖୁଥିଲା । ସେ ସଙ୍କଳନ ଗୋଟାଏ
ଅସୁବିଧାରେ ପଡ଼ି ମୋ ଜମା ଟଙ୍କାରୁ କିଛି
ଖର୍ଚ୍ଚ କରି ଦେଇଥିଲେ । ସେଥିପାଇଁ ମୋତେ
କରଜ କରିବାକୁ ହେଲା । ସେ ଯେମିତି ମୋ
ଟଙ୍କା ଦେଇଦେଲେ ମୁଁ ସେମିତି ତାକୁ ନେଇ
ମହାଜନକୁ ଦେଇଦେଲି ।” ନାରାୟଣ
କହିଲା ।

“କିଏ ସେ ସଙ୍କଳନ ?” ମହେନ୍ଦ୍ରବାରୁ
ପଚାରିଲେ ।

“ବାବୁ, ତାଙ୍କ ନାମ କହିବି ନାହିଁ । ସେ ପ୍ରକୃତରେ ସଜ୍ଜନ । ମୋର ହଠାତ୍ ଟଙ୍କା ଦରକାର ପଡ଼ିବ ବୋଲି ସେ ଜାଣି ନଥିଲେ । ତେଣୁ ଶକ୍ତ କରି ଦେଇଥିଲେ ।” ନାରାୟଣ କହିଲା ।

“ଆଜ୍ଞା, ସେଦିନ ମୁଁ ଯେଉଁ ପ୍ରଶ୍ନଟି ପଚାରିଥିଲି, ତା’ର ଉତ୍ତର ଦେବୁ ନାହିଁ ? ଏତେ ଲୋକ ଆଉଁ ଆଉଁ ତୁ ମୋତେ କାହିଁକି ଜାମିନଦାର୍ ରୂପେ ବାଛିଲୁ ?” ମହେନ୍ଦ୍ର-ବାବୁ ପଚାରିଲେ ।

ନାରାୟଣ ଇତସ୍ତତଃ କରି କହିଲା, “ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଗରେ ଏ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ ହେବ ? କାରଣଟି ଗୋପନୀୟ । ଆପଣଙ୍କୁ ଏକାନ୍ତରେ କହିଲେ ଚଳିବ ନାହିଁ ?”

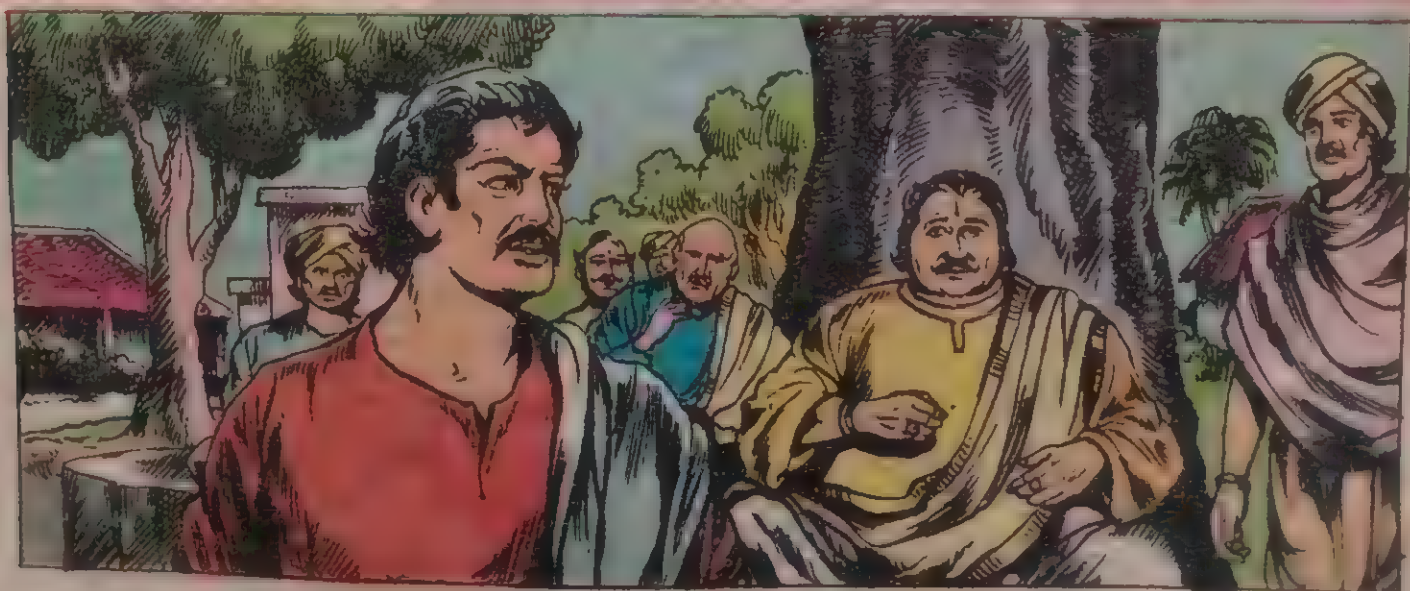
“ନା, ନା, ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଗରେ କହିଲେ କିଛି କ’ଣ ?” ମହେନ୍ଦ୍ରବାବୁ ଉତ୍ସାହରେ କହିଲେ ।

“ବାବୁ, ଆପଣ ଅନେକ ସମୟରେ କହିଥାନ୍ତି, ମୋ ବାପା ଆପଣଙ୍କ ପିତୃସ୍ତ୍ରୀରେ ଗୁଣିତ କରୁଥିଲେ । ଅର୍ଥାତ୍ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ ପ୍ରତି କୃତଜ୍ଞ ରହିବା ଉଚିତ । ତେଣୁ ଆପଣଙ୍କୁ ଜାମିନଦାର୍ କରି ମୁଁ ସେହି କୃତଜ୍ଞତା ପ୍ରକାଶ କଲି ।” ନାରାୟଣ କହିଲା ।

“ତୋ କଥା ମୁଁ ବୁଝି ପାରୁନାହିଁ । ଏଥିରେ କୃତଜ୍ଞତା ପ୍ରକାଶ କଲୁ କିପରି ?” ମହେନ୍ଦ୍ରବାବୁ ପଚାରିଲେ ।

“ସମସ୍ତେ ଜାଣନ୍ତି ମୁଁ କେବେ କାହାର ସାହାଯ୍ୟ ଉପା କରେ ନାହିଁ । ମୋ ଭଳି ଲୋକ ଯେତେବେଳେ ସର୍ବସମ୍ପତ୍ତିରେ ଆପଣଙ୍କ ସହାୟତା ମାଗିଲା, ଏହା ଆପଣଙ୍କର ସୌଭାଗ୍ୟ ନୁହେଁ ? ଆପଣଙ୍କୁ ଭାଗ୍ୟବାନ ବୋଲି ପ୍ରମାଣ କରି ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ ପ୍ରତି କୃତଜ୍ଞତା ପ୍ରକଟ କଲି ।” ନାରାୟଣ କହିଲା ।

ମହେନ୍ଦ୍ରବାବୁଙ୍କ ମୁହଁ ତନ୍ମୁଲି ଖାଲ ଯିବାର ଦିଶିଲା । ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତେ ହସ ଗୁପ୍ତି ରଖିଲେ ।

ମିଜାଜ୍

ଚନ୍ଦ୍ରପୁର ଓ ପାର୍ଶ୍ବବର୍ତ୍ତୀ ସ୍ଥଳୀ ଚନ୍ଦ୍ରଗିରି ଭିତରେ ବିବାହ ଲାଗି ରହିଥାଏ ।

ଚନ୍ଦ୍ରପୁରର ସଜ୍ଜା ଏ ବିବାହର ସବୁଦିନିଆ ସମାଧାନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ବହୁତ ଚେଷ୍ଟା କଲେ । କିନ୍ତୁ ଚନ୍ଦ୍ରଗିରିର ସଜ୍ଜା ତାଙ୍କ ନିବେଦନ ପ୍ରତି କାନ ଦେଲେ ନାହିଁ । ଶେଷକୁ ଦିନେ ହଠାତ୍ ଚନ୍ଦ୍ରଗିରିର ସୈନ୍ୟବାହିନୀ ପୁରୁଷ ଯୁଦ୍ଧ ଘୋଷଣା ନକରି ଚନ୍ଦ୍ରପୁର ଭିତରକୁ ମାଡ଼ି ଆସିଲେ । ଚନ୍ଦ୍ରପୁରର ସଜ୍ଜା, ସେନାପତି ଓ ସୈନ୍ୟମାନେ ପ୍ରାଣମୁକ୍ତ । ପ୍ରତିରୋଧ କରି ଖାଲି ଯେ ଚନ୍ଦ୍ରଗିରିର ସୈନ୍ୟବାହିନୀକୁ ପରାସ୍ତ କଲେ, ସେତିକି ଦୁହେଁ, ଚନ୍ଦ୍ରଗିରିକୁ ଦଖଲ କରି ଚନ୍ଦ୍ରପୁର ସହ ମିଶାଇ ଦେଲେ ।

ତେବେ ଚନ୍ଦ୍ରପୁରର ସେନାପତି ଶକ୍ତିବର୍ମା ଗୋଟାଏ ଗୋଡ଼ ହରାଇ ଅନ୍ଧମ ହୋଇଗଲେ ।

“ମହାରାଜ, ଜଣେ ନୂଆ ସେନାପତି ମନୋନୀତ କରନ୍ତୁ ।” ଶକ୍ତିବର୍ମା ସଜ୍ଜାକୁ କହିଲେ । ସଜ୍ଜା ଅନିଚ୍ଛା ସତ୍ତ୍ୱେ ସେ ପ୍ରସ୍ତାବ ଗ୍ରହଣ କଲେ ଓ ସେନାପତି ଓ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଉପରେ ନୂଆ ସେନାପତି ବାଛିବାର ଘର ଦେଲେ । ସୈନ୍ୟବାହିନୀର ଦକ୍ଷ ଯୋଦ୍ଧାମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମାତ୍ର ଦୁଇଜଣଙ୍କୁ ଆଖିରେ ରଖାଗଲା । ଜଣକର ନାମ ଜୟ ଅନ୍ୟ ଜଣକର ନାମ ବିଜୟ । ସେନାପତି ଶକ୍ତିବର୍ମା ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ କହିଲେ, “ଦୁହେଁ ସବୁ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସମାନ ଯୋଗ୍ୟ । କିନ୍ତୁ ଦୁହିଁଙ୍କ ସ୍ୱଭାବ ଓ କଥାବାର୍ତ୍ତା ଏଡ଼େ ନରମ ଯେ ସେନାପତି ହେବା ପରେ କେହି ଜଣେ କଡ଼ା ଭାବରେ ସୈନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ହୁକୁମ ଦେଇପାରିବେ ନାହିଁ ।”

“ଆଜ୍ଞା, ଦେଖାଯାଉ ।” ଏହାପରେ ସେ ଶକ୍ତିବର୍ମାଙ୍କୁ ଗୋଟାଏ ଯୋଜନା କହିଲେ ।

ସେହି ଅନୁସାରେ ପରଦାନ କରୁଥିବା ପ୍ରଥମେ ସେନାପତିଙ୍କ ପରସ୍ତାକୁ ଆସି ତା'ପରେ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଲେଖା ଲେଖାକୁ ନେଇ ଯିବା ଆଗଲା । ତତ୍ପରେ ତାଙ୍କୁ ଶେଷରେ ଯିବା ଆଗଲା, ତେବେ ତାକୁ ଭଲ ସମୟ ଦିଆଗଲା ।

କିନ୍ତୁ ଆଜି ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଲେଖିବା ମାତ୍ରେ ମନ୍ତ୍ରୀ କହିଲେ, “ତମକୁ ସେନାପତି ପଦ ମିଳି ସାରିଛି । କିନ୍ତୁ, ଦେଖ ବିଜୟ, ତମେ ଆମ ପୁର ସେନାପତିଙ୍କ ଭଳି ଦାସ ହେବ, ରାଜା ଏଇଆ ଆଶା କରନ୍ତି ।”

କିନ୍ତୁ ଉକ୍ତିଶିତ ହୋଇ କହିଲା, “ମୋ ନାମ ବିଜୟ ନୁହେଁ, ଜୟ ।”

“ଆରେ, ସେନାପତିଙ୍କ ସିରସ୍ତାଦାର ତ କହି ପଠାଇଲା ସେ ବିଜୟକୁ ମୋ ପାଖକୁ ପଠାଉଛି !” ମନ୍ତ୍ରୀ କହିଲେ ।

“କିଛି ଗୋଟିଏ ଭୁଲ ହୋଇ ଯାଇଛି । ମୁଁ ଯାଉଛି, ସିରସ୍ତାଦାରକୁ ତାଙ୍କ ଆଶିଷ ।” ଏହା କହି ଜୟ ଚାଲିଗଲା ।

ଏହା ପରେ ବିଜୟ ସେହିଦିନ ମନ୍ତ୍ରୀ କହିଲେ, “ତମେ ଏହି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ସେନାପତି ହେଲୁ । କିନ୍ତୁ, ଜୟ, ତମେ ଆମ ପୁର ସେନାପତି ଭଳି ଦାସ ହେବ—ରାଜା ଏହି ଆଶା କରନ୍ତି ।”

“ମନ୍ତ୍ରୀଦର, ମୋର ନାମ ଜୟ ନୁହେଁ ବିଜୟ । ସିରସ୍ତାଦାର ମୋତେ କହିଲା, ମୁଁ, ଅର୍ଥାତ୍ ବିଜୟ, ସେନାପତି ରୂପେ ନିଯୁକ୍ତ ପାଇଛି । ଆପଣ ବିଜୟ ପରିବର୍ତ୍ତେ ଜୟ ଶୁଣିଛନ୍ତି ।” ଏତକ କହି ବିଜୟ ଜଣେ ପ୍ରହରୀ ଆଡ଼େ ଚାଲିଯିବ କହିଲା, “ସିରସ୍ତାଦାରକୁ ଯାଇ କୁହ, ନୂତନ ସେନାପତିଙ୍କ ନାମେ, ସେ ଏଇକ୍ଷଣି ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଘରକୁ ଆସିବ ।”

“ବେଗ୍, ବେଗ୍, ବିଜୟ ! ଠିକ୍ ଅଛି । ମୋର ଭୁଲ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ତମେହିଁ ସେନାପତି ।” ମନ୍ତ୍ରୀ କହିଲେ । ସେ ଯାଇ ପୁରୁଣା ସେନାପତିଙ୍କୁ ଗୋପନରେ ଦୃଷ୍ଟି ଦୃଷ୍ଟି କହିଲେ, “ପଦ ଅନୁସାରେ ମିଜାଜ୍ ଜାହର କରିବାକୁ ବିଜୟ ସକ୍ଷମ !”

ସାବାସ୍ ମହାରାଜ !

ରାଜାଙ୍କର ବିଚାର କରାହୁ । ସାବୁରେ ହଲେ କଣେ ଅମାତ୍ୟ । ରାଜା କୁଣ୍ଡ ପାଦେଶୁ
କଣ ଉଡ଼ରେ ତୋର ମଧ୍ୟ ଗୋଟାଏ ବାଟିକର ଆଇଲେ ନହି । ତାଙ୍କ ଗୁରୁରେ
କେଉଁ ଖୁସି ଉଠୁଥାଏ ।

ହୁଅନ୍ତୁ ଦେଖିଲେ ହୁଅନ୍ତୁ ହୁଆନ୍ତାଏ । ରାଜା ତରବରୁଆ ଖାଲ ପୋଶିଲେ ଓ
ମାରିଲେ । କିନ୍ତୁ ହୁଅନ୍ତୁହୁଆନ୍ତୁ ଅମାତ୍ୟ ହୁଅନ୍ତୁ ହୁଅନ୍ତୁ ହୁଅନ୍ତୁ ।

“ସାବାସ୍, ମହାରାଜ !” କହୁଲେ ଅମାତ୍ୟ ।

ରାଜା ଅମାତ୍ୟ ଓ ହୋପରେ ଭଲ ଦେଖାଗଲେ ଓ ଅମାତ୍ୟ ଆଡ଼େ କଟମଟ କରି
ଅମାରିଲେ । କିନ୍ତୁ ଅମାତ୍ୟ ନିଜକୁ ନିଜେ କହୁଲେ ଭଲ ଗୁଣ ଗୁଣ ହୋଇ କହୁଥାନ୍ତି,
“ମହାରାଜଙ୍କ ହୁଅନ୍ତୁରେ ଦୟା ଦେଖ ! ବଣକୁ ଆସି ଗାର ନ ମାରିଲେ ହୁଅନ୍ତୁ କଲବଲ
କରିବ ବୋଲି ସେ ଗାର ମାରିଲେ, କିନ୍ତୁ ହୁଅନ୍ତୁ ହୁଆ ଦୋଲ ତାକୁ ପେମିତି ନ ବାଜିବ,
ସେମିତି ଭବରେ ମାରିଲେ !”

ରାଜା ଗୁଣି ହୋଇଗଲେ ଓ କହୁଲେ, “ଅମାତ୍ୟ, ତମେ ମନ୍ତ୍ରୀ ହେବ ବୁ ପୋଶ୍ୟ ।”

କମଳ ଉପାସକାର କାହାଣୀ

[୭]

[ଜୀବନରେ ହୁଏ କ'ଣ ଜାଣିନଥିବା ଜ୍ଞାନ ବିଜ୍ଞାନ ଗୁଣର ଲୋକକୁ ହୁଏତ ନର ଆଶିଦେବାର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇ ଗୁରୁ ପାଇ ପହଞ୍ଚିଲା ପରବର୍ତ୍ତୀ ମୁଲକରେ । ସେଠି ଏକଦା ଜଣେ ସନ୍ନ୍ୟାସୀଙ୍କା ବିଭୂତି ପୋରୁଁ ଲୋକେ ପ୍ରତ୍ୟହ ମନଇଚ୍ଛା ଆକାରର ତରଳଜଟିଏ ଉଷୁଜାର ଖାଇପିଇ ସୁଖରେ ରହୁଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଇଥିବା ସେ ସୁଯୋଗର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଶୋର ଦେଇଥିଲେ । ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ଓ ଗୁରୁ ଅଦୃଶ୍ୟ ଭାବରେ ଗୋଟିଏ ମନ୍ଦିର ଭିତରେ ପଶିଲେ । ତା'ପରେ...]

ମନ୍ଦିର ଭିତରେ ନଗରର ଶାସନ-ସମିତିର ବୈଠକ ହେଉଥିଲା । ଜଣେ ଦୀର୍ଘକାୟ ବ୍ୟକ୍ତି କହୁଥିଲେ, “ସୁଖର କଥା, ଆମେ ଏ ବର୍ଷ ତିନୋଟିଯାକ ‘ପାପ’କୁ କାରୁ କରି ପାରିବୁଁ । ବଳି ପାଇ ଦେବୀ ଆପ୍ୟାୟିତା ହେବେ ।”

“ସେମାନଙ୍କୁ ଥରେ ଦେଖିବା ।” ନଗରର ଦର୍ବାର କହିଲେ ।
ଦୀର୍ଘକାୟ ବ୍ୟକ୍ତିଟି ସମିତିର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାଶିତ ଯନ୍ତ୍ରା ପାଖକୁ ନେଇଗଲେ । ତହିଁ ଭିତରେ ଥିଲେ ତିନୋଟି ହୁସୁସୁସୁ ବନ୍ଦୀ ।

“ସେ ନିଶ୍ଚୟାଟି ହେଲା କାମ; ଦାଢ଼ୀଆ ଜଣେ ହୋଇ ଏବଂ ସେ ପଚାରିବନ୍ତି ଲେଉ ।”
 ଫାର୍ଦ୍ଦକାୟ ବ୍ୟକ୍ତିଟି ଚିହ୍ନାଇଦେଲା । ସମିତିର ସଭ୍ୟମାନେ ତା’ପରେ ଯେଉଁ ଶକ୍ତି ଚେରାସା ଧାହାସ୍ୟରେ କାମ ହୋଇ ଲେଉ ବଳି ପଡ଼ିବା କଥା, ସେ ଗୋଟିକର ଧାର ପରାସା କରି ମନ୍ତ୍ରୋଷ ପ୍ରକାଶ କଲେ ।

ଅଦୃଶ୍ୟ ସନ୍ଧ୍ୟାସୀ ଅଦୃଶ୍ୟ ରାଜକୁ କହିଲେ,
 “ଏ ନଗରକୁ ଏହିକ୍ଷଣି ଧ୍ବଂସ କରିଦେବାକୁ ମନ ହେଉଛି !”

କହିବା ବାହୁଲ୍ୟ, ତାଙ୍କର ସେ ଶୁଦ୍ଧ କଣ୍ଠସ୍ଵର ରାଜ୍ୟବ୍ୟତିରେକ ଆଉ କେହି ଶୁଣିପାରଲେ ନାହିଁ । ସେ ପୁଣି କହିଲେ, “ମୁଁ ଏ ଅଧମମାନଙ୍କ

ପୁରସ୍କାରକୁ ଯେମାନଙ୍କ ନିଜ ଚେତନାରେ କାମ ହୋଇ ମୋହ କପର ଦିବ୍ୟଶକ୍ତି ଆଗରେ ଡାକା କରିବାକୁ ହେବ, ତାହା ବୁଝାଇଥିଲା । ସେମାନେ କେତୋଟି ହତଭାଗ୍ୟ ବିଦେଶୀଙ୍କୁ ଧରି ଆଣି ଯେମାନଙ୍କୁ ଗୋଟାଏ ଗୋଟାଏ ଦୁର୍ଘଟ ନାମରେ ନାମିତ କରି ବଳି ଦେଇ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରୁଛନ୍ତି ! ହାୟରେ ମଣିଷ !”

ସେ ଫାର୍ଦ୍ଦକାୟ ଲୋକଟି ଏ ବର୍ଷ ତିନୋଟିଯାକ ‘ପାପ’ କାବୁ କରି ପାରିଥିବାର ଅର୍ଥ ବର୍ତ୍ତମାନ ରାଜ୍ୟ ପାଖରେ ଶିଷ୍ଟ ହୋଇଗଲା ।

ଅଦୃଶ୍ୟ ଭାବରେ ନଗର ଭିତରେ ଆଉ କିଛି ସମୟ ବୁଲି ସେମାନେ ଆହୁରି କେତେ କଥା ଜାଣିଗଲେ । ସେ ଯୌଗିକ ଚରଣକୁ ନଗର-ବାସୀମାନେ ବିପୁଳ ଲାଭ କରନ୍ତି । ପ୍ରତିଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ବର୍ତ୍ତମାନର ସର୍ଦ୍ଦାର ପାହାଡ଼ ଆବେହଣ କରି କେତେ ସଂଖ୍ୟାରେ ଲୋକଙ୍କ ଶୁଦ୍ଧିବା ମେଣ୍ଟାଇବା ଲାଗି ଚରଣକୁ ପ୍ରୟୋଜନ, ସେବା ଆଜ୍ଞାକଣ୍ଠରେ କହିଯାଏ । ଗ୍ରାମ ଗ୍ରାମ-ନ୍ତରରୁ ଆସି ଆଜ୍ଞାତ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ମଧ୍ୟ ସେ ସଂଖ୍ୟାର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ସକାଳେ ପାହାଡ଼ ଉପରେ ବିଶାଳ ଚରଣକୁ ଆବିର୍ଭୂତ ହୋଇ ସୂର୍ଯ୍ୟ କିରଣରେ ଝଲୁଥିବା ହେବାର ସେ ଅଭୁତ ଦୃଶ୍ୟ ତଥା ଚରଣକୁ ଅବର୍ଣ୍ଣମୟ ସ୍ଵାଦରେ ଆକୃଷ୍ଟ ହୋଇ ହଜାରେ ହଜାର ନରନାରୀ ସେଠାକୁ ଆସି ସମ୍ଭାବନାରେ ବିଚାରିଥିଲେ । ଅବଶ୍ୟ ଅତିଥି-ଭବନରେ ସ୍ଥାନ

ଏହି ଓ ଯେଉଁଠି ଯାମାଜୀ ଅଂଶ ପାଇଁ
ଯାମାଜୀ ପ୍ରଭୃତି ମୂଲ୍ୟ ଦେବାକୁ ପଡୁଥିଲା ।

ଏହିପରି ଭାବରେ ଜଣେ ଭାବଦାନ ପୁର-
ସ୍କୃଷ୍ଟିକ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରାୟ ବର ଉପରେ ସେ ବସନ୍ତର
ଜନସାଧାରଣ ନିଜ ନିଜର ‘ଉନ୍ନତି’ ସାଧନ
କରି ଫଳସମୟ ଶୋଇବା ଅଥବା ଦୁର୍ଘଟ
ମାରବା ଭଳି ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ ବ୍ରଣ ହୋଇ
କାଳ କାଟୁଥିଲେ; ବର୍ଷକରେ ଥରେ ବିଦେଶରୁ
ମଣିଷ କିଣି ଅଥବା ଦୂରତ୍ୟାଗ କରିଆଣି
ସେମାନଙ୍କୁ ବଳି ଦେଉଥିଲେ ।

ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ ଚଳେକୁ ସନ୍ଧ୍ୟାସୀ ଓ ରାତ୍ର ସୁଣି
ପାହାଡ଼ ଶୀର୍ଷକୁ ଲେଉଟି ଆସିଥାନ୍ତି । ଚରଭୁଜ
ଲଟା ପାଖରେ ଗୋଟିଏ ପଥର ଉପରେ ବସି
ଦୁହେଁ ଗପମତ କଲବେଳେ ଝଲମଲ ପୋଷାକ

ଉପାଦାନ କରାଯାଇ ସର୍ଦ୍ଦାର ଆସି ମେଢା
ପହସନ । ସେ ଗୁମାର ଦ୍ଵାରା ଖୋଲି ଥିବା
ଦେଖି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଯେଉଁଠି ଅନାଇବ,
ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଓରେ ଗୁମାର ଅନକାର ଅଭ୍ୟନ୍ତର
ଭିତରକୁ ଦୃଷ୍ଟି ପାତ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ।
ଯେଥିରେ କିଛି ଲାଭ ନ ହେବାରୁ ସେ ଚିନ୍ତାରେ
ଅଭ୍ୟାସ ଅନୁସାରେ ନିଜ ବରଦ ଶୁଣାଇଦେଲେ :
“ଆଗାମୀ କାଳ କୋଡ଼ିଏ ହଜାର ମଣିଷଙ୍କ
ଗୃହଦା ମେଣ୍ଟାଇବା ଭଳି ଚେତୁକ ଲେଡ଼ା ।”

“କୋଡ଼ିଏ ହଜାର ?” ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ
ସନ୍ଧ୍ୟାସୀ । ସେ ନିଜକୁ ତଥା ରାତ୍ରକୁ ଏଥର
ଦୃଶ୍ୟମାନ କଲେ ।

ବର୍ଷ ବର୍ଷ ଧରି ସେଠି ସର୍ଦ୍ଦାର କେବଳ
ନିଜ କଣ୍ଠସ୍ଵର ନିଜେହିଁ ଶୁଣି ଆସୁଥିଲା । ଆଜି

“ଆଜ୍ଞା, ଆମ ଲେଖକାଣୀଙ୍କ ସାଥୀ
ବର୍ତ୍ତମାନ ପରର ହଜାର । ଆଉ ପାଞ୍ଚଜଣ
ସରକ ପର୍ଯ୍ୟଟକ ଆସି ଅଛନ୍ତି ହୋଇଛନ୍ତି ।
ସେମାନେ ଚଉକ୍ଷୁକ ବାବଦରେ ପଚାରି ଯେନା ।
ସୌକ ଆମକୁ ସେ ଉପାଳ୍ପନ୍ତୁ ଆମ ଯେବା
କଥା ବି ବିବେଚନା କରି ଦେଖାଯାଇପାରେ ।
ହଁ, ଯୋ ପୁଣିକୁ ଆଉ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ିଆ
ଯୋଜନା ଆସିଗଲାଣି । ଆମର ଏହି ଚଉକ୍ଷୁକ
ପାଖରେ ବସି ରହନ୍ତେ, ଆମକୁ ଦେଖିବା
ବାବଦରେ ଲୋକଙ୍କୁ କିଛି ଅଧିକା ପଇସା
ଦେବାକୁ ବି କୁହାଯାଇ ପାରେ । ସେ ଆମ୍ଭର
ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଅଂଶ ଆମଣିକ ସେବାରେ
ଖର୍ଚ୍ଚ ହେଉ—ଆପଣ ନାହିଁ!” ସର୍ଦ୍ଦାର
ବେଶ୍ ଅର୍ଥପୂର୍ଣ୍ଣ ଓ ଦୟାବୃତ୍ତ ହସ ପୁଟାଇ
କହିଲେ ।

“ଶ୍ରେଷ୍ଠ!”

ସନ୍ଧ୍ୟାସୀଙ୍କର ଏ ଦ୍ଵିତୀୟଥର ଧମକରେ ସେ
ପାହାଡ଼ ଅରିଗଲ ଭଳି ମନେ ହେଲା । ସେ
କହିଲେ, “କାଲି ସକାଳ ବେଳକୁ ଏଠି
ଉପୁଜିଥିବ ଗୋଟାଏ ରାକ୍ଷସୀ ଚଉକ୍ଷୁକ । ସେହି
ଶେଷ ଚଉକ୍ଷୁକ ପାଟି ମେ ନଗରକୁ ଶେଷ
କରିଦେବ । ଯାଅ ଏଥର!”

ସର୍ଦ୍ଦାର ବୁଲିପଡ଼ି ପଳାଇଗଲେ । ଅନେକ
ସମୟ ଧରି ଦିଗନ୍ତକୁ ଅନାଇ ସନ୍ଧ୍ୟାସୀ ବସି
ରହିଲେ । ସୂର୍ଯ୍ୟ ଅସ୍ତ ଗଲେ । ମେଘମାଳା
ଗଲେ ଉଡ଼ି ଯାଉଥାନ୍ତି ଦର-ବାହୁଡ଼ା ପକ୍ଷୀମାନେ ।

“ଭାବୁଲି, ଚଉକ୍ଷୁକ ରୂପୀ ଦୈତ୍ୟ ବହୁତ
ଏ ବସନ୍ତର ଲୋକଙ୍କୁ ମହୁବେଳେ ଉଗ୍ରବାଦକୁ
ସ୍ଫୁରଣ କରାଉଥିବ । କିଛି ସେଭଳି ଚିନ୍ତା ମୋର
ନିବୋଧତା । ଶୂନ୍ୟ ଆକାଶରେ ଝୁଲି ରହୁଛନ୍ତି
ମୂର୍ତ୍ତିମ ଚନ୍ଦ୍ର ଓ ଅସଂଖ୍ୟ ନକ୍ଷତ୍ର । କାଦୁଅ ପଲ୍ଲୀ
ଭିତରୁ ପୁଟି ବାହାରୁଛୁ ପଦ୍ମ ମୂଲ । ଏସବୁ
ଦୈତ୍ୟ ବହୁତ ପଦ ମଣିଷ ହୃଦୟରେ ମହର୍
ଭାବନାର ବିକାଶ କରୁନାହିଁ, ଗୋଟାଏ ଚଉକ୍ଷୁକ
ବା ତାହା କରନ୍ତା କିପରି?” ସନ୍ଧ୍ୟାସୀ ଘଟି
ନିଃଶ୍ଵାସ ଛୁଡ଼ି କହିଲେ ।

“ବାବା, ଆମଣିକ ଧାରଣ ସର୍ଦ୍ଦାର ଓ
ସର୍ଦ୍ଦାର ଜରୁଆରେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଭିତରେ
ମାତୃବୁଦ୍ଧିର ସମ୍ପର୍କ କରିବ ନିଶ୍ଚୟ । ଧର୍ମାତ୍ମକ

ଧରି ସେମାନଙ୍କୁ ଯେଉଁ ସୁଯୋଗ ମିଳିଥିଲା, ସେମାନେ ତାହାର ସଦୁପଯୋଗ କରି ନଥିବାରୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅନୁତାପ କରୁଥିବେ ।” ଶବ୍ଦ କହିଲେ ।

“ମୁଁ ସେତେଦୂର ଆଶାବାନ୍ ନୁହେଁ । ମୁକ୍ତତାର କରମତି କମ୍ ନୁହେଁ । ତମେ ତଳକୁ ଯାଇ ଥରେ ଦେଖି ଆସିପାର ।” ସନ୍ନ୍ୟାସୀ କହିଲେ ।

ପୂର୍ଣ୍ଣମୀ ରାତି । ଶବ୍ଦ ଧରେ ଧରେ ନଗରର ମୁଖ୍ୟ ରାସ୍ତାଦେଇ ଅଗ୍ରସର ହୋଇ ସଭାଗୃହ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି ଦେଖିଲା ନଗରବାସୀମାନଙ୍କୁ ସର୍ଦ୍ଦାର ଉଦ୍‌ବୋଧନ ଦେଉଛି । ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ଦେଇଥିବା ଧମକ ସତ୍ୟରେ ପରିଣତ ହେଲେ

ହୋଇ ଧରଣୀ ତ ଡାକୁଳିବ, ତା’ର ମୁକାବଲ କରିବା ନିମନ୍ତେ ସେ ଲୋକଙ୍କୁ ଆହ୍ୱାନ ଦେଉଥିଲା ।

ସେ ଉପସ୍ଥାପନ କରୁଥିଲା ଗୋଟାଏ ଅଭିନବ ଯୋଜନା । ଆବାଳବୃଦ୍ଧବନ୍ଧିତା ପ୍ରସ୍ତରୁ ଆଁ କରି ଠିଆ ହୋଇ ରହିବେ । ତରଭୁଜ ପାଟି ତଳକୁ ଆସି ନଗରକୁ ଧୋଇ ନେଇଯିବା ପୂର୍ବରୁ ସେମାନେ ସମଗ୍ର ତରଭୁଜକୁ ଗ୍ରାସ କରି ପକାଇଥିବେ । ଏମନ୍ତ ପ୍ରକାରେ ସେମାନଙ୍କର ଏକତାବଦ୍ଧ ମୁଖବ୍ୟାଦାନ ସନ୍ନ୍ୟାସୀଙ୍କ ଶାପକୁ ଅକାମୀ କରିଦେବ ।

ସେ ଦିଗରେ ଯଥାରୁଚ୍ଚ ପ୍ରସ୍ତୁତି ହେଉଥିଲା । ଲୋକେ ଶପଥ ନେଲେ କି ସେ ରାତିରେ ସେମାନେ ଅଖିଆ ଶୋଇବେ । ତା’ହେଲେ ସକାଳେ ବହୁ ପରିମାଣ ତରଭୁଜ ଭକ୍ଷଣ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ ହେବେ । ଆଦର୍ଶ ପ୍ରତିବେଶୀ-ପ୍ରେମରେ ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ ଆଖପାଖ ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକେ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କୁ ସହଯୋଗ ଦେବା ନିମନ୍ତେ ପହଞ୍ଚିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

ଶବ୍ଦ ବିମର୍ଷ ବୋଧ କଲା । ଅଧରାତି ବେଳକୁ ସେ ସନ୍ନ୍ୟାସୀଙ୍କ ପାଖକୁ ଲେଉଟିଗଲା ।

ପ୍ରସ୍ତୁତ ବେଳକୁ ପାହାଡ଼ ତଳେ ଧାଡ଼ି ଧାଡ଼ି ନରନାରୀ ଆଁ କରି ଠିଆ ହେବାର ଦେଖାଗଲା । ପାହାଡ଼ ଉପରେ ସେତେବେଳେ ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ ହୋଇଥାଏ ଆଉ ଗୋଟାଏ ପାହାଡ଼ ଭଳି ବିଶାଳକାୟ ତରଭୁଜ ! ମୃଦୁ ଉଷା-

ଲୋକରେ ସେ ଯେତେକ ଆତ୍ମା, ସେତେକ ଜୀବ
ଦିଶୁଥାଏ ।

ହଠାତ୍ ତାହା ଫାଟିଗଲା ଏବଂ ସାହସ
କ୍ଷେତ୍ରରେ ପାହାଡ଼ ତଳକୁ ମାଡ଼ି ଆସିଲା । ଲୋକେ
ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ରହିଥିଲେ । ସେମାନେ ସେଇକୁ
କଣ୍ଠକୁ ଚଢ଼େଇଟା ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରି ପକାଇଲେ ।
ସରକାର ପ୍ରାବଲ୍ୟରେ କେହି ଯଦି ଭୁତଳଶାସ୍ତ୍ରୀ
ହୁଏ, ତେବେ ସେ ଅବସ୍ଥାରେହିଁ ଚରଭୁଜ-
ଶକ୍ତିକୁ ଜାଗ୍ରତ କରି ତାକୁ ଶାନ୍ତ ଯାଉଥାଏ ।

ଗାଁପରେ ସମସ୍ତେ ଜନତା ଏହି ଅଭାବମୟ
ଏକତା ତଥା ବିଜୟ ଯୋଗୁଁ ନିଜକୁ ଅଭିନନ୍ଦନ
କରି ଗୋଟିଏ ପ୍ରସାଦ ଗ୍ରହଣ କଲେ ।
ଅତିଥିମାନେ ବିଦାୟ ନେଇ ଚାଲିଗଲେ ।

ଦ୍ଵି ପ୍ରହର ବେଳକୁ ନଗରୀ ଦେଖାଗଲା ହତଶ୍ରୀ ।
ମାହାତ୍ମ୍ୟ ଚରଭୁଜ ଭକ୍ଷଣ ଯୋଗୁଁ ଅନେକେ
ଅସୁସ୍ଥ କିନ୍ତୁ ଯେଉଁ ବିଷମ ପ୍ରଶ୍ନ କ୍ଷମେ ସେମାନଙ୍କ
ମନରେ ଉଦ୍ଘାବିତ ରୂପ ନେଉଥିଲା, ତାହା
ହେଲା, ଏହାପରେ ସେମାନେ କରିବେ କ'ଣ ?

ଯୋଗିବ ସତ୍ୟକୁ ଧରି ବୁଦ୍ଧି ସେମାନେ
ପ୍ରୟୋଗକରିଲେ । ତାହା ବିଶ୍ଵାସର ଉପକରଣ
କିଛି କିଛି କରୁ ନଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ ?

ସନ୍ଧ୍ୟାସୀ ଯେ କହୁଥିଲେ, ତାଙ୍କ ବିଭିନ୍ନ-
ପ୍ରସ୍ତୁତ ଶେଷ ଚରଭୁଜ ଏ ନଗରକୁ ଫୁଟି
କରିଦେବ, ବିଜ୍ଞ ନାଗରିକମାନେ ବର୍ତ୍ତମାନ
କଥାର ଭିନ୍ନ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ
କରିଥିଲେ । ଚରଭୁଜ ଫାଟି ନଗରକୁ ଗ୍ରସ୍ତ
ହୁଏ ପକାଇବ ବା ଭସାଇ ନେଇଯିବ, ସନ୍ଧ୍ୟାସୀ
ବୋଧହୁଏ ତାହାଠାରୁ ଅଧିକ କିଛି ସୂଚୁଥିଲେ ।
ସେ ଚରଭୁଜହିଁ ହେବ ଶେଷ ଚରଭୁଜ ଏବଂ
ପରେ ନଗରବାସୀମାନେ ଆଉ ଚରଭୁଜକୁ ଲାଭ
ଉଠାଇ ନପାରିବ। ଫଳରେ କ୍ଷମେ ସେମାନଙ୍କ
ନଗରୀ ବଲୁପ୍ତ ହେବ, ସନ୍ଧ୍ୟାସୀ ସମ୍ଭବତଃ
ତାହାହିଁ ବୁଝାଉଥିଲେ ।

ସନ୍ଧ୍ୟା ହେଲା । ସନ୍ଧ୍ୟାସୀ ନଗରକୁ ପଛରେ
ପକାଇ ଅଗ୍ରସର ହେଲେ । ସବୁ ତାଙ୍କୁ
ଅନୁସରଣ କଲା । (କ୍ରମଶଃ)

ପୁତ୍ରର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ

ନିଶା ଗରଜୁଥାଏ । ତୁମ୍ଭକୁ ତୁମ୍ଭା ଶୀତଳ
ପବନ ସାଙ୍ଗକୁ ହିଁସି ହିଁସି ବର୍ଷା
ହେଉଥାଏ । ବଜ୍ରଧ୍ବନି ଓ ଶୂନଶ୍ବାସଦଳ ରକ୍ତ
ମଝିରେ ଶୁଭୁଥାଏ ଅଗଣାସମାନଙ୍କ ଅଳ୍ପହାସ୍ୟ ।
ଘନ ଘନ ବିଜୁଳି ଆଲୁଅରେ ଦିଶିଯାଉଥାଏ
ଭୟାବହ ମୁହଁଟିମାନ ।

କିନ୍ତୁ ରାଜା ବିଦ୍ୟମାର୍ଜ ତଳେ ମଧ୍ୟ ବିଚଳିତ
ବୋଧ ନକରି ପୁନର୍ବାର ସେ ବୃକ୍ଷଟି ପାଖକୁ
ଲେଉଟି ଆସିଲେ ଏବଂ ବୃକ୍ଷାଭୋଦନ କରି
ଶବ୍ଦକୁ ଉତ୍ତାର ଆଣିଲେ । ତେବେ ତାକୁ
କାନ୍ଧରେ ପକାଇ ସେ ସେହି ଶୁନ୍‌ଶାନ୍ ଶୁଶାନ୍
ପଥ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧମ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିବା ମାତ୍ରେ
ଶବ୍ଦସ୍ଥିତ ବେତାଳ କହିଲା, “ରାଜା, ତୁମର
ଅଭାବ କ’ଣ ଯେ ତୁମେ ଏଭଳି ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଗପୂର୍ଣ୍ଣ
ନିଶୀଥରେ ଏଠାକୁ ଆସିଛ ? ରାଜପୁରୁଷମାନଙ୍କ
ବ୍ୟବହାର ବାସ୍ତବିକ ବିଚିତ୍ର । ତୁମକୁ ଗୋଟାଏ

ବେତାଳ କଥା

ଉତ୍କଳ ମିଷ୍ଟାନ୍ନ ତିଆରି କରିବା ନିମନ୍ତେ ଉତ୍କଳ
ଦିଆ ହେଉଥାଏ ।

ପ୍ରଗଣାକୁ ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ବୟସ ହେବାରୁ ତାଙ୍କର
ବିଦ୍ୟାରମ୍ଭ ହେଲା । ବର୍ଷଟିଏ ସେ ନଅରରେ
ରହି ବିଦ୍ୟାଭ୍ୟାସ କଲେ । ତା'ପରେ, ସେ
ଯୁଗର ପ୍ରଥା ଅନୁସାରେ ତାଙ୍କୁ ଯାଇ ବଣ ଭିତରେ
ଗୋଟିଏ ଗୁରୁକୁଳରେ ରହିବାକୁ ହେଲା ।

ଗୁରୁଙ୍କ ନାମ ସିଦ୍ଧେଶ୍ୱର । ଗୁରୁ ମହୋଦୟ
ପ୍ରଗଣାଙ୍କୁ ସବଦା ସମ୍ମାନ କରି କଥା କହୁଥାନ୍ତି ।
ଅନ୍ୟ ଶ୍ରବମାନଙ୍କ ସହ ନ ବସାଇ ତାଙ୍କୁ
କୋମଳ ଆସନରେ ବସାଉଥାନ୍ତି । ଅନ୍ୟ
ଶ୍ରବମାନଙ୍କ ସକାଶେ ସାଧାରଣ ଖାଦ୍ୟ ଦିଆ
ଯାଉଥାଏ । ପ୍ରଗଣାଙ୍କ ସକାଶେ ବିଶେଷ ବିଶେଷ
ଖାଦ୍ୟ ପଦାର୍ଥ ତିଆରି କରା ହେଉଥାଏ ।”

ରାଜପୁତ୍ର ପ୍ରଗଣାଙ୍କୁ ଯେତେବେଳେ ବାରବର୍ଷ
ବୟସ ହେଲା, ସେତେବେଳେ ଗୁରୁ କହିଲେ,
“ବନ୍ଧୁ ! ତୁମର ଅଧ୍ୟୟନ ଶେଷ ହେଲା । ମୁଁ
ରାଜାଙ୍କୁ ଖବର ଦେଉଛି । ସେ ରଥ ପଠାଇ
ତୁମକୁ ନେଇଯିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବେ ।”

ପ୍ରଗଣା କିଛି କହିଲେ ନାହିଁ ।

ପରଦିନ ଦେଖାଗଲା ପ୍ରଗଣା ଗୁରୁକୁଳରେ
ନାହାନ୍ତି । ଶ୍ରବମାନେ ଓ ସ୍ୱୟଂ ଗୁରୁ ଉତ୍କଣ୍ଠିତ
ହୋଇ ସାରା ବଣରେ ଖୋଜିଲେ । ରାଜାଙ୍କୁ
ଖବର ଦିଆଗଲା । କିନ୍ତୁ ପ୍ରଗଣା ମିଳିଲେ ନାହିଁ ।
ଯାହାହେଉ, ପାଞ୍ଚଦିନ ପରେ ଗୁପ୍ତଚରମାନେ
ରାଜାଙ୍କୁ ଜଣାଇଲେ କି ବଣେ ଶେଷ ପ୍ରାନ୍ତିନ

ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ଦେଉଛି । ମନଦେଇ ଶୁଣ । ଶୁଣିଲେ
ଶ୍ରମଭର ଲାଭ ମନେ ହେବ ।”

ବେତାଳ ଗପିଲା : ଅନେକ ଦିନ ତଳର
କଥା । ମହେନ୍ଦ୍ରଗିରିରେ ରାଜୁତି କରୁଥିଲେ
ରାଜା ପଦ୍ମପାଦ । ଅନେକ ଦିନ ଧରି ତାଙ୍କର
କୌଣସି ସନ୍ତାନ ସନ୍ତତି ହେଉ ନଥିଲେ ।
ଶେଷକୁ ପୁଅଟିଏ ହେଲା । ତା'ର ନାମ ରଖାଗଲା
ପ୍ରଗଣା । ରାଜା ସେ ପୁଅ ପ୍ରତି ଅତ୍ୟନ୍ତ ସ୍ନେହାସକ୍ତ
ହେଲେ । ତା' ପାଇଁ ରାଜ୍ୟର ସବୁଠାରୁ ଦକ୍ଷ
ମିଶ୍ରମାନଙ୍କୁ ଲଗାଇ କେତେ ପ୍ରକାର ଖେଳନା
ତିଆରି କରାଯାଉଥାଏ । ରାଜକୁମାରଙ୍କୁ ଯେଉଁ
ମିଷ୍ଟାନ୍ନ ଭଲ ଲାଗୁଥାଏ, ସେ ମିଷ୍ଟାନ୍ନର
ପ୍ରସ୍ତୁତିକାରକୁ ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯାଇ ଆହୁରି

ଥିବା ଗୁରୁ ଜ୍ଞାନଶାଳଙ୍କ ଆଶ୍ରମରେ ଯାଇ ପ୍ରସାଣ ଆପଣାନ୍ତୁ ଏ ଭଣି ହୋଇଛନ୍ତି ।

ରାଜା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କଟୁଆଳକୁ ପଠାଇ ଦେଲେ । ସେ ଯାଇ ରାଜପୁତ୍ରଙ୍କୁ ରଥରେ ବସାଇ ଆଣିବା ପରେ ସଙ୍ଗେ ଗୁରୁ ଜ୍ଞାନଶାଳକୁ ବନ୍ଦୀ କରି ଆଣିଲେ ।

“ଜ୍ଞାନଶାଳ ! ମୋ ଗୁପ୍ତଚରଙ୍କଠାରୁ ଶୁଣିଲି, ଗତକାଲି ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ରାଜପୁତ୍ର ତୁମ ପାଦଦେବା କରିଛନ୍ତି । ଏହା ସତ୍ୟ ?”

ଜ୍ଞାନଶାଳ କହିଲେ, “ମହାରାଜ ! ପ୍ରସାଣ ସେ ରାଜପୁତ୍ର, ସେକଥା ମୁଁ ଜାଣି ନଥିଲି । କେହି କେହି ଶୁଣି ଆପଣାନ୍ତୁ ଆସି ମୋର ସେବା କରିଥାନ୍ତି । ସେ ତାହାହିଁ କରିଥିଲେ ।”

“ତମେ ଭାବ ରାଜାର ଅପମାନ କରିଛ । ତମକୁ ଯାବତ୍ତୀବନ କାରାଦଣ୍ଡ ଭୋଗିବାକୁ ହେବ ।” ରାଜା କହିଲେ । କର୍ମରୂପମାନେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଗୁରୁଙ୍କୁ ଧରିନେଇ ଚାଲିଗଲେ । ପ୍ରସାଣ ଗୁରୁଙ୍କ ସକାଶେ କିଛି କହିବାକୁ ଯାଉଛନ୍ତି, ସେତିକିବେଳେ ରାଜା ତାଙ୍କୁ କୁଣ୍ଡାଇ ପକାଇ କହିଲେ, “ଆହା, ମୋ ପୁଅର କଅଁଳା ହାତକୁ କେତେ ବାଧୁଥିବ !”

ରାଜପୁତ୍ରଙ୍କୁ ସେ କିଛି କୁହାଇ ଦେଲେନାହିଁ । ସେ ହଜିଯାଇ ମିଳିଥିବା ଯୋଗୁଁ ରାଜଧାନୀରେ ଉତ୍ସବ ସକାଶେ ସେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ ।

କେତେବର୍ଷ ବିତିଗଲା । ରାଜା ଯଥାବଧି ପ୍ରସାଣଙ୍କୁ ଯୁବରାଜ ପଦରେ ବସାଇଲେ । କିନ୍ତୁ

ସେ ପ୍ରସାଣଙ୍କୁ କିଛି କରିବାକୁ ଦେଉ ନଥାନ୍ତି । ଖାଲି ପ୍ରସାଣ କପର ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ସୁଖରେ ରହିବେ, ସେହି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରୁଥାନ୍ତି ।

ଦିନେ ପ୍ରସାଣ ତାଙ୍କ ସାରଥୀକୁ କହିଲେ, “ତମେ ମୋ ପୋଷାକ ପିନ୍ଧି ରାଜପୁତ୍ର ସାଜ ରଥରେ ବସ । ମୁଁ ରଥ ଚଳାଇବି ।” ସାରଥୀ ରାଜ ହେଉ ନଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଯୁବରାଜ କହିଲେ, “ଏହା ମୋର ଆଦେଶ ।” ବାଧା ହୋଇ ସାରଥୀ ଯୁବରାଜ ସାଜ ରଥରେ ବସିଲେ । ଯୁବରାଜ ରଥ ଚଳାଇଲେ ।

ଗୋଟିଏ ଗାଁ ଭିତରେ ରଥ ଅଟକାଇ ସାରଥୀ-ବେଶୀ ଯୁବରାଜ ଏକ କୁଡ଼ିଆ ଭିତରକୁ ଗଲେ । ଗୋଟିଏ ଅସୁସ୍ଥ ବାଳକକୁ ତା’ ମା

ପାଣି ପିଇବାକୁ ଯେଉଁଥାନ୍ତୁ । ଯୁବରାଜ କହିଲେ,
 “ରଥରେ ଯୁବରାଜ ବସିଲେ । ତାକୁ ଯୋସ
 କରୁଛି । ପାଣି ଟିକିଏ ମିଳିବ ?”

ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଅନୁଷ୍ଠ ବାଳକ ତା’ ମା’କୁ
 କହିଲା, “ମା, ମୋ ପାଇଁ ପରେ ପାଣି
 ଆଣିଦେବ । ଏହା ନେଇ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ
 ଯୁବରାଜକୁ ଦିଅ । ନହେଲେ ତମକୁ ଗୁରୁ
 ଜ୍ଞାନଶୀଳଙ୍କ ଦଣ୍ଡା ଘେରିବାକୁ ହେବ ।”

ସାରଥୀ-ବେଣୀ ଯୁବରାଜଙ୍କ ମୁହଁ କଲା
 ପଡ଼ଗଲା । ସେ ଅବଶ୍ୟ ପାଣି ଆଣି ବାହାରେ
 ନିଜେ ପିଇଦେଇ ବୁଢ଼ୀଠୁଁ ବିଦାୟ ନେଇ
 ପୁଣି ରଥ ଚଳାଇଲେ, କିନ୍ତୁ ସେ ବୁଝିଲେ,
 ତାଙ୍କ ପିତା ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ପାଖରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ
 ଅପ୍ରିୟ ।

ରାଜପୁତ୍ର ପ୍ରବଣ ରଥ ଚଳାଇଥାନ୍ତି ଠିକ୍,
 କିନ୍ତୁ ସେ ଦିଗରେ ତାଙ୍କର ଅଭ୍ୟାସ ନଥିଲା ।
 ମଲରେ ଗୋଟାଏ ସ୍ଥାନରେ ବାଙ୍କ ମୋଡ଼ିବା
 ସମୟରେ ସେ ଘୋଡ଼ାକୁ ଆୟତ୍ତ କରି ନ
 ପାରିବାରୁ ରଥ ଓଲଟି ପଡ଼ିଲା । ଉଭୟ
 ରାଜପୁତ୍ର ଓ ସାରଥୀ ସାମାନ୍ୟ ଆହତ ହେଲେ ।

ଗୁପ୍ତଚରଙ୍କଠାରୁ ଏ ଖବର ରାଜା
 ପାଇଗଲେ । ସେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସାରଥୀକୁ
 ଡାକି କର୍କଶ ଭାବରେ ଗାଳିଦେଲେ ଓ
 କହିଲେ, “ତମ ମୁଣ୍ଡ କାଟି ହେବା ଉଚିତ ।”

ରାଜପୁତ୍ର ପ୍ରବଣ ଆସି କହିଲେ, “ପିତା !
 ରଥ ଚଳାଇଥିଲି ମୁଁ । ତା’ର ଦୋଷ ନାହିଁ ।”
 ରାଜା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆଖିରୁ ଲୁହ ଗଡ଼ାଇ
 ପୁଅକୁ ଆର୍ତ୍ତସି କହିଲେ, “ପୁଅ ! ସେ

ତୋତେ ରଥ ଚଳାଇବାକୁ ଛୁଡ଼ି ଦେଇ ଅପରାଧ
 କରୁଛି । ଆଜି ଯଦି ଦୁର୍ଘଟଣାରେ ତୋର କିଛି
 ବିଶେଷ ଅନିଷ୍ଟ ହୋଇଥାନ୍ତା, ତେବେ ମୁଁ
 ବଞ୍ଚିଛି କି ?” ଏହା କହି ରଜା ସାରଥୀକୁ
 କାଗଜାରକୁ ପଠାଇଦେଲେ । ପ୍ରଥା ଅନୁସାରେ
 ସାହାକୁ ପ୍ରାଣଦଣ୍ଡ ଦିଆ ହୋଇଥାଏ, ସକାଳେ
 ଯାଇ ସେ ଦଣ୍ଡ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୁଏ ।

ରାଜପୁତ୍ର ରାତିରେ ଶୋଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ ।
 ସକାଳ ହେବା ମାତ୍ରେ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ସାରଥୀର
 ମୁଣ୍ଡକାଟ ହେବ, ଏହାହିଁ ତାଙ୍କୁ ବିମର୍ଷ କରୁଥିଲା ।
 ମଧ୍ୟ ରାତ୍ର ପରେ ତାଙ୍କୁ ଟିକିଏ ନିଦ ଧରି ଆସିଛି,
 ହଠାତ୍ ସେ ଶୁଣିଲେ କାହାର ଗମ୍ଭୀର କଣ୍ଠସ୍ବର,
 “ପ୍ରଗଣା ! ମୃତ୍ୟୁହିଁ ତମର ପ୍ରାଣ !” ସେ
 ତମକିପଡ଼ି ଦେଖିଲେ ଜଣେ ଯୁବକ ଛୁଆ ଉଠାଇ

ତାଙ୍କୁ ମାରବାକୁ ଉଦ୍ୟତ । ପ୍ରଗଣା ତା’ ହାତ ଧରି
 ପକାଇ ତାକୁ ଚିହ୍ନିଲେ । ସେ ବଢ଼ିଲା । ଜ୍ଞାନ-
 ଶୀଳଙ୍କ ଆଶ୍ରମରେ ପ୍ରଗଣା ଯେଉଁ କେତୋଟି ଦିନ
 କଟାଇଥିଲେ, ତହିଁ ଭିତରେ ଏହି ବଢ଼ିଲା ତାଙ୍କର
 ଏକାନ୍ତ ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ବନ୍ଧୁ ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ ।

“ବଢ଼ିଲା ! ତମେ ମୋତେ ହତ୍ୟା କରିବାକୁ
 ବସିଥିଲ !” ପ୍ରଗଣା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ ।

“ନିଶ୍ଚୟ ! ବହୁ କଷ୍ଟରେ ପ୍ରହରାମାନଙ୍କ
 ଆଖିରେ ଧୁଳିଦେଇ ନଅରରେ ପ୍ରବେଶ କଲ ।
 ମୋର ପୂଜ୍ୟାୟ ଗୁରୁଦେବ ଦିନା ଅପରାଧରେ
 କାରାଦଣ୍ଡ ଘେରିବାର ପ୍ରତିଶୋଧ କିପରି
 ନିଅନ୍ତି ? ପୁଣି ସକାଳେ ତମ ନିଶାହ ସାରଥୀ
 ପ୍ରାଣଦଣ୍ଡ ଘେରିବ । ତମେ ଏସବୁ ସହ୍ୟ କଲୁଭଳି
 ନିର୍ମମ ହେଲ କିପରି ?”

ଆସୁଥିବା ଶେଫାଳିଙ୍କୁ । ସୁବର୍ଣ୍ଣ କହେଲା,
“ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ମନିଷ, ତାହା କହେବ ?”
ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିଲେ ।

“ତୁ ଯଦି ମୋର ପ୍ରାଣ ମାଗିବୁ, ତାହା ବି
ଦେଇଦେବି ।” ରାଜା କହିଲେ ।

“ପିତା ! ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଜାଣିଲି,
ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟ ପୂର୍ବରୁ ସୁନ୍ଦର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କର
ମୋତେ ସିଂହାସନରେ ବସିବ କୁ ହେବ ।
ମୋତେ ଆଉ କିଛି ପଚାରୁ ନାହିଁ । ଏତିକି
ଜାଣନ୍ତୁ, ଆପଣଙ୍କ ମଙ୍ଗଳ ପାଇଁ ମୁଁ ଏହା
କରୁଛି ।” ପ୍ରଶ୍ନ କହିଲେ ।

ରାଜା ପ୍ରବ୍ୟ ହୋଇଗଲେ । କିନ୍ତୁ ସେ
ସମ୍ମତ ଦେଲେ । ତତ୍କ୍ଷଣାତ୍ ପୁରୋହିତ ଓ
ମନ୍ତ୍ରୀବର୍ଗକୁ ଡକା ହେଲା । ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟ ପୂର୍ବରୁ
ପ୍ରଶ୍ନ ସିଂହାସନାରୁ ହେଲେ । ରାଜା ହୋଇ
ପ୍ରଶ୍ନ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଗୁରୁ ଜ୍ଞାନଶୀଳ ଓ
ସାରଥୀଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟମୁକ୍ତ କରି କ୍ଷମା ପ୍ରାର୍ଥନା
କଲେ । ତା’ପରେ ବଳିଭକ୍ତ କହିଲେ, “ବନ୍ଧୁ !
ତମେ ହେବ ମୋର ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀ !”

ବଳିଭକ୍ତ ସମ୍ମତ ହେଲେ ।

ବେତାଳ ଟିକିଏ ରୁପ୍ ରହି ତା’ପରେ
କଣ୍ଠସ୍ଵର ଡାକି କରି ପଚାରିଲା, “ରାଜା । ଆଉ
ସବୁ ବୁଝି ହେଉଛି, କିନ୍ତୁ ପ୍ରଶ୍ନ ରାଜାଙ୍କ ମଙ୍ଗଳ
ପାଇଁ କିପରି ନିଜେ ସିଂହାସନରେ ବସିବାକୁ
ବୁଝାନ୍ତି ବୋଲି କହିଲେ ? ପୁଣି ଏହାଦ୍ଵାରା ସେ
ସୁନ୍ଦର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି ବୋଲି କହିପାରିଲେ

“ମୁଁ ନିର୍ମମ ନୁହେଁ । କିନ୍ତୁ ମୋ ପିତା
ମୋ ପ୍ରତି ଏଡ଼େ ସ୍ନେହାସକ୍ତ ଯେ ତାଙ୍କ କଥା
ଉପରେ ମୁଁ କିଛି କହି ପାରୁନାହିଁ ।” ଘାଟ
ନିଃଶ୍ଵାସ ଛୁଡ଼ି ପ୍ରଶ୍ନ କହିଲେ ।

“ତମେ ଇଚ୍ଛା କଲେ ତାଙ୍କର ସେହି
ସ୍ନେହାସକ୍ତକୁ ତାଙ୍କର ତଥା ରାଜ୍ୟର କଲ୍ୟାଣ
ପାଇଁ ଉପଯୋଗ କରିପାରିବ ।”

ପ୍ରଶ୍ନ ମାରବ ହୋଇ ବସି ରହିଲେ ।
ତା’ପରେ ସେ କହିଲେ, “ବୁଝିଲି । ମୁଁ
ବର୍ତ୍ତମାନ ଯାହା କରିବାର କରିବି ।”

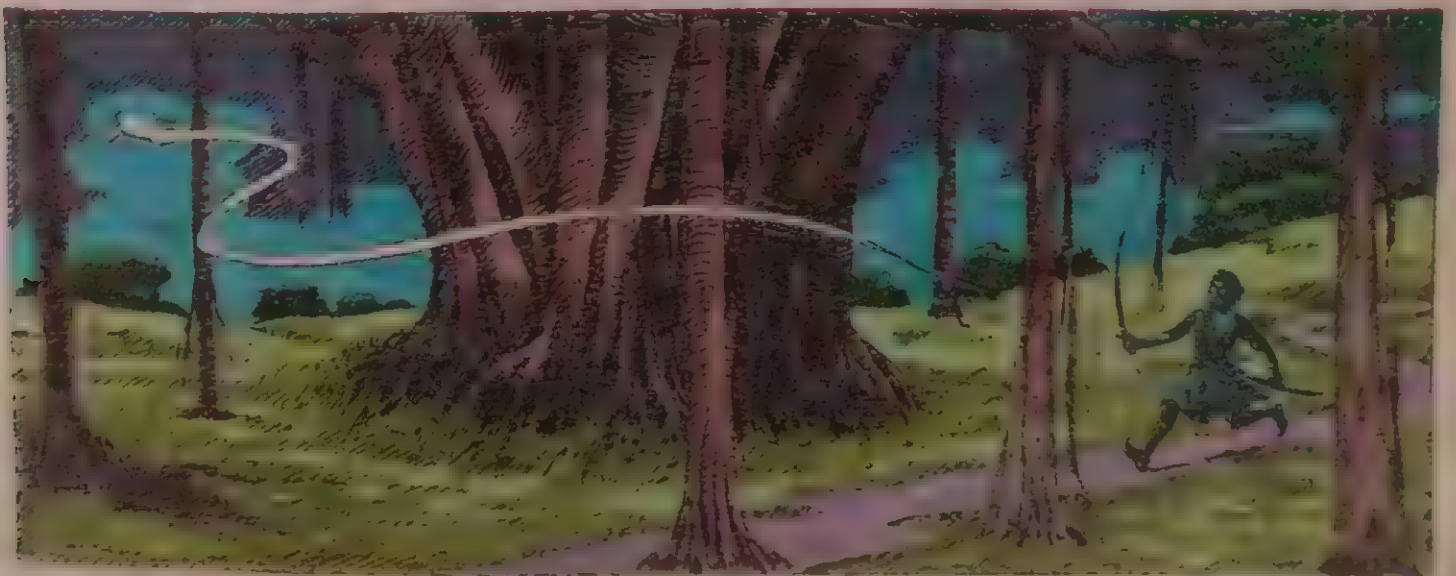
ସେ ଉଠି ପଡ଼ିଲେ । ତା’ପରେ ଯାଇ ନିଜ
ପିତାଙ୍କ କୋଠରୀ ଦ୍ଵାରରେ କରାଯାତ କଲେ ।
ରାଜା ଉଠି ଦ୍ଵାର ଖୋଲି ଯୁବରାଜକୁ ଦେଖି

କପରି ? ଆହୁର ମଧ୍ୟ ଯେଉଁ ବଢ଼ିଲା ତାକୁ ହତ୍ୟା କରିବାକୁ ବସିଥିଲା, ତାକୁ ସେ ନିଜର ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀ କଲେ କପରି ? ପୁଣି ଏତେ ଚରଚରରେ ସେ ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟ ପୂର୍ବରୁ ରାଜା ହେବାକୁ ବ୍ୟଗ୍ର ହେଲେ କିଆଁ ? ରାଜା, ପାରିଲେ ମୋ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦିଅ । ଉତ୍ତର ଦେବାର ଶକ୍ତିଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଯଦି ମାରବ ରହିବ, ତେବେ ତମ ଶୀର ହେବ ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦ ।”

ମୁହୂର୍ତ୍ତେ ମଧ୍ୟ ବିଳମ୍ବ ନକରି ରାଜା ବିଦ୍ରମାର୍ଜିତ ଉତ୍ତର ଦେଲେ : “ପ୍ରବୀଣ ଛଦ୍ମବେଶରେ ଯାଇ ବୁଝିଥିଲେ ରାଜା ଲୋକଙ୍କ ପାଖରେ କେତେ ଅପ୍ରିୟ । ରାଜାଙ୍କ ଅନ୍ୟାୟ ପ୍ରବଳ ହେଲେ ହୁଏତ ରାଜ୍ୟରେ ବିଦ୍ରୋହ ହୁଅନ୍ତା, ଯେଥିରୁ ସେ ରାଜାକୁ ରକ୍ଷା କଲେ । ଏହା ହେଲା ଇନ୍ଦ୍ରଲୋକରେ ରାଜାଙ୍କର ମଙ୍ଗଳ । ରାଜାକୁ ପାପହାରରୁ ରକ୍ଷା କରି ସେ ପାରଲୌକିକ ମଙ୍ଗଳ ମଧ୍ୟ କଲେ । ସେ ପୁଅର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି ବୋଲି କହିବାର ବିଶେଷ ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ

ଅଛି । ପିତାଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ରକ୍ଷା କରିବା ପୁଅର ପ୍ରଥମ ଭୂମିକା ବୋଲି ଶାସ୍ତ୍ର କହେ । ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ସାରଥୀର ପ୍ରାଣଦଣ୍ଡ ହୋଇଥିଲେ ରାଜା ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ପଡ଼ିଥାନ୍ତେ । ସେଥିରୁ ପ୍ରବୀଣ ତାକୁ ରକ୍ଷା କଲେ । ରାଜାସହି ରାଜା ନହୋଇ ପାରିଲେ ସେ ସାରଥୀକୁ ରକ୍ଷା କରିପାରି ନଥାନ୍ତେ । ଏହାହିଁ ତାଙ୍କ ବ୍ୟଗ୍ରତାର କାରଣ । ବାକି ରହିଲା ବଢ଼ିଲା କଥା । ବଢ଼ିଲା ଯଦି ସତରେ ତାକୁ ହତ୍ୟା କରିବାକୁ ଛିରି କରିଥିଲା, ତେବେ ସେ କୁସା ମାରବା ପୂର୍ବରୁ ରାଜପୁତ୍ରଙ୍କୁ ନିଦରୁ ଡାକି ନିଜ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଘୋଷଣା କରି ନଥାନ୍ତା । ସେ କେବଳ ନିଜ ଅସନ୍ତୋଷର ଡାବୁତା ସୂଚାଇ ଦେଉଥିଲା । ସେ ସଜା ତଥା ସାହସୀ ବନ୍ଧୁ ବୋଲି ପ୍ରବୀଣ ବୁଝିଥିଲେ ।”

ରାଜାଙ୍କ ଉତ୍ତରଦାନ ଶେଷ ହେବା ମାତ୍ରେ ଶବ୍ଦ ସହ ଶବ୍ଦସ୍ଥିତ ବେତାଳ ତାଙ୍କ କାନକୁ ଖସିଯାଇ ପୁନର୍ବାର ସେ ବୃକ୍ଷ ଡାଳରେ ଝୁଲି ପଡ଼ିଲା ।
(କଳ୍ପିତ)

ଆଶାବୀନ ଦୋର

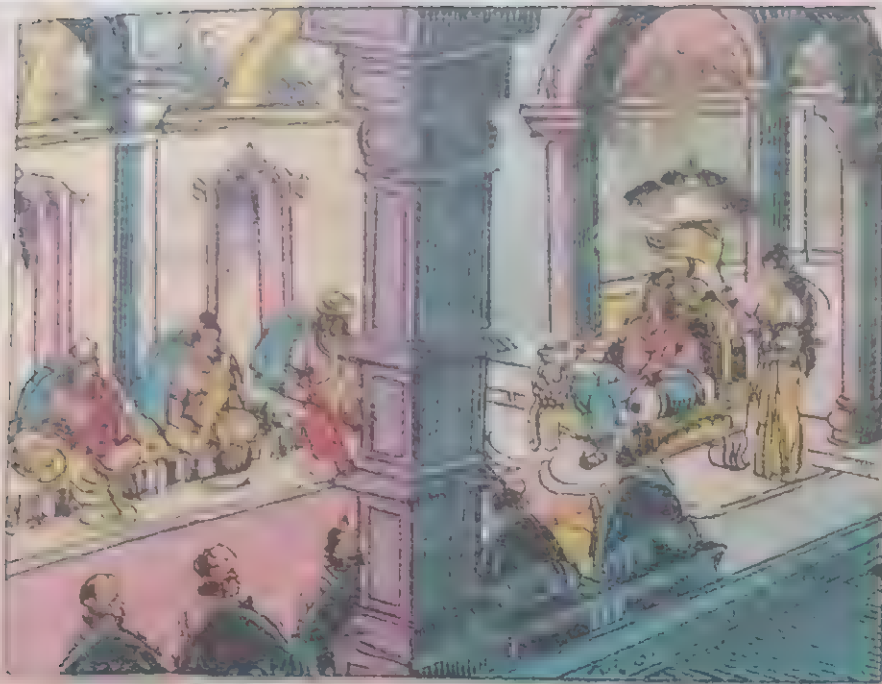
[illegible]

॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
 ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
 ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

[illegible]

ସୁଦେବୀ ହସି କହିଲେ, “ମୁଁ ତମକୁ ଅପେକ୍ଷା କରୁଥିଲି । କିନ୍ତୁ ସକାଳ ହୋଇ
ଗଲା ।” ଏହା କହି ସେ ପ୍ରହରା ଡାକ ସେ କର୍ମଗୃହକୁ ବନ୍ଦୀ କଲେ । ଅନ୍ତଃସତ୍ତାନ୍ତରୁ ପ୍ରମାଣ
ହେଲା, ସେହି କର୍ମଗୃହ ହେଲେ ଗୈର ।

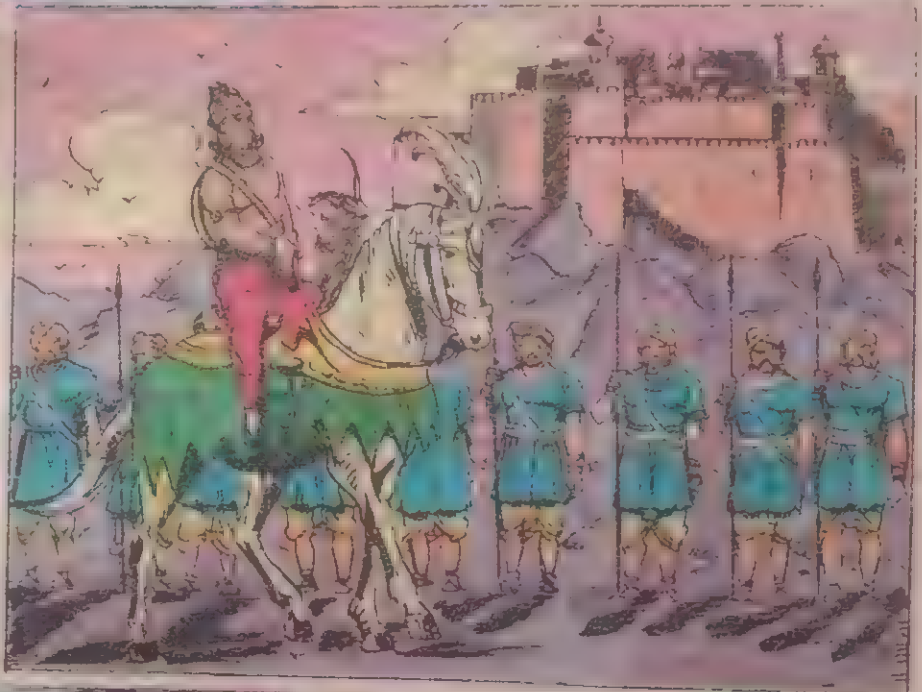

ପ୍ରାଚୀନ ସାହିତ୍ୟର କାହାଣୀ

ମୁକ୍ତ ରାକ୍ଷସ-୧

ଶତ୍ରୁ ଶତ୍ରୁ ବର୍ଷ ତଳର କଥା ।
ସେତେବେଳେ ମଗଧ ରାଜ୍ୟରେ ରାଜୁତି
କରୁଥିଲେ ସଦ୍‌ବୀର୍ଯ୍ୟ ନାମକ ରାଜା ।
ପାଟଳପୁର (ଆଧୁନିକ ପାଟଣା) ଥିଲା
ତାଙ୍କ ରାଜଧାନୀ । ତାଙ୍କର ସୁଦୃଢ଼
ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ନାମ ହେଲା ରାକ୍ଷସ ।

ରାଜାଙ୍କ ପତ୍ନୀଙ୍କ ପହାଁଙ୍କୁ ଜାତ
ସୁସମାନେ ନନ୍ଦ ବୋଲି ଅଭିହତ
ହେଉଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କର ଜଣେ
ଶୁଭ୍ର ପହାଁଙ୍କୁ ଜାତ ସୁଅକୁ ମୌର୍ଖି
ବୋଲି ଡକାଯାଉଥିଲା । ମୌର୍ଖି
ଯେପରି ସାହସୀ, ସେହିପରି ଗୁଣବାନ
ଥିଲେ ।

ମୌର୍ଖିଙ୍କର ଜଣେ ସୁଅ ଥିଲେ । ନାମ
ଚନ୍ଦ୍ରଗୁପ୍ତ । ସାହସ କୌଶଳ, ବୁଦ୍ଧି,
ଏସବୁ ଗୁଣରେ ସେ ନନ୍ଦମାନଙ୍କ
ଭୁଲନାରେ ଅନେକ ଉଦ୍ଧୃତ ଥିଲେ ।
ଅସୀ ଗୁଳନା, ଲକ୍ଷ୍ୟ ଭେଦ ରଖାଏ
ସାମରକ ବଦ୍ୟାରେ ବ ସେ ଥିଲେ
ଅସାଧାରଣ ଦକ୍ଷ ।

ରଜା ସବାର୍ଥସିଂହଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହେଲା ।
ମୃତ୍ୟୁଶଯ୍ୟାରେ ମଧ୍ୟ ରଜା ନନ୍ଦବଜ୍ରପୁର-
ମାନଙ୍କଠାରୁ ମୌର୍ତ୍ତ୍ୟିକ ପ୍ରତି ଅଧିକ
ବାହୁଲ୍ୟ ଦେଖାଇଲେ । ଏହା ଫଳରେ
ନନ୍ଦମାନେ ମୌର୍ତ୍ତ୍ୟିକ ପ୍ରତି ଅତ୍ୟନ୍ତ
ରାଗି କାତର ହେଲେ ।

ରଜାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ନନ୍ଦ ଭ୍ରାତାମାନେ
ମୌର୍ତ୍ତ୍ୟିକଙ୍କର ସବନାଶ କରିବା କିମନ୍ତେ
ଚକ୍ରାନ୍ତ କଲେ । ମଧ୍ୟ ରାତ୍ରେ
ସୈନ୍ୟମାନେ ଯାଇ ତାଙ୍କ ଘର ଘେରୁ
କଲେ । ମୌର୍ତ୍ତ୍ୟି, ତାଙ୍କ ପତ୍ନୀ ଓ ପୁତ୍ର-
ମାନଙ୍କୁ ହସ୍ତ ଦେଖାଇ ଗୋଟାଏ ଶିଳା
ଘରେ ବନ୍ଦୀ କରାଗଲା ।

ସେ ଶିଳା ଘରର କାନ୍ଥମାନ ଅନେକ
ଭଜ । ଦ୍ଵାର ବୋଲି ମାତ୍ର ଗୋଟିଏ ।
ସବୁଦିନେ ଜଣେ ପ୍ରହରୀ ସେମାନଙ୍କୁ
ସାମାନ୍ୟ କିଛି ଆହାର ଓ ପାଣି
ପୋଗାଇ ଦିଏ । ସେହୁଦ୍ଵାରା ମାତ୍ର
ଜଣେ କୌଣସି ମତେ ପ୍ରାଣ ଧରି ରହୁ
ପାରନ୍ତି ।

ସେ କାରୁକର୍ମରେ ସେ କନ୍ଦୀ ପରବାର
ଏକ ବେଶେ ପିକାରୁ ନେଲେ । ସେ
ସାମାନ୍ୟ ଖାଦ୍ୟ ସେୟ ସମସ୍ତେ କାଣ୍ଡ
ନେଲେ କାହାର କିଛି ଭଲ ହେବ
ନାହିଁ । ବରଂ ଭବିଷ୍ୟତରେ ଏ
ଅନ୍ୟାୟର ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବା ନିମନ୍ତେ
ଜଣେ ମାତ୍ର ଖାଇ ପିଇ କଷ୍ଟରହୁ ।
ଚନ୍ଦ୍ରଗୁପ୍ତଙ୍କୁ ସେଥିପାଇଁ ମନୋନୀତ
ହେଲେ ।

ତେଣେ ନନ୍ଦ ଭରମାନଙ୍କ ଭିତରେ
ଯିଏ ବଡ଼, ଯିଏ ସିଂହାସନାରୁ
ହେଲେ । କିନ୍ତୁ ଗୁରୁଥାଏ ।
କିନ୍ତୁ ନନ୍ଦା ରାଜାଙ୍କର ଜଣେ ଦୁତ
ଆସି ହେଲେ । ସେ ତାଙ୍କ
ରାଜାଙ୍କୁ ଏପରି ଏକ ଡର ନେଇ
ଆସିଥାନ୍ତି, ଯାହାର ଅର୍ଥ କରବା
ଦରବାରର କୌଣସି ଅମାତ୍ୟ
ପକ୍ଷରେ ସମ୍ଭବ ହେବ ନାହିଁ ।

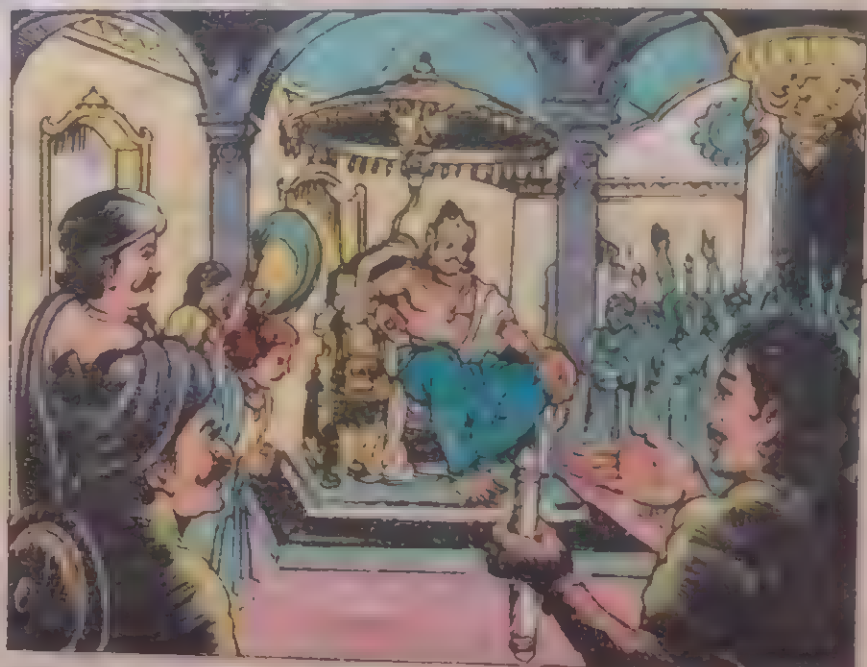
ଜଣେ ମନ୍ତ୍ରୀ ରାଜାଙ୍କୁ ଗୋପନରେ
କହିଲେ, “ ଚନ୍ଦ୍ରଗୁପ୍ତଙ୍କ କଥା ମନେ
ଅଛି ? ଡରମାଳର ଅର୍ଥ କରବାରେ
ସେ ହେଲେ ଧୁରନ୍ଧର । କିନ୍ତୁ ଦୁଇଦିନ
ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ କାରାଗାରରୁ କାହାରହୁ
ଆସିଲେ ଚିତ୍ତ କ’ଣ ? ” ରାଜା ଏ
ପ୍ରସ୍ତାବରେ ସମ୍ମତ ହେଲେ ।

କାବକସ ଶୋଭଗର । ଏକମାତ୍ର
ଚନ୍ଦ୍ରଗୁପ୍ତଙ୍କ ସେତେବେଳକୁ ବଢ଼ିଥିଲେ ।
ବର୍ଷକ ପରେ ସେ ସୂର୍ଯ୍ୟାଲୋକ ଓ ମୁକ୍ତ
ପବନ ଭିତରୁ ଆସିଲେ । ତାଙ୍କୁ
ନଅରୁ ନଆଗର । ସୁନାହାର ପରେ
ସେ ପ୍ରକୃତସ୍ଥ ହେବାକୁ ତାଙ୍କୁ
ମୁକୁଳର ଆଶିକାର କାରଣ
ହୁହାଗର ।

ପରଦିନ ସେ ନୂଆ ଲଗାପଟା ପିନ୍ଧି
ଦରବାରକୁ ଆସିଲେ ଓ ଲଙ୍କାର
ସଜଦୁତ ଆସିଥିବା ତିନି ଥର
ଅଳେଖରେ କହିଦେଲେ । ଅମାତ୍ୟ-
ମାନେ ସେତେବେଳକୁ ସେ ସଜଦୁତ
ଆଗରେ ଅପମାନ କୋପ କରୁଥିଲେ ।
ବର୍ତ୍ତମାନ ସେମାନେ ଆନନ୍ଦରେ ଚନ୍ଦ୍ର-
ଗୁପ୍ତଙ୍କର ଜୟଧ୍ବନି ଦେଲେ ।

ସେମାନେ ଚନ୍ଦ୍ରଗୁପ୍ତଙ୍କୁ ଶୋଭାଯାତ୍ରାରେ
ନଗର ଭିତର ଦେଇ ତାଙ୍କ ଘରକୁ
ନେଇଗଲେ । ସେ ଘର ସେତେ-
ବେଳକୁ ପରିତ୍ୟକ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଥାଏ ।
ଚନ୍ଦ୍ରଗୁପ୍ତଙ୍କ ସହ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଆଖିକୁ
ଏ ଅଶ୍ରୁ ଆସିଗଲା । ଚନ୍ଦ୍ରଗୁପ୍ତ
ହଠାତ୍ ଏପରି ଜନସ୍ଥିତ ହେବାର
ଦେଖି ରାଜା ତାଙ୍କୁ ସୁଖି କାବକର
କରିବାକୁ ସାହସ କଲେ ନାହିଁ ।

ପିଣାଚର ଦୂରାଣା

ଗଙ୍ଗାପୁର ଗାଁ ବାହାରେ ଗୋଟିଏ ମନ୍ଦିର ଥାଏ । ଗାଁ ଭିତରୁ ମନ୍ଦିରକୁ ଯିବାକୁ ହେଲେ ଗୋଟିଏ ଅପନ୍ତରା ଅଞ୍ଚଳ ପାର ହୋଇ ଯିବାକୁ ହେଉଥାଏ । ଲୋକେ ସବୁଦିନ ସକାଳେ ଓ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ମନ୍ଦିରକୁ ଯାଇ ପୂଜା ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଥାନ୍ତି ।

ସେ ଅପନ୍ତରା ଭିତରେ, ଗୋଟାଏ ଗଛରେ ରହିଥାଏ ଏକ ପିଣାଚ । ସେ ଭାବୁଥାଏ, “ଲୋକେ ଏମିତି ଭାବରେ ସେ ଦେଉଳକୁ ଦୌଡ଼ୁଛନ୍ତି, ଦେଉଳରେ ଥିବା ଦିଅଁ କ’ଣ ସେମାନଙ୍କର କିଛି ଉପକାର କରୁଛନ୍ତି ? ଉପକାର କରୁଥିଲେ ସେମାନେ ଏତେ ଦୌଡ଼ନ୍ତେ କାହିଁକି ?”

ପିଣାଚ ଦେଖୁଥାଏ, ଜଣେ ଧନୀ ବଣିକ, ଜଣେ ଶିକ୍ଷକ ଓ ଗୋଟିଏ ଗରୀବ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକ ସବୁଦିନେ ମନ୍ଦିରକୁ ଯାଉଥାନ୍ତି । ଦିନେ ସନ୍ଧ୍ୟା-

ବେଳେ ବଣିକଙ୍କୁ ଏକୃଷିଆ ଦେଖି ପିଣାଚ ଗଛ ଉପରୁ ଡେଇଁ ଅସି ତାଙ୍କୁ କହିଲା, “ହଇହୋ! ବାବୁ, ତମେ ସେ ସବୁଦିନ ମନ୍ଦିରକୁ ଦୌଡ଼ୁଛ, ଦିଅଁ ତମର କିଛି ଭଲ କରୁଛନ୍ତି ? ମୋତେ ଯଦି କହିବ, ମୁଁ ହୁଏତ ତମର କିଛି ଉପକାର କରିପାରନ୍ତି !”

ପ୍ରଥମେ ବଣିକ ଡରଗଲେ । ତା’ପରେ ସେ ନିଜକୁ ସନ୍ତାଳି ନେଇ କହିଲେ, “ଆରେ ବାବୁ, ମୋର ତମେ ଆଉ କ’ଣ ଉପକାର କରିବ ? ମୋର ପଇସାପତ୍ରର ଅଭାବ ନାହିଁ କି ଅନ୍ୟ କିଛିରେ କମ୍ ନାହିଁ । ଖାଲି ରାତିରେ ନିଦ ହେଉ ନାହିଁ ।”

“ଠାକୁରଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରି କିଛି ଲାଭ ନାହିଁ ?” ପିଣାଚ ପଚାରିଲା ।

“ନା, ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଔଷଧ ପତ୍ର ଖାଇ କିଛି ଲାଭ ହୋଇନାହିଁ କି ଠାକୁରଙ୍କୁ ଜଣାଇ

କିଛି ଲଭ ହୋଇନାହିଁ ।” ବଣିକ ସ୍ତବ୍ଧ ହୋଇ କଲେ ।

“ଯଦି ତାକୁରକୁ ଜଣାଇ କିଛି ଲଭ ହୋଇନାହିଁ, ତେବେ ସବୁଦିନେ ଏମିତି ଭାବରେ ମନ୍ଦିରକୁ ଦୌଡ଼ୁଛ କାହିଁକି? ତମର କ’ଣ ଅନ୍ୟ କିଛି କାମ ନାହିଁ?” ପିଣ୍ଡାଟ ବ୍ୟଙ୍ଗ କରି ପଚାରିଲା ।

“ତମେ ଖୁବ୍ କାମିକା ପିଣ୍ଡାଟ ଭଳି ମନେ ହେଉଛ । ମୁଁ ମନ୍ଦିରକୁ ଯାଉଛି କାରଣ ସେଠାକୁ ଗଲେ ଦିଅଁଙ୍କ ସାନ୍ଧ୍ୟରେ ଶାନ୍ତି ମିଳେ । ତମେ ମୋତେ ଏତେ ଜେରା କରୁଛ ଯେ, ସେଥିରୁ କ’ଣ ଲଭ ପାଇବ?” ବଣିକ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ ।

“ଗୋଟିଏ ତମର ସବୁବେଳେ କେଉଁ ଡାକୁକ ପ୍ରତି ଭୟ ଯୋଗୁଁ ମନରେ ଉଦ୍‌ବିଗ୍ନ ରହୁଛି । ଯାହାହେଉ, ତମର ସେଇଭଳି ଭଲ ନିଦ ହେବ, ସେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମୁଁ କରିବି । ତମେ ମୋ ପାଇଁ ଗୋଟାଏ ଦେଉଳ କେଉଁଠି? ସୁଦ୍ଧା ପାଇବାକୁ ମୋର ଶୁଭ ମନ ।” ପିଣ୍ଡାଟ କହିଲା ।

“ପିଣ୍ଡାଟ ପାଇଁ ଦେଉଳ? ଏପରି କଥା ତ ମୁଁ ଜୀବନରେ ଶୁଣି ନଥିଲି । ତମେ ତ ଭଲରେ ଗଛରେ ରହୁଛ । ଦେଉଳରେ ରହି ଅଧିକା ଲଭ କ’ଣ ପାଇବ?” ବଣିକ ପଚାରିଲେ ।

ପିଣ୍ଡାଟ ରାଗିଗଲା ଓ କହିଲା, “ତମେ ମୋଟେ ସିଧା ଲୋକ ନୁହଁ ଦେଖୁଛି । ଆରେ ବାବୁ, ମୋର ଦେଉଳରେ ରହିବାକୁ ସତର୍କ ହେଉଛି, ରହିବ । ତମକୁ ନିଦ ଦେବ । ତମେ ଦେଉଳ ବନାଇ ଦେବ । ଗୁଜି ଯଦି କୁହ!” ପିଣ୍ଡାଟ କହିଲା ।

“ଦେଉଳଟିଏ ବନାଇ ଦେବାରେ ଆଉ ସମସ୍ୟା କ’ଣ! ଆଗେ ନିଦ ହେଉ!” ବଣିକ କହିଲେ ।

ଏହାର କିଛି ସମୟ ପରେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ଏକୃଷ୍ଟିଆ ଦେଖି ପିଣ୍ଡାଟ କହିଲା, “ଦିଅଁ ତମର କେତେଦୂର କ’ଣ ଉପକାର କରୁଛନ୍ତି ମୁଁ ଜାଣେନା । କିନ୍ତୁ ତମେ ଯଦି ମୋତେ କହିବ, ତେବେ ମୁଁ ତମର କିଛି ନା କିଛି ଉପକାର କରି ପାରିବି ।”

“ପତେ ?” ଶିକ୍ଷକ ଭୟ କଟାଇ କହିଲେ,
 “ମୋର ବାହାଝେବା ବୟସର ଦିଅଟିଏ ଅଛି ।
 ତାକୁ ବାହାଝେଲ ଭଳି ସମ୍ବଳ ଯୋଗାଡ଼ କରି
 ପାରୁନାହିଁ। ଏହାହିଁ ମୋର ସମସ୍ୟା ।”

“ତମ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କରିଦେବା ।
 କିନ୍ତୁ ଏଠି ବଣିକ ମୋ ପାଇଁ ଦେଉଳ ତିଆରି
 କରିଦେବା ପରେ ତମେ ମୋର ମୁର୍ଖିଟିଏ ଆସିବ,
 ଏ କଥା ହଅ ।” ପିଣାତ କହିଲା ।

“ନିଶ୍ଚୟ ଆସିବ । ଆଗେ ମୋ ସମସ୍ୟାର
 ସମାଧାନ କରିଦିଅ ।” ଶିକ୍ଷକ କହିଲେ ।

“ଆଜି ରାତିକ ଭିତରେ ହୋଇଯିବ ।”
 ପିଣାତ ଜବାବ୍ ଦେଲା ।

ଏହା ପରେ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟିକୁ ଦେଖି ପିଣାତ
 କହିଲା, “ତମେ ଦିଅଁକୁ ଯାହା ମାରୁଛ ମାଗ ।
 କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଯଦି ତମର କିଛି ଉପକାର କରିପାରିବି,
 ତେବେ କୁହ ।”

“ମୋ ସ୍ବାମୀ ମଦ ଖାଇ ପଇସା ପସ ଉଡ଼ାଇ
 ଦିଅନ୍ତି । ସେତିକି ମୋର ଦୁଃଖ ।” ସ୍ତ୍ରୀ
 ଲୋକଟି କହିଲା ।

“ସେ ଯେପରି ମଦ ଖାଇ ନ ପାରିବ, ମୁଁ
 ସେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବି । କିନ୍ତୁ ବଣିକ ଦେଉଳ
 ତିଆରିଦେବା ପରେ ଓ ଶିକ୍ଷକଟି ମୋ ମୁର୍ଖି
 ତିଆରିଦେବା ପରେ ତୁ ସବୁଦିନେ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଘାସ
 ଜଳାଇବୁ ?” ପିଣାତ ପଚାରିଲା ।

“ହଁ, ହଁ, ତାହା ନ କରିବି କିଆଁ ?”
 ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟି କହିଲା ।

ପିଣାତ ଖୁସି ହୋଇଗଲା ।

ପରଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ବଣିକ ଅପନ୍ତରା ଭିତର-
 ଦେଇ ଯିବା ବେଳକୁ ପିଣାତ ତାଙ୍କ ଆଗକୁ
 ଝୁଲିପଡ଼ି ଆଗ୍ରହରେ ପଚାରିଲା, “କ’ଣ ହେଲା ?
 ଏଣିକି ତମ ମନରେ ଆଉ ଆଶଙ୍କା ଉଠୁଣା
 ରହିବ ନାହିଁ । ଫଳରେ ନିଦ ହେବ !”

“ହଇରେ ଦୁଷ୍ଟ ! ତୁ ମୋତେ ନିଦ ଦେବା
 ନିମନ୍ତେ ମୋ ପାଖରେ ଥିବା ଟଙ୍କା ଓ ସୁନା
 ରୂପାକୁ ଅଙ୍ଗାରରେ ପରିଣତ କରିଦେଲୁ ? ଆଜି
 ରାତି ଭିତରେ ଯଦି ସେସବୁକୁ ପୂର୍ବ ରୂପରେ
 ବଦଳାଇ ନ ଦେବୁ, ତେବେ ମୁଁ ଗୁଣିଆ ଡାକ
 ତୋତେ ଶାସ୍ତି ଦେବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବି ।”
 ବଣିକ କହିଲେ ।

“ହେଲୁ ହେଲୁ, ବାବୁ । ମୁଁ ଆଜି ପାଖରେ
ମୋ ପାଦୁ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିନେବି ।” ପିଣ୍ଡାତ
ଉପହାସ କହିଲା ।

କିନ୍ତୁ ମନସ୍କ ପାଦୁ ପିଣ୍ଡାତକୁ ଯେଉଁ ପିଣ୍ଡାତ
ଯେମିତି ତାଙ୍କ ଆଗକୁ ଆସିଛି, ପିଣ୍ଡାତ କହିଲେ,
“ମୁର ! ମୁଁ ହିଁ ଏହି ବସନ୍ତ ଦାଣ୍ଡିକର ନିୟାମ
ପାଇବି ବୋଲି ତୁ ମୋ ହିଁ ଅକୁ ପୁଅ କରିଦେଲୁ ?
ଲଜ୍ଜରେ ମୋ ହିଁ କୁଆଡ଼େ ପଳାଇ ଯିବାକୁ
ବସିଛି । ଆଜି ରାତିକ ଭିତରେ ପୁଣି ପ୍ରସାଦପ୍ତ
ହେବି ନ ଆସିଲେ ଆଗାମୀ କାଳ ମୁଁ ପୁଣିଆ
ଡାକି ତୋତେ ଶିକ୍ଷା ଦେବି ।”

“ରାଗ ନାହିଁ ବାବୁ । ମୁଁ ତମ ହିଁ ଅକୁ
ପୁଣି ହିଁ ଅ କରିଦେବି ।” ପିଣ୍ଡାତ କହିଲା ।

ଆଉ ଟିକିଏ ପରେ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟିକୁ ଦେଖି
ପିଣ୍ଡାତ ଯେମିତି ତା’ ଆଗକୁ ଆସିଛି ସ୍ତ୍ରୀ
ଲୋକଟି କହିଲା, “ହଇରେ ପିଣ୍ଡାତ ! ତୁ
ମୋ ସ୍ତ୍ରୀକୁ ମଦପିଆ ଛଡ଼ାଇବା ନିମନ୍ତେ ତା’
ଚେତା ହରାଇନେଇ ପକାଇ ଦେଲୁ ? ମୁଁ

ତୋତେ ଯେଉଁ ଧୂଳିକୁ କିଛିଥିଲି ? କାଲି
କ୍ଷମା କରୁଛୁ !”

“ମାଉସୀ ! ରାଗ ନାହିଁ । ତମ ସ୍ତ୍ରୀ ଚଳି
ହୋଇ ଉଠି ବସିବେ ।” ପିଣ୍ଡାତ ଏହା କହି
ଗଲେ ଧୂଳିକୁ ମାଲି ମୁହଁ ମାରି ବସି ଉଠିଲା ।
ତାହା ଅଧି ଦେଇକୁ ଗୋଟାଏ ପୁରୁଷ ପ୍ରାୟ
ତା’ ପାଖକୁ ଆସି ତାକୁ କହିଲା, “ମୁଁ
ତୋ ଅବସ୍ଥା ଦେଖୁଥିଲି । ତୁ ଗୋଟାଏ ମୁର୍ଖ ।
ମଣିଷମାନେ ମହିଳକୁ ମାଆନ୍ତି ଦେବଦେବୀଙ୍କ
ପ୍ରତି ତାଙ୍କ ଭିତରେ ଭକ୍ତିରାସ ଆସି ବୋଲି ।
କାମନା ବାସନା ପୂରଣ ହୋଇପାରେ ନ
ହୋଇପାରେ । ତଥାପି ସେମାନେ ଯାବେ । ତୁ
ପିଣ୍ଡାତଟାଏ । ପିଣ୍ଡାତ ପ୍ରତି କାହାର ଭକ୍ତିରାସ
ଆସିପାରେ ? ମନ୍ଦିରରେ ପୂଜା ପାଇବୁ, ତୋର
ଏଡ଼େ ଦୁରାଶା ? ତୁ ବି ଦିଅଁଙ୍କୁ ମନେ ମନେ
ଡାକ । ତା’ହେଲେ ଅନ୍ତତଃ ପିଣ୍ଡାତ ଅବସ୍ଥାକୁ
ମୁକ୍ତି ପାଇବୁ ।”

ସାନ ପିଣ୍ଡାତ ମୁଣ୍ଡ ଟୁଙ୍ଗାରି ଚୁପ୍ ରହିଲା ।

କୃଷ୍ଣାବତାର

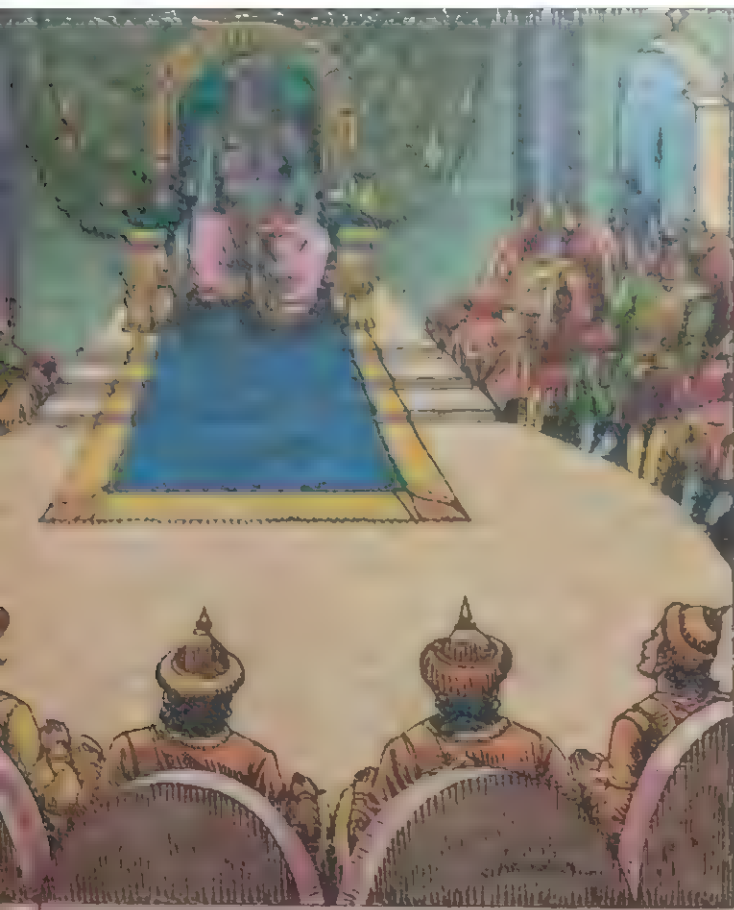
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକାଳର ଗୋକୁଳର ଲୋକେ ଯେତେକ ପୁଲକିତ ହେଉଥାନ୍ତି, ତେଣେ ମଥୁରାର ରାଜା କଂସ ଯେତେକ ବିସ୍ମିତ ଓ ଭୟସ୍ତ ହେଉଥାଏ । କିଏ ଏହି ବାଳକ ? ସେ ଏଭଳି ଅତ୍ୟୁତ୍ତମ କାର୍ଯ୍ୟ ସବୁ କିପରି କରି ପାରୁଛି ? ଧନେ କ'ଣ ବାଳକଟି ସତରେ ବଳରେ, ବୁଦ୍ଧିରେ ତାକୁ ବଳିବ ? ସେ ଯେ ଜଗତରେ ନିଜକୁ ସବୁଠାରୁ ବଳି ପରାଜିତ ବୋଲି ଜାହାର କରୁଥିଲା, ସେ ଗର୍ବ କ'ଣ ଗୋଟାଏ ସାମାନ୍ୟ ବାଳକ ଗର୍ବ କରିବ ଏବଂ ତାକୁ ସେ ଅବସ୍ଥା ସତ୍ୟ କରିବାକୁ ହେବ ? ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତି କିପରି ସମ୍ଭବପର ହେଲା ?

“ଅଛା, ସେ ଟିଲଟା ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ ପାହାଡ଼କୁ ଟେକି ଧରିଥିବା କଥା କ'ଣ ସତ୍ୟ ? ସେ ଦୃଶ୍ୟ

କିଏ ଦେଖିଛି ?” କଂସ ବାରିମାରି ଏ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିଥାନ୍ତେ । ମଥୁରାର ଯେଉଁ ଜଣେ ଦୁଇଜଣ ଲୋକ ସେ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖିଥିଲେ, କଂସ ସେମାନଙ୍କୁ ବାରମ୍ବାର ଜେରା କରୁଥାଏ । ସେମାନେ ତାହା ସତ୍ୟ ବୋଲି କହିଲେ କଂସ ରାଗିଯାଇ କହୁଥାନ୍ତେ, “ତମେ ମୂର୍ଖ ଗୁଡ଼ାକ । ଜମକୁ କେହି ଯାଦୁ କରି ଦେଖୁଥିଲା । ସେଥିଯୋଗୁଁ ତମେମାନେ ଏଭଳି ଭୟଟି କଥା କହୁଛ ।”

“ହୋଇପାରେ, ମହାରାଜ !” କଂସର ଶୋଷରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ ସେମାନେ ନିଜର ମନ୍ତ୍ରିଭ୍ରମ ହୋଇଥାଉଥିବା ବେଳେ ଶୁଣାଉ କରୁଥିଲେ ।

କଂସ ଅତ୍ୟନ୍ତାତ୍ୟ କରି ସେମାନଙ୍କୁ ବିଦ୍ରୋଷ ଦେଉଥିଲା । କିନ୍ତୁ ପରେ ସ୍ତ୍ରୀ ସେମାନଙ୍କୁ

ତକାଲ ସେହି ଏକା ପ୍ରଶ୍ନ କରୁଥିଲ । ସେମାନେ ପୁଣି ପ୍ରଥମେ ଗୋଟାଏ କଥା କହି ପରେ ପୁଣି କିନ୍ତୁ କଥା କହୁଥିଲେ ।

କଂସର ପ୍ରସୋଚନାରେ ଦିନେ ପରସ୍ପର ନାମକ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଯାଇ ଲୁଚାଲୁଚା ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ଗୋକୁଳରେ ପହଞ୍ଚିଲ । ଯମୁନା ନଦୀରେ ସେତେବେଳେ ଗୋପୀମାନେ ସ୍ନାନ କରି ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ଭାବରେ ଜନପଦ ଆଡ଼କୁ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ କରୁଥିଲେ । ହଠାତ୍ ଅରସ୍ତୁ ଗୋଟାଏ ଝୁଷାକୃତି ଶବ୍ଦର ରୂପ ନେଇ ସେମାନଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ମାଡ଼ିଗଲା । ସେମାନେ କ'ଣ କରିବେ ଭାବି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ଆତଙ୍କିତ ହୋଇ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲେ ।

ହଠାତ୍ କଂସର ଶବ୍ଦ ଶୁଣି ଆନନ୍ଦରେ କୁହବାକୁ ଲାଗିଲା । ଗୋପୀମାନେ ତା' ଆଡ଼କୁ ଯାଇ ପାହୁଡ଼ିଲେ, ତା' ପଛକୁ ଯାଇ ମାଡ଼ିଲେ । ସେମାନେ ପଛକୁ ଚାହିଁବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ଶବ୍ଦ ସେମାନଙ୍କୁ ଅନୁଧ୍ୟାବନ କରିବ, ଏହି ଭୟ ଥାଏ ।

ଶବ୍ଦ ସେଠି ନାହିଁ କୁହ ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାଶ ଗଠି କରିପାରୁନା । ତା'ପରେ କିଛି ସମୟ ମରବରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଅନାଇ ସେମାନଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଶବ୍ଦ ଛେର ମାଡ଼ିବାକୁ ଉଦ୍ଦୀପିତ ହେଲା ।

ହଠାତ୍ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଗଲେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ । ସେ ଗୋପୀମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଭୟରେ ନିଶ୍ଚଳ ରହିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇ ଶବ୍ଦର ବାଟ ଡୋଳି ଠିଆ ହେଲେ । ଶବ୍ଦ ଯେମିତି ତାଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଘେରି ଆସିଛି, ସେ ଯେମିତି ତା' ଟିକା ଦୁଇଟିକୁ ଧରିନେଲେ । ଶବ୍ଦ ଯେତେ ଛୁଟିପିଟି ହେଉ ବା ତାଙ୍କ କବଳରୁ ଚାଲି ପାରିଲା ନାହିଁ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ତାକୁ ଠେଲି ଠେଲି ଦୂରକୁ ଡେଇଁଲେ ଓ ପ୍ରବଳ ବେଗରେ ଚୋଟିଏ ଟାଳି ଛେରକୁ ଠେଲି ଦେଲେ । ତଳକୁ ପଡ଼ିବା ବେଳକୁ ସେ ଆଉ ଶବ୍ଦ ଘୋର ରହିଲା ନାହିଁ । ତା'ର ଅମଳ ସନ୍ତାନ ରୂପ ସେହି ପାଲିଲା । ଶବ୍ଦ ଚିତ୍କାର କରି ଟାଳି ଛେରରେ ପଡ଼ି ସେ ପଡ଼ିଲା ପ୍ରାୟ କଲା ।

ଗୋକୁଳରେ ଯାଇ ଶବ୍ଦର ପହଞ୍ଚିଲା । ନନ୍ଦ ଓ ଅନ୍ୟମାନେ ଆସି ତାକୁ ଘେରିଲେ ଓ

ହେଲେ । “ଅରସ୍ତୁ କାହିଁକି ହଠାତ୍ ଆମ
 ଗୋମାଳଙ୍କ ଉପରେ ଚଣ୍ଡ ରୂପ ଧରି ଆକ୍ରମଣ
 କରିବାକୁ ଆସିଲା ? ତା’ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କ’ଣ
 ହେଲା ? ଏ ସବୁ ସମ୍ଭାଷଣରେ ସେମାନେ
 ଉପର ଚର୍ଚ୍ଚାକାର ବି ଏହାର କୌଣସି
 ସନ୍ତୋଷଜନକ ସମାଧାନ ପାଇଲେ ନାହିଁ ।
 କ’ଣ ଯେ ସେ ଦୁଷ୍ଟ ରାକ୍ଷସକୁ ପଠାଇଥାଇ
 ଚାହେଁ—ତହା ଯୁଗ୍ମ କୃଷ୍ଣକୁ ମାରବା ପାଇଁ,
 ଏହା ସେମାନଙ୍କ ମୁଣ୍ଡକୁ ବା କପରି ଆସନ୍ତା ?
 ଯାହାହେଉ, ଅରସ୍ତୁ ମରଥୁବାରୁ ସେମାନେ
 ବହୁତ ଝୁସି ହେଲେ ।

ଏ ସମ୍ବାଦ ପାଇବା ପରେ କଂସର ଉଚ୍ଛ୍ୱାସର
 ସୀମା ରହିଲା ନାହିଁ । ସେ ତା’ର ବଶ୍ୱାସୀ
 ପ୍ରମତ୍ତ ଓ ମନ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କର ଏକ ବୈଠକ ଡକାଇ
 କହିଲା, “ଶୁଣ, କେତେ କେତେ ରାଜା ମହାରାଜା
 ମୋ ଆଗରେ ବରଡ଼ା ପସ ଭଳି ଥିଲେ ।
 ଦେବତା ମୋ ଆଗରେ ଛସଭଙ୍ଗ ଦିଅନ୍ତି ।
 ଅଞ୍ଜନ, ଅଞ୍ଜବ କଥା ହେଲା, ଗୋଟାଏ ସାମାନ୍ୟ
 ବାଳକ ନିମ୍ନେ ଉଠିବ ବଳୁଆ ହୋଇ ଉଠୁଛି—
 ସତେ ଅବା ଦିନେ ସେ ମୋର ମୁକାବିଲା
 କରିବ ! ନାରଦ ମୋତେ ଦିନେ ଇଞ୍ଚିତରେ
 କହିଥିଲେ, ମୋତେ ଯିଏ ବଧ କରିବା କଥା, ସିଏ
 ନିରାପଦରେ ଅନ୍ୟସ ବଢୁଛି । ଏ ବାଳକ ସେହି
 କିନ୍ତୁ କୁହୁଁ ତ ? କିଏ କହିବ ? ମୁଁ ଭାବୁଛି,
 ଯେଉଁ କନ୍ୟା ଦେବଙ୍କ ଚର୍ଚ୍ଚିତ କନ୍ୟା ହେବାର
 ଖବର ମୋତେ ଦିଆଯାଇଥିଲା, ସେ କନ୍ୟା ଆଉ

କେହି, ଦେବଙ୍କ ଚର୍ଚ୍ଚିତ ନୁହେଁ । ଦେବଙ୍କ ଚର୍ଚ୍ଚିତ
 ନିଶ୍ଚୟ ସୁଅଟିଏ ଜନ୍ମିଥିଲା ଓ ତାକୁ ବସୁଦେବ
 ଯାଇ ଗୋକୁଳରେ ରଖିଦେଇ ଆସିଛି !”

“ଆଜ୍ଞା, ବସୁଦେବ ତ ଆପଣଙ୍କ ପ୍ରାସାଦ
 ଭିତରେ ଥିବା କାରାଗାରରେ ବନ୍ଦୀ, ସେ ଯାଇ
 ତାଙ୍କ ନବଜାତ ସନ୍ତାନକୁ ଆଉ କେଉଁଠି
 କିପରି ଛୁଡ଼ି ଆସିଥାନ୍ତେ ?” ଜଣେ ଅମାତ୍ୟ
 କଂସକୁ ଏ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ ।

କଂସ କହିଲା, “ତୁମର ପ୍ରଶ୍ନ ଯଥାର୍ଥ ।
 କିନ୍ତୁ ସେପରି କିଛି ଘଟି ନଥିଲେ ଏ ଅଞ୍ଜବ
 ପିଲାଟା ସମ୍ଭବ ହେଲା କିପରି ? ବର୍ତ୍ତମାନ
 ବସୁଦେବକୁ ଆଣି ଧନକ ତମକ ଦେଲେ ସେ
 ଦ୍ୱିପତ ସବୁ ମାନି ଯିବେ ।”

କଂସ ଚର୍ଚ୍ଚିତ ଗର୍ଜନ କରି କହିଲା, “ତମେ ଭାବୁଛ, କିଛି ନ କଲେ ତମେ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ବୋଲି ପ୍ରମାଣ ଦେଇଯିବ ? ନନ୍ଦ ପରିବାରରେ ରହି ନାନା ପ୍ରକାର ଅସନ୍ଦେହ କାମ କରୁଥିବା ସେ ଟୋକା କିଏ ? ଜବାବ୍ ଦିଅ ।”

ବସୁଦେବ କିଛି କହିଲେ ନାହିଁ ।

କଂସ ପୁଣି କହିଲା, “ମୁଁ ଜାଣେ, ମୋତେ ମାରି ମୋ ରାଜ୍ୟ ମାଡ଼ି ବସିବା ତମର ସ୍ବପ୍ନ । ମନେରଖ, ସେ ସ୍ବପ୍ନ ସ୍ବପ୍ନରେହିଁ ରହିଯିବ । ମୋ ଆଗରୁ ଇନ୍ଦ୍ର ବି ପଳାଇବାକୁ ବାଟ ପାଇବ ନାହିଁ । ତମେ କେତେକର ମଣିଷ ? ସେ ଗାଈଜଗା ଟୋକା ବା ମୋର କରିବ କ’ଣ ?”

କଂସର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ହମେ ତା’ ଅନୁଚରମାନେ କାରାକ୍ଷରୁ ବସୁଦେବଙ୍କୁ ନେଇ ଆସିଲେ । ତାଙ୍କୁ ଆସନ ଦେଇ କଂସ ହଠାତ୍ ଗର୍ଜନ କରି କହିଲା, “ବସୁଦେବ ! ତମେ ମୋର ଭଗ୍ନପତି ଭାବରେହିଁ ଯେତକ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ପାଉଛ । ଠିକ୍ କଥା ନା ନୁହେଁ ?”

ବସୁଦେବ ଆଉ କହିବେ କ’ଣ ? କଂସର ଭଗ୍ନପତି ହୋଇ ସେ କାରାଯନ୍ତ୍ରଣା ଭୋଗୁଛନ୍ତି ; ଏକ ପରେ ଏକ ନିଜ ସନ୍ତାନମାନଙ୍କର ବିନାଶ ଦେଖୁଛନ୍ତି । କଂସ ଯଦି ଏଡ଼େ ମୁତ୍ତ ଯେ ଏହାକୁ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ବୋଲି କହିବ, ସେ ତା’ର ଉତ୍ତର କ’ଣ ଦେବେ ? ସେ ମାରବରେ ତଳକୁ ଅନାଇ ବସି ରହିଲେ ।

ବସୁଦେବ ଏଥର କହିଲେ, “କଂସ ! ତମେ କାହିଁକି ଭାବୁଛ ଯେ ତମର ଅନିଷ୍ଟ କରିବାକୁ ସମସ୍ତେ ତତ୍ପର ? ତମ ନିଜ ପାପ ତମକୁ ଦଂଶନ କରୁଛି । ତମେ ଛଟପଟ ହେଉଛ । ଅନ୍ୟ କାହାକୁ ସେପାଇଁ ଦାୟୀ କଲେ କ’ଣ ହେବ ?”

“ତୁମ୍ଭ କର !” କଂସ ପାଟି କରି ବସୁଦେବଙ୍କୁ କାରାଗାରକୁ ଫୋଇଦେଲା । ତା’ପରେ ସେ ଅମାତ୍ୟମାନଙ୍କୁ କହିଲା, “ଧନୁ ଉତ୍ସବର ସମୟ ହୋଇ ଆସିଲାଣି । ଏବର୍ଷ ବିଶେଷ ଜାକଜମକରେ ଉତ୍ସବ କରିବା । ଆମର ବଡ଼ ବଡ଼ କୁସ୍ତିବିଦ୍ମାନେ ସେମାନଙ୍କ ବିଦ୍ୟା ଦେଖାଇବେ । କୃଷ୍ଣ ତା’ ଗୁରୁ ବଳରାମ

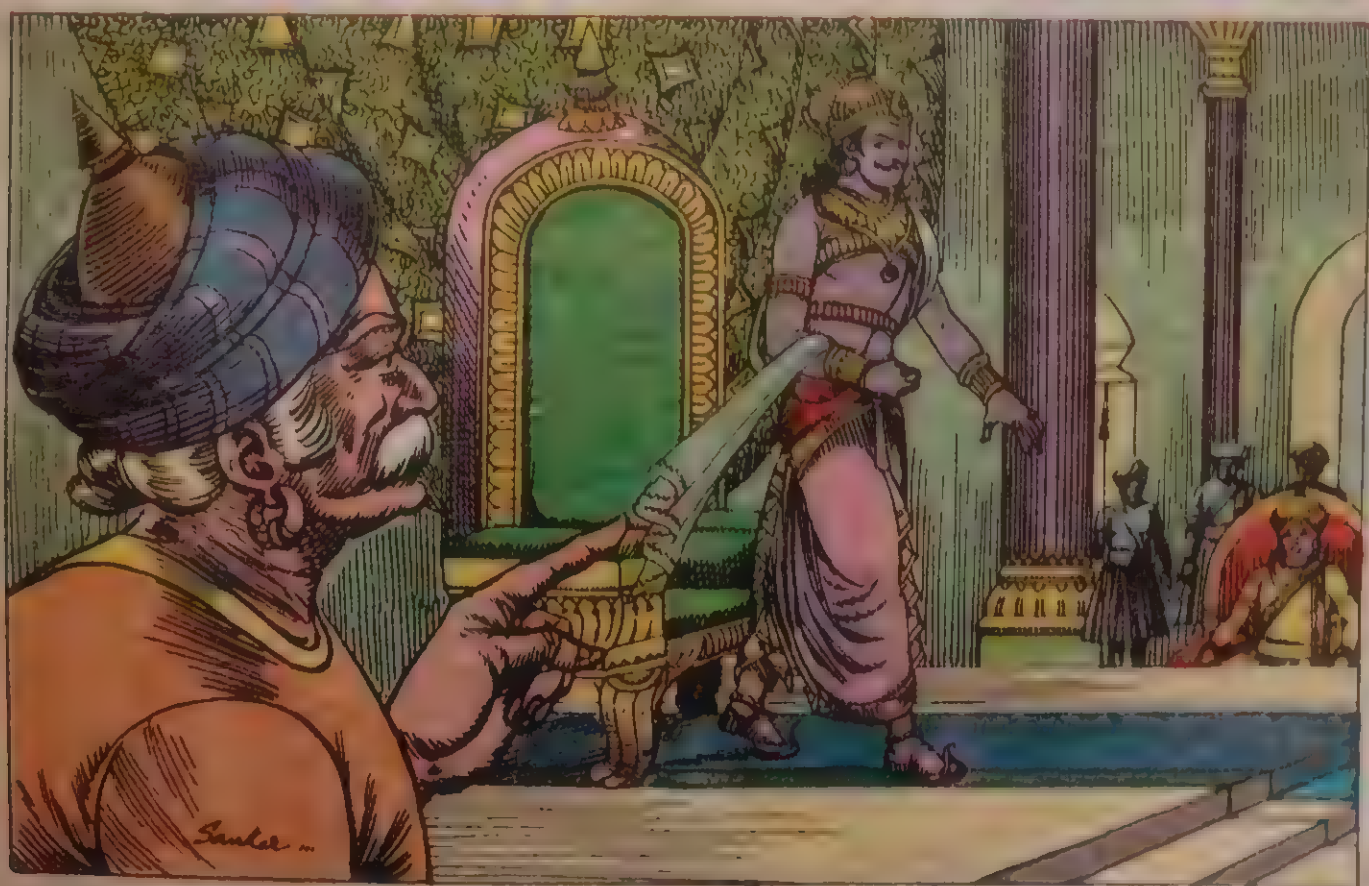
କେତେ କ'ଣ ମାରି ପକାଇଛନ୍ତି ? ଡେଇଁ ।
 ସେମାନେ ବି ଆସି ଏହି ଆମ ଲୋକଙ୍କ ଘର
 ଲଢ଼ୁଛନ୍ତି । ମଜା ଦେଖିବା । ସେମାନଙ୍କୁ ବି
 ମୃତ୍ୟୁ ମଜା ଦେଖାଇବା । କ'ଣ କହିଛ
 ସାଗୁରୁଗଣ ?”

“ଶୁଭ୍ର ଭଲ ହେବ । ଏଥର ଭୟବ
 ବଣେଷ ଆଡ଼ମ୍ବରରେ ହେବାର ଆଦେଶ
 ଦିଅନ୍ତୁ ।” ଅମାତ୍ୟମାନେ କହିଲେ ।

କଂସ ସେହି ଅନୁସାରେ ଆଦେଶ ଘୋଷଣା
 କରିଦେଲା । ତା'ପରେ ଜଣେ ବଣିଷ୍ଠ ବ୍ୟକ୍ତି
 ଅଡ଼ମ୍ବରକୁ ଡାକି କହିଲା, “ତମେ ଗୋକୁଳ
 ଯାଅ । ନନ୍ଦକୁ କହିବ ଏଥର ଧୁରୁପାତ୍ରା ପାଇଁ
 ଯେତେ ପାରିବ ଦୁଧ ଦହି ପଠାଇବ । ସଙ୍ଗେ

ତମେ ସେ ଲୋକ ଭି ଗୋରୁଗୋଷ୍ଠ ଆସିବାକୁ
 ଯିବୁ । ନନ୍ଦଙ୍କ ଶା ଜଣାଇଦେବ । ଦେଖାମ କା
 କୁଷ୍ଠ ବଳଦାମ ନନ୍ଦଙ୍କୁ ଆସିଦେ—ଏହା ଗୋରୁ
 ଗୋଷ୍ଠ । ତମର ନନ୍ଦ ପ୍ରାଣ ଦେଖାଏ ବନ୍ଧୁଗୋ
 ଶାସ୍ତ୍ର ବୋଲା ମୁଁ ଜାଣେ । କେଣି ତମେ
 ଯାଅ ।”

ଏହାପରେ କଂସ ପୁଣି ବସୁଦେବକୁ ଗାଳ
 ପୁଲକି କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତେ ଅନ୍ଧକ
 ନାମକ ଜଣେ ବୟୋବୃଦ୍ଧ ଅମାତ୍ୟ ତାକୁ
 କହିଲେ, “କଂସ ! ତମେ ଏ ନରମୟୀ
 ବ୍ୟକ୍ତିକୁ କାହିଁକି ଭଲ ? ତାକୁ କୁଳାଳି କହିଲୁ ?
 ତମେ ଏଥରୁ କ'ଣ ନିଉ ପାଉଛ ? ସେ
 ଯେଉଁ ଅବସ୍ଥାରେ ଅଛନ୍ତି, ଏହା କ'ଣ ଯାଉଛି
 ମନ୍ତ୍ରଣା ଦାମ୍ଭିକ ରୁହେଁ ? ତମେ ଗୋଷ୍ଠ ନାମରେ

ଆରମ୍ଭ କଲ । ଗୋଟୁଗୋଟିମାନଙ୍କ ଉପରେ
ଲଂଘ ଦେଇ ସେମାନଙ୍କୁ ଭୂତଳଶାସୀ କରି
ସେମାନଙ୍କୁ ଚିରି ପକାଇ ସେମାନଙ୍କ ରକ୍ତ
ପିଇଯିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଗୋଟାଏ ଘୋଡ଼ା
ଏମିତି କାଣ୍ଡ କରିବ, ଏକଥା କେହି କଲ୍ଲୁନା
କରି ନଥିଲେ । ଲୋକେ ବିବ୍ରତ ହେଲେ ।

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ବୁଝିଲେ ଏ ଘୋଡ଼ାଟିର ଅସଲ
ରୂପ କ'ଣ । ଦିନେ ଘୋଡ଼ା ଉନ୍ମତ୍ତ ଭାବରେ
ଦୌଡ଼ି ଆସୁଥିବା ବେଳେ ସେ ତା' ଆଗକୁ
ଯାଇ ତାଳି ବଜାଇଲେ । ଘୋଡ଼ା ତାଙ୍କର
ଆଡ଼େ ମାଡ଼ି ଆସିଲା । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ତା' ବନ୍ଧାରତ
ମୁହଁ ଉତ୍ତରେ ହାତ ଉଠି କରି ତା' ଜିଭଟିକୁ
ଧରି ପକାଇଲେ । ଏଡ଼େ ପ୍ରଚଣ୍ଡ ଘୋଡ଼ା
ସେମିତି ଠିଆ ହୋଇ ରହିଲା । ବିଶେଷ କିଛି
ନକରି ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଅନ୍ୟ ହାତରେ ତାକୁ ଗୋଟାଏ
ରୂପୁଡ଼ା ମାରିଲେ ।

ସେ ଦିନେ ଗୋଟନରେ ତା'ର ଯବୁଠାରୁ
ବିଶ୍ୱାସୀ ମନ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଡକାଇ କହିଲା, “ଆଜି
ତମମାନଙ୍କ ଆଗରେ ମୋର ପ୍ରକୃତ ଉତ୍ସୁ ପ୍ରକାଶ
କରିବାକୁ ମୁଁ କୁଣ୍ଡିତ ନୁହେଁ । ଗୋକୁଳରେ
ବଢୁଥିବା ସେ ଟୋକା କଥା ଯେତେ ଭାବୁଛି,
ମୁଁ ସେତେ ବିଚଳିତ ଅନୁଭବ କରୁଛି । କିଏ
ସେ? ଦେବବାଣୀ କ'ଣ ତା'ହେଲେ ସତ
ହେବ? ମୁଁ ଦେବଙ୍କା ବସୁଦେବଙ୍କୁ କାଗରୁଦି
କରି, ସେମାନଙ୍କ ନବଜାତ ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ହତ୍ୟା
କରି ତେବେ କି ଲାଭ ପାଇଲି?”

ଲଳିତାବତୀ ଥୋଇବା ଭଳି ଗୁଡ଼ାଏ ବକି ତାଙ୍କୁ
କଷ୍ଟ ଦେବ ?”

କଂସ ବୁଦ୍ଧଙ୍କଠୁଁ ଏକଥା ଶୁଣି କିଛି ଶିଖିବା
ଦୂରର କଥା, ତାଙ୍କୁ ସେଠାରୁ ଚିତ୍ତଦେଲ ଓ
ନିଜେ ରାଗ ତମତମ ହୋଇ ଉଆସ ଭିତରକୁ
ପ୍ରସ୍ଥାନ କଲ ।

କିନ୍ତୁ ଅନ୍ଧରଙ୍କୁ ପଠାଇ କୃଷ୍ଣ ବଳରାମଙ୍କୁ
ମଥୁରାକୁ ଅଣାଇ ସେମାନଙ୍କ ନିଧନ ଚେଷ୍ଟା
କରିବା ଯାଏ ତା'ର ଧୈର୍ଯ୍ୟ ରହୁଛି କାହିଁ ?
ସେ କେଣୀ ନାମକ ରାକ୍ଷସକୁ ଅନେକ ପ୍ରକାର
ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ଦେଇ ଗୋକୁଳକୁ ପଠାଇଦେଲା ।
କେଣୀ ଗୋଟାଏ ଉନ୍ମତ୍ତ ଅଶ୍ୱ ବେଶରେ ଯାଇ
ସେ ମୁଲକରେ ପହଞ୍ଚି ନାହିଁ ନଥିବା ଉପାତ

ସନ୍ତୋଷରେ କହିଲେ, “ଆଜ୍ଞା, ଆମର
କାମ ବାଧ୍ୟ ହୁଅନ୍ତୁ ନାହିଁ । ସେ ପଲ୍ଲୀ ପାଖ
ଦେଇ ତା କାନ୍ଥକ, ଧନୁ ଉପାଦାନ କରାଯିବ
ତାକୁ ଘୋଡ଼ା କରାଯିବ । ସେ ପଲ୍ଲୀ ପାଖ
କିନ୍ତୁ ଯାବୁ କାଣେ ? ଛାନ୍ଦାଟି ବଳରେ
ଆମେମାନଙ୍କୁ ହଇଜାଣି କରି ଦେଉଛି । କିନ୍ତୁ
ଆମେଙ୍କ ଆଗରେ କ’ଣ ତା’ର କୌଣସି ଯାବୁ
କାମ କରାଏ ?”

“ଅବଶ୍ୟ ମୋ ଆଗରେ ଯାବୁ କାମ
କରିବ ନାହିଁ ।” କଂସ ସଗର୍ବ ହସ ହସ
କହିଲା ।

“ତା’ ହେଲେ ଆଉ ଚନ୍ଦ୍ରା କ’ଣ ? ଆପଣ
ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ରହନ୍ତୁ । ଯଥା ସମୟରେ ଆପଣଙ୍କ
ଚନ୍ଦ୍ରାର ହେତୁ ଦୂର ହୋଇଯିବ ।” ମନ୍ତ୍ରୀମାନେ
କହିଲେ ।

“ଅବଶ୍ୟ !” କଂସ ଏକମତ ହେଲା ।

ତୋଡ଼ା ପ୍ରାଣ ହରାଇ ପଡ଼ିଗଲା ବେଳକୁ
କେଣୀ ରାକ୍ଷସରେ ପରିଣତ ହେଲା ।

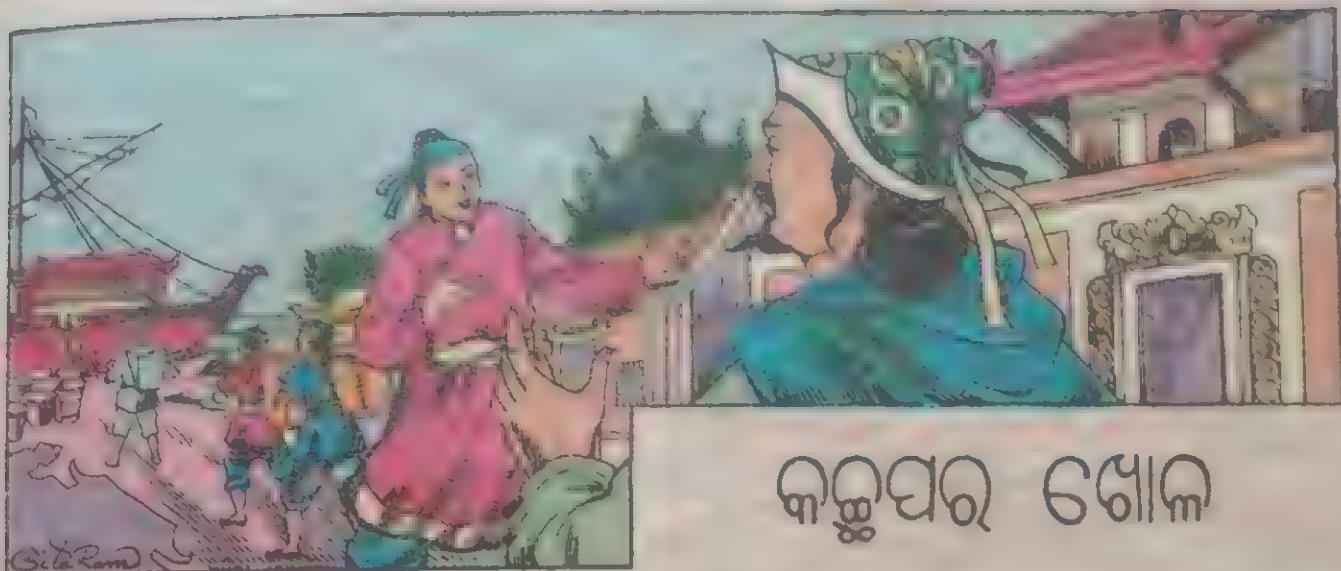
“ଆଜ୍ଞା, ଆଜ୍ଞା, କିପରି ଘଟଣା
ଘଟିବାରୁ ଆମେ ଘୋଡ଼ା ଉପାଦାନ କରାଯିବ
କି ଛାନ୍ଦାଟି ବଳରେ ?” ବନ୍ଧୁମାନେ ଏ ପ୍ରଶ୍ନ
ମନ୍ତ୍ରୀ ପକ୍ଷରେ ଆଣି ଆଣିଲେ । କେଣୀ
ଉପଦାନରେ ସେମାନଙ୍କୁ ରକ୍ଷା କରିଥିବା ଘୋଡ଼ା
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ସେମାନେ ପୁଲିନାଲ ପିନ୍ଧାଇ
ଅନ୍ଧାର କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ।

ଘୋଡ଼ା ପରେ ପରେ ଘୋଡ଼ା ଆସି
ପହଞ୍ଚିଲେ ଅନ୍ଧର ।

ଅନ୍ଧରଙ୍କୁ ଦେଖି ଶାଳ ଯେ ନର ଅନ୍ଧର
ପ୍ରୀତି ହେଲେ, ତାହା ନୁହେଁ, ତାଙ୍କ ପରିବାରର
ସମସ୍ତେ ଆନନ୍ଦରେ ତାଙ୍କୁ ଘାଟେ କଲେ ।
ଅନ୍ଧରଙ୍କ ପ୍ରତି ସମସ୍ତଙ୍କର ଆଦର ପ୍ରଗାଢ଼ ଶ୍ରଦ୍ଧା
ଓ ସମ୍ମାନ । ସେ ପୁଣି ବହୁଦିନ ଧରି ଗୋକୁଳକୁ
ଆସିବାର ସୁଯୋଗ ପାଇ ନଥିଲେ ।

ଅନ୍ଧର କାହିଁକି ଆସି ଗୋକୁଳରେ
ପହଞ୍ଚିଥାନ୍ତି, ସେକଥା ଅବଶ୍ୟ କେହି ଜାଣି
ନଥିଲେ ।

କଳ୍ପପର ଖୋଳ

ଗାଁର ଏକ ନଗରରେ ବେନ୍ ସି ନାମକ ବ୍ୟକ୍ତିଟିଏ ବାସ କରୁଥାଏ । ସେ ଥିଲା ଶୁର୍ ବୁଦ୍ଧିମାନ ଓ ନାନା କଳା ବିଦ୍ୟାରେ ପାରଙ୍ଗମ । ସେ ସତରଞ୍ଜି ଖେଳ, ଚନ୍ଦ୍ରବାଦ୍ୟ, ଚନ୍ଦ୍ରକଳା, ନୃତ୍ୟ, ସଙ୍ଗୀତ ପ୍ରଭୃତି ବିଦ୍ୟା ଶିଖିଥାଏ । ତା'ର ଜାତକ ଦେଖି ଜଣେ ଜ୍ୟୋତିଷ ଭବିଷ୍ୟତବାଣୀ କରିଥାନ୍ତି ଯେ ଦିନେ ସେ ଅତି ବଡ଼ ଧନୀଲୋକ ହେବ । ତେଣୁ ବେନ୍ ସି ତା'ର ପୈତୃକ ସମ୍ପତ୍ତି ମଉଜ୍ ମଜଲିସ୍ରେ ଉଡ଼ାଉଥାଏ ।

ବସି ଖାଇଲେ ନଇବାଲି ସରେ । ବେନ ସି ର ସବୁ ସମ୍ପତ୍ତି କ୍ରମେ ଶେଷ ହୋଇ ଆସିଲା । ତା'ର ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଯୁବକମାନେ ବ୍ୟବସାୟ ବାଣିଜ୍ୟ କରି ସେମାନଙ୍କର ଧନସମ୍ପତ୍ତି ବଢ଼ାଇବାରେ ଲାଗିଥା'ନ୍ତି । ଦିନେ ବେନ୍ ସି ଶୁଣିଲା ସେ ମଧ୍ୟ କିଛି ବ୍ୟବସାୟ କରିବ ।

କିନ୍ତୁ କପାଳ ମନ୍ଦ: ସେ ଯାହା କିଛି ବ୍ୟବସାୟ କରେ, ଯିତୁଁ ହୋଇଥାଏ ।

ଥରେ ସେ ଶୁଣିଲା ଗୁଳିକଜଣ ବଣିକ ଜାହାଜଟିଏ ନେଇ ଦୂର ଦେଲେ ବାଣିଜ୍ୟ କରିବାକୁ ଯାଉଛନ୍ତି । ସେ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କ ସହଯୋଗ ଯିବ ବୋଲି ସେମାନଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କଲା । ଜଳଯାତ୍ରା ବେନ୍ର ମଜା ଗପ, କବିତା, ଯୋଗୁ ଭଲରେ କଟିବ ବୋଲି ସେମାନେ ତାକୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଲେ । ବେନ୍ର ଇଚ୍ଛା ଥିଲା ନୂଆ ନୂଆ ଦେଶ ଦେଖିବ ଓ ନୂଆ ନୂଆ କଥା ଶିଖିବ । ବଣିକମାନଙ୍କ ନେତା ଗୁଳ୍ କିନ୍ତୁ ଗ୍ରହଣୀୟ ବେନ୍ ସି ଦ୍ଵାରା କିଛି ବାଣିଜ୍ୟ ବ୍ୟବସାୟ ମଧ୍ୟ କରାଯାଇ ପାରିବ । କିଛି ଜନିଷ ଖରଦ୍ କରି ପୁଣି ଅନ୍ୟ ଦେଶରେ ଉଠିଲେ କିଛିଟା ଲାଭ ହେବ । ଗୁଳ୍ କଥା ଶୁଣି ବଣିକମାନେ ପ୍ରତ୍ୟେକେ କିଛି

କିଛି ଗୁଆ ଦୟାକରି ବେନ୍‌କୁ ଦେଲେ । ଗୁଜ୍ଜ କହୁଲା, “ବେନ୍, ଏତକ ମାତ୍ର ଟଙ୍କାରେ ତମେ କ’ଣ ବା ବ୍ୟବସାୟ କରିବ? କିଛି ଫଳ କିଣିନିଅ ବାଟରେ ଖାଇବ ।” ଜାହାଜ ଗୁଜ୍ଜବା ପୂର୍ବରୁ ବନ୍ଦର ଅଞ୍ଚଳରେ ବଡ଼ ବଡ଼ କମଳା ଲେମ୍ବୁ ବିକ୍ରି ହେଉଥିଲା । ବେନ୍ କେତେ ଟୋକେଇ କମଳା କିଣି ପକାଇଲା ଓ ଜାହାଜରେ ନେଇ ଉଠିଲା । ଅନ୍ୟ ବ୍ୟବସାୟୀମାନେ ଏସବୁ ଦେଖି ଖୁବ୍ ହସିଲେ ।

କିଛି ସମୟ ପରେ ଜାହାଜ ବିଦେଶ ଯାତ୍ରା ପାଇଁ ବନ୍ଦର ଛାଡ଼ିଲା । କିଛିଦିନ ସମୁଦ୍ର ଯାତ୍ରା କରିବା ପରେ ଜାହାଜ ଏକ ଦେଶରେ ଯାଇ ଲାଗିଲା । ବଣିକମାନେ ଜାହାଜରୁ ଓହ୍ଲାଇ

ନିଜ ନିଜର କାର୍ଯ୍ୟରେ ଯିବା ବୋଲି କେଲେ । ଆଗରୁ ସେମାନେ ଜାଣିଥା’ନ୍ତି କେଉଁଠି କ’ଣ ବିକ୍ରି ହେବ ଓ କ’ଣ କିଣାହେବ ଇତ୍ୟାଦି । ବରୁଣ ବେନ୍ କ’ଣ କରିବ ? ହଠାତ୍ ତା’ର କମଳା ଟୋକେଇ କଥା ମନେ ପଡ଼ିଗଲା । ସେ ଘାବିଲା ଦୁଏତ ଇତିମଧ୍ୟରେ ପରି ଯିବଣି । ତେଣୁ ସେ ସବୁ ଟୋକେଇ ଗୁଡ଼ିକ ଜାହାଜ ଉପରକୁ ଆଣି ସଜାଇ ରଖିଲା ଓ ଗୋଟିଏ କମଳା ଖୋଲି କୋଲଟିମାନ ବସି ଖାଇଲା । ଏଣେ ସେହି ଦେଶର ଲୋକେ ଯେଉଁମାନେ ବନ୍ଦରରେ କାମ କରୁଥା’ନ୍ତି ବା ଯିବାଆସିବା କରୁଥା’ନ୍ତି ସେମାନେ କମଳା ଗୁଡ଼ିକର ସୁନ୍ଦର ରଙ୍ଗରେ ଆକୃଷ୍ଟ ହୋଇ ଆସିଲେ । ତା’ପରେ ଗୁଣି ଦେଖିଲେ କମଳା ଗୁଡ଼ିକ ଖୁବ୍ ସ୍ବାଦିଷ୍ଟ । ତେଣୁ ଅଳ୍ପ କିଛି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ସବୁ ବିକ୍ରି ହୋଇଗଲା । ବେନ୍ ବହୁତ ଟଙ୍କା ଲାଭ ପାଇଲା ।

ଏଣେ ଜାହାଜର ଧନୀ ବଣିକମାନେ ନିଜ ନିଜର ବ୍ୟବସାୟର କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ କରି ଜାହାଜକୁ ଫେରି ଶୁଣିଲେ ବେନ୍ ସି କଥା । ସମସ୍ତେ ତ ଅବାକ୍ ହୋଇଗଲେ । ତା’ପରେ କେହି କେହି ମଧ୍ୟ ବେନ୍‌କୁ ନାନା ଭାବରେ ଅଭିବାଦନ କରି କହୁଲେ, “ବେନ୍ ସି, ତୋର ଭାଗ୍ୟ ବଡ଼ ଟାଣ ଅଛି । ନହେଲେ କି ତୁ କମଳା ବିକ୍ରି ଏତେ ଟଙ୍କା ଲାଭ କରିଥା’ନ୍ତୁ ? ଶୁଣ, ତୁ ବରଂ ଏଇ ଟଙ୍କାରୁ କିଛି ନେଇ

କ'ଣ ଖରବ୍ କର ନେଇ ଆସିବୁ । ତାକୁ
ନେଇ ଆମ ଦେଶରେ ବକରେ ଆସୁର ଲଭ
ହେବୁ ।” କହୁ ବେଳ୍ କିଛି ଶୁଣିଲା ନାହିଁ ।
ସେ ଛାତ୍ରୀ ଘେନି ପାଇଛି ତାହା ପଥେଷୁ ।

ସେହି ବନ୍ଦରରେ ଜାହାଜ ପ୍ରାୟ ପନ୍ଦରଦିନ
ପାରି ରହିଲା । କେତେ ଲୋକ କେତେ
କ'ଣ କିଣିଲେ । ତା'ପରେ ବାହୁର ଗଡ
ଦେଖି ଜାହାଜ ସେଠାରୁ ନିଜ ଦେଶକୁ
ଫେରିବା ପାଇଁ ଯାହା କଲା । ଅଳ୍ପ କିଛିଦିନ
ପରେ ହଠାତ୍ ସମୁଦ୍ରରେ ବହୁତ କୁହୁଡ଼ି
ଦେଖି ଗଲା । ଜାହାଜର ଜପାନ ଦିଗନିର୍ଣ୍ଣୟ
କରିପାରିଲା ନାହିଁ । ତେଣୁ ସେତେବେଳେ ଜାହାଜ
ଗୋଟିଏ ନିକ୍ଷୁର୍ଣ୍ଣ ଦ୍ଵୀପ ପାଖରେ ନଜର
ପକାଇଲା । କୁହୁଡ଼ି କଟିଗଲେ ପୁଣି ଯାହା
ଆରମ୍ଭ ହେବ ।

ସମସ୍ତେ ଜାହାଜରେ ଆସି, ବେଳ୍ ବାହାର
ପଡ଼ିଲା ଦ୍ଵୀପ ବୁଲିବାକୁ । ସମସ୍ତେ ବରକୁ
ହୋଇ କହିଲେ ଯେ ସେ ଛୋଟ ନିର୍ଜନ
ଦ୍ଵୀପରେ ଦେଖିବାର ବା କ'ଣ ଅଛି ? ବେଳ୍
କିଛି ନ ଶୁଣି ଏକେଇ ବୁଲିବାକୁ ଗଲା ।
ବୁଲି ବୁଲି ଏକ ଛୋଟ ପାହାଡ଼ ଉପରେ ଡେଇ
ଗୁରିଆଡ଼କୁ ଅନାଇ ଦେଖିଲା । ଦ୍ଵୀପ ଗୁରୁ-
ପାଖରେ କେବଳ ପାଣିହିଁ ଦେଖିପାରୁଥିଲା ।
ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଏକ ବିଚିତ୍ର ଜନିଷ ଉପରେ ତା'
ଅସି ପଡ଼ିଲା । ପାଖକୁ ଯାଇ ଦେଖିଲା ତାହା
ଏକ ବିରାଟ କଇଁସର ଖୋଳ । ଏହା

ଆକାରରେ ଏକ ବିରାଟ ପିଲଙ୍କ ପରି ହୋଇଛି ।
ବେଳ୍ ଶ୍ରବଣ, “ଆହା, ଏଡ଼େ ବଡ଼ କଇଁସର ବ
ପୃଥିବୀରେ ସମ୍ଭବ ? ଏକଥା ମୁଁ ଜାହାଜ
ଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ କହିଲେ ସେମାନେ ହସି
ଉଡ଼ାଇବେ ଓ ମୋତେ ଏକ ବଡ଼ ଡ଼ହରା
ଲୋକ ବୋଲି କହିବେ । ବରଂ ଏଇଟା ମୁଁ
ବୋହୁ ନେବି । ଦେଲେ ଶଲେ କଟାକଟି
କରି ଏଥିରୁ କିଛି ସୁନ୍ଦର ଜିନିଷ କୋର କରି
ପାରିବି ।” ଏକଥା ଶ୍ରବଣ ସେ ତା'ର ଅଣ୍ଟାରୁ
ଡୋର କାଢ଼ି ତାକୁ ବାନ୍ଧି ଘୋଷାର ଘୋଷାର
ଜାହାଜ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆଣିଲା । ଜାହାଜର ଯାତ୍ରୀ-
ମାନେ ଏହି କଇଁସର ଖୋଳଟିକୁ ଦେଖି ବିସ୍ମିତ
ହେଲେ ନିଶ୍ଚୟ; ତେବେ ସମସ୍ତେ କହିଲେ,

“ଏହାର ଉପଯୋଗୀତା କିଛି ନାହିଁ, ଏଡ଼େ ବଡ଼ ଜିନିଷଟା ନେଇ ଲଭ କ’ଣ?” କିଏ କହିଲା, “ଏସବୁ ଜିନିଷ ଔଷଧ ତିଆରି ହେବାରେ ଲାଗି ପାରିବ!” ବେନ୍ କହିଲା, “ଭାଇମାନେ, ଆପଣମାନେ କିଛି ନା କିଛି ବିଦେଶୀ ଜିନିଷ ନିଜ ସଙ୍ଗେ ଦେଶକୁ ନେଇ ଯାଉଛନ୍ତି । ମୁଁ ମଧ୍ୟ କିଛି ବିଦେଶୀ ଜିନିଷ ନେଇ ଯାଉଛି । ପାର୍ଥକ୍ୟ ଏଡ଼କି ଯେ ଆପଣମାନେ ପଇସା ଦେଇ କିଣିଛନ୍ତି, ମୁଁ କିଛି ପଇସା ନଦେଇ ନିଜେ ପାଇ ଯାଇଛି ।”

ପରଦିନ କୁହୁଡ଼ି ସଫୁର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ କଟିଗଲା । ଜାହାଜ ପୁଣି ଯାହା ଆରମ୍ଭ କଲା ଓ କିଛିଦିନ ପରେ ଯାଇ ଚୀନ୍ରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ଜାହାଜ

ପହଞ୍ଚିବା ମାତ୍ରେ ବ୍ୟବସାୟୀମାନଙ୍କ ଦଳର ମାନେ ଆସି ବଣିକମାନଙ୍କୁ ସବୁ ନିଜ ନିଜର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତାମାନଙ୍କ ଘରକୁ ନିମନ୍ତ୍ରିତ କରୁଥାନ୍ତି । ଜଣେ ଇରାନୀ ଧନୀ ଲୋକଙ୍କ ଘରକୁ ବ୍ୟବସାୟୀମାନେ ନିମନ୍ତ୍ରିତ ହୋଇ ଗଲେ । ସେଠାରେ ବଡ଼ ଛୋଟ ବ୍ୟବସାୟୀ ଅନୁସାରେ ବ୍ୟବସାୟୀମାନଙ୍କୁ ଉଚ୍ଚ ଆସନ ଦିଆଯାଉଥିଲା । ସାଧାରଣମାନଙ୍କୁ ତଳେ ମଝିଣା ଉପରେ ବସିବାକୁ ଦିଆ ଦେଉଥିଲା । ବେନ୍ ମଧ୍ୟ ମଝିଣାରେ ବସିବାକୁ ପଡ଼ିଲା ।

ପରଦିନ ଇରାନୀ ବଣିକ ଜାହାଜକୁ ବୁଲି ଆସିଲେ ଜାହାଜରେ ଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଜିନିଷ ଦେଖିବାକୁ । ଜାହାଜ ଉପରେ ପଡ଼ିଥିବା କଞ୍ଚାପତ୍ର ବିରାଟ ଖୋଲ ଦେଖି ସେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ କହିଲେ, “ଏ ଅମୂଲ୍ୟ ଜିନିଷ କାହାର? କିଏ କ’ଣ ଏଇଟା ବନ୍ଦ କରି ପାରିବ?” ଅନ୍ୟ ବଣିକମାନେ କହିଲେ ଯେ ତାହା ବେନ୍ ସିର ।

ଏକଥା ଶୁଣି ଇରାନୀ ବଣିକ ହୋଧରେ ଗଳ୍ପିତ କହିଲେ, “ଆପଣମାନେ ଏତେଦିନ ହେବ ମୋତେ ଜାଣନ୍ତି । ଅଧିକ ଟେକାଳି ଏହି ଜିନିଷର ମାଲିକଙ୍କୁ ସାଧାରଣ ମଝିଣାରେ ବସାଇ ଶାୟିବାକୁ ଦିଆଗଲା? କେହି କିଛି ମୋତେ କହିଲେ ନାହିଁ? ତାକୁ ଭଲକରି ସଜ୍ଜାର କରି ନପାରି ମୁଁ ଦୁଃଖିତ ଓ ଲଜ୍ଜିତ । ତାଙ୍କ ସହିତ ପ୍ରଥମେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରି ମୁଁ

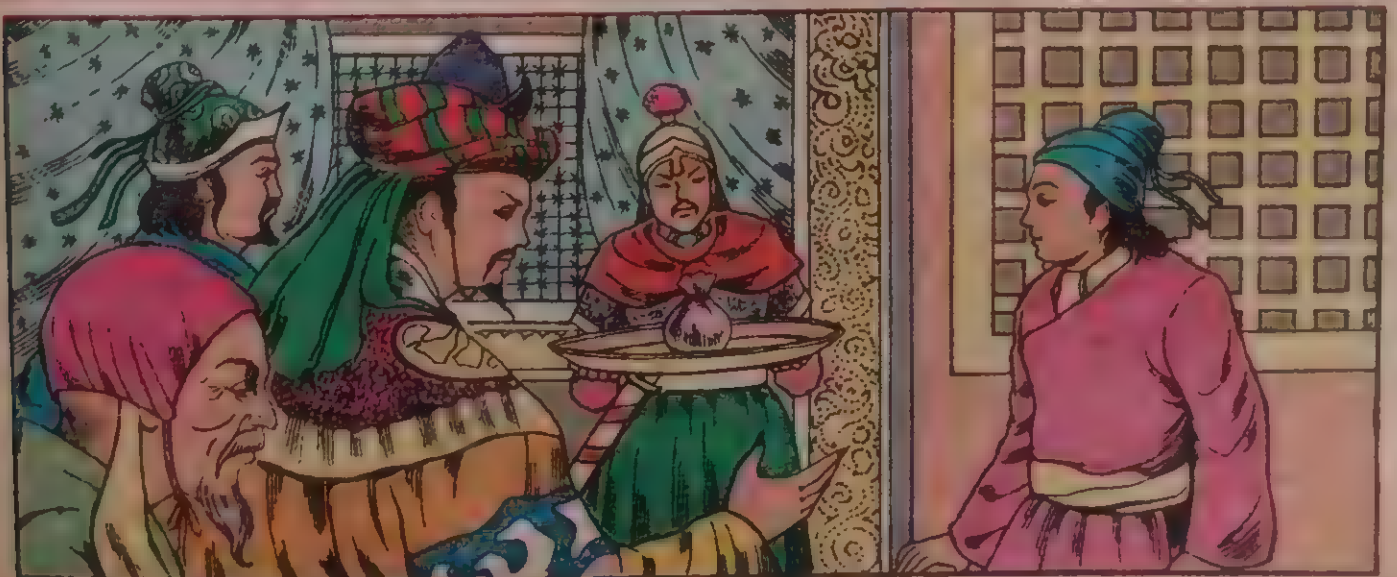
ତାକୁ ସେଥିପାଇଁ ଯମା ମାଗିବ ଓ ଏହି
କଳ୍ପପ ଖୋଳ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପଚାରିବ । ତା'ପରେ
ଆମ ସମାନଙ୍କ କଳ୍ପପ କଥା କୁହାଯିବ ।”

ସେହି ଲୋକା ବଢ଼ିକର ନାମ ଥିଲା ଅବୁ
ଦୁସେନ୍ । ସେ ପ୍ରଥମେ ବେନ୍‌କୁ ତା'
ବୋକାନ ପଖକୁ ନେଇଗଲେ ଓ କିଛି ସମୟ
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କଲେ । ତା'ପରେ ଅନ୍ୟ
ବଢ଼ିକମାନଙ୍କୁ ଡାକିଲେ । ସେ ବେନ୍‌କୁ
ପଚାରିଲେ, “କ'ଣ, ଆପଣ ଏହି କଳ୍ପପର
ଖୋଳପାଠି ବିନ୍ଦି କରିବେ?”

ବେନ୍‌ କିଛି ବୋକା ଲୋକ ନଥିଲା । ସେ
ଚତୁରତାର ସହୃଦ ଉତ୍ତର ଦେଲା, “ବିନ୍ଦି
କରିବି ନାହିଁ କାହିଁକି? କିନ୍ତୁ ଭଲ ଦରଦାମ
ହେଲେ ବିକ୍ରିବି ।” ତା'ପରେ ବେନ୍‌ ଓ
ଗୁଜା ମିଶି ଅବୁ ଦୁସେନ୍ ସହୃଦ କଥାବାର୍ତ୍ତା
କଲେ । ଶେଷରେ ଗୁଜା ମଜା କରି ଅବୁ
ଦୁସେନ୍‌କୁ କହିଲା, “ବେନ୍‌ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ
ଦରିଦ୍ରତାର ଟଙ୍କା ହେଲେ ସେ ଦେଇଦେବ ।”

“ତା'ର ଅର୍ଥ ସେ ବୋଧହୁଏ ଏଇଟା
ବିନ୍ଦି କରିବାକୁ ଗୁଡ଼ୁ ନାହାନ୍ତି । ଥିକା
କରୁଛନ୍ତି ।” ଅବୁ ଦୁସେନ୍‌ କହିଲା ।

ଏବେ ବଢ଼ିକମାନେ ବୁଝିଲେ ଯେ ପ୍ରକୃତରେ
ସେହି କଳ୍ପପ ଖୋଳ ଏକ ଅମୂଲ୍ୟ ବସ୍ତୁ । ସବୁ
ଘଟଣା ଗୁଜା ଦୁସେନ୍‌କୁ କହିଲା, ସେ କହିଲା,
“ଆପଣ ଯାହା ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବେ ।”
ଦୁସେନ୍‌ ପଚାରି ହଜାର ଟଙ୍କା ଦେଇ କଳ୍ପପର
ଖୋଳଟିକୁ କିଣି ନେଲା । ତାହା ମଧ୍ୟ ବହୁତ
କମ୍ ଦାମ ଥିଲା । କୁହାଯାଏ ଯେ ଏପରି
କଳ୍ପପର ଖୋଳରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଇଞ୍ଚ ଭିତରେ
ଅନେକ ମୋଡ଼ ସବୁ ଭରି ରହିଥାଏ ।
ଯାହାହେଉ ବେନ୍‌ର ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଦୂର
ହୋଇଗଲା । ଏବେ ସେ ଏକ ଧନୀ ବ୍ୟକ୍ତି
ଭାବରେ ପରିଗଣିତ ହେଲା । ସହରରେ
ତା'ର ସମ୍ମାନ ବଢ଼ିଗଲା । ପରେ ସେ ଏକ
ସୁନ୍ଦର ବାଲିକାକୁ ବିବାହ କରି ସୁଖରେ
କାଳତପାତ କଲା ।

ରାଜକୁମାରୀ ସୌଦାମିନୀ

(ପୂର୍ବ ଅଂଶ ଥିବାକୁ ଅସମାପ୍ତ କାହାଣୀ)

ଏଇପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗାଳ୍ପିକ କହୁ ସୌଦାମିନୀ ପିତାଙ୍କୁ କହିଲା, “ବାବା ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ କନକ-ପ୍ରସା କାହାକୁ ବିବାହ କରିବେ ? କୌଣସି ନ୍ୟ ଦେଶର ଯୁବରାଜକୁ ନା ରାଜଶେଖରକୁ ନା ଗନ୍ଧବକୁ ? ଏହାହିଁ ଏହି ଗାଳ୍ପର ସମସ୍ୟା । ମୋତେ ବିବାହ କରିବାକୁ ଆସୁଥିବା ଯୁବକମାନଙ୍କୁ ଆପଣ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନକୁ ପଚାରିବେ, ଯିଏ ଏ ଗାଳ୍ପ ଶୁଣିବା ପରେ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଭାବରେ ସମାଧାନ କରିଦେବ ମୁଁ ତାକୁହିଁ ବିବାହ କରିବି ।

ଇତିମଧ୍ୟରେ ଅନେକ ଦିନ ବତିଯାଇଥାଏ, ଅନେକ ରାଜପୁତ୍ର ଏ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରି ବଫଳ ହୋଇ ଫେରି ଯାଇଛନ୍ତି । ରାଜା ବଡ଼ ଚିନ୍ତିତ ଥା’ନ୍ତି । ସେ ଭାବୁଥା’ନ୍ତି, “ଯଦି ଏମିତି ହୋଇ ଚାଲିବ

ତେବେ କ’ଣ ମୋ ଦୁଃଖ ଆଜବଳ ଦୂରୀକ ହୋଇ ରହିଯିବ ?”

ଏଇ ସମୟରେ ରାଜାଙ୍କର ଅଳ୍ପ ପ୍ରିୟ ବନ୍ଧୁ ରାଜା ଦତ୍ତମେନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ପୁତ୍ର କନ୍ଦୁହାସ ନିଜ ରାଜ୍ୟର କୌଣସି କାନ୍ଥ ଦମ୍ଭରେ ପିତାଙ୍କର ପକ୍ଷ ନେଇ ଆସି ମେଡ଼ି ରାଜ୍ୟରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ।

ପକ୍ଷରେ ଲେଖାଥିଲା— “ପ୍ରିୟ ବନ୍ଧୁ ଅନଙ୍ଗ, ତମେ ଜାଣ ସେ କେମିତି ଯାଇ ମୋ ରାଜ୍ୟ ପଡ଼ୋଶୀ ରାଜ୍ୟ କନ୍ଦୁଶା ଦ୍ଵାରା ପରାଜିତ ହୋଇ, ତାହାର ଯକ୍ଷ ସାମନ୍ତରାଜ୍ୟ ରୂପେ ତାହା ରହିଛି, କନ୍ଦୁଶାଙ୍କ ବାସ୍ତବିକ ରାଜା ଦକର୍ଣ୍ଣ ତା’ର ପୁରସ୍କୃତପକ୍ଷପାତ୍ର ଅଧିକ ସ୍ତର ଓ କୁଣ୍ଠିତ ପୁରାବସ୍ଥାରେ । ମୋ ମୋତେ ରାଜଗାଦିରୁ ଦୂରୀତ କରି ନାହିଁ

ରାଜ୍ୟ ଦଖଲ କରିବାକୁ ବସିଛି । ମୁଁ ଏବେ
 ବୟସରେ ବୃଦ୍ଧ । ଯଥା ଶିଳ୍ପ ମୁଁ ଚନ୍ଦ୍ରହାସର
 ରାଜ୍ୟାଭିଷେକ କରିବାକୁ ଚାହେଁ । ବିକର୍ଣ୍ଣର
 ନୀଳସ୍ତରର ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର ସବୁ ଦେଖି ଚନ୍ଦ୍ରହାସ
 ତା' ଉପରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ରୁଷ୍ଟ ହୋଇଅଛି ।
 ସେନା ସଂଗଠନ କରି ସେ ଯୁଦ୍ଧରେ ବିକର୍ଣ୍ଣ
 ସହୃଦ ମୁକାବଲ କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ।
 ସେଥିପାଇଁ ସେ ଅନେକ ପାହାଣୀ ଜାତର
 ଯୁବକମାନଙ୍କୁ ସୈନ୍ୟ ବିଭାଗରେ ନେଇ ଶିକ୍ଷା
 ଦେଉଛି । ଏ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଯଦି ତମେ କିଛି
 ସୈନ୍ୟ ଓ କିଛି ଆର୍ଥିକ ସାହାଯ୍ୟ ଦେଇ-
 ପାରନ୍ତି ତେବେ ସେ ଅଧିକ ଉତ୍ସାହୀ ହୋଇ
 କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତା ଓ ବିଜୟ ହାସଲ କରିବା
 ପାଇଁ ତାକୁ ସହଜ ହୁଅନ୍ତା ।”

ଅନଙ୍ଗବର୍ମା ପକ୍ଷ ପକ୍ଷ ବହୁତ ଖୁସି ହେଲେ ।
 ସେ ଚନ୍ଦ୍ରହାସକୁ କହିଲେ, “ସୁଅ, ସୈନ୍ୟ
 ଓ ଆର୍ଥିକ ସାହାଯ୍ୟ ମୁଁ ତୁମକୁ ଅବଶ୍ୟ
 ଦେବ । ତେବେ ମୁଁ ଏକ ମାନସିକ କଷ୍ଟ
 ଭିତରେ ଗତି କରୁଛି । ସେ ସମସ୍ୟାଟି
 ସମାଧାନ ହୋଇଗଲେ ମୁଁ ତୁମକୁ ଅଧିକ
 ଉତ୍ସାହର ସହୃଦ ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରିବି ।”

“ଆପଣ ଦୟାକରି ମୋତେ ଆପଣଙ୍କ
 ସମସ୍ୟା କହିବେ କି? ଯଦି ମୁଁ କିଛି
 କରିପାରେ ।” ଚନ୍ଦ୍ରହାସ କହିଲେ ।

ଅନଙ୍ଗବର୍ମା ଅଳ୍ପ ସଙ୍କୋଚ କରି ନିଜର
 କନ୍ୟାର ବିବାହ ସର୍ତ୍ତ ବିଷୟରେ ସବୁକଥା
 କହିଲେ । ସେ କହିଲେ, “ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯେତେ
 ଯେତେ ରାଜପୁତ ଆସିଛନ୍ତି ସେମାନେ ଦୃଢ଼

ନକର କହୁଛନ୍ତି, “ମୁଁ ତୁମକୁ ଏକ ସମାଧାନ
ରହୁ ଉପହାର ପ୍ରଦାନ ଦେବି ।” ଏପରି
କହିବା ଦ୍ଵାରା ସେ ସମସ୍ତ ଜେଇ ଦେଖିଲେ
ହସର ଲଜା ଅଛି ନା ନାହିଁ । ଅଧିକ ଗଜ-
କ୍ଷେତ୍ରର ବରଜ, ନମ୍ରତା, ଦୁର୍ଲ୍ଲଭତା,
ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ, ଉତ୍କଳ ସବୁ ଜାଣି ମନେ ମନେ
ସେ ନିଜର ହିଁସା ପାଇଁ ତାକୁ ବାଛୁଛନ୍ତି ।
ତେଣୁ ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ କନକପ୍ରଭାଙ୍କର ରାଜ-
କ୍ଷେତ୍ରଙ୍କ ସହ ବିବାହ ସବିଆ ଉଚିତ ଓ
ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ।”

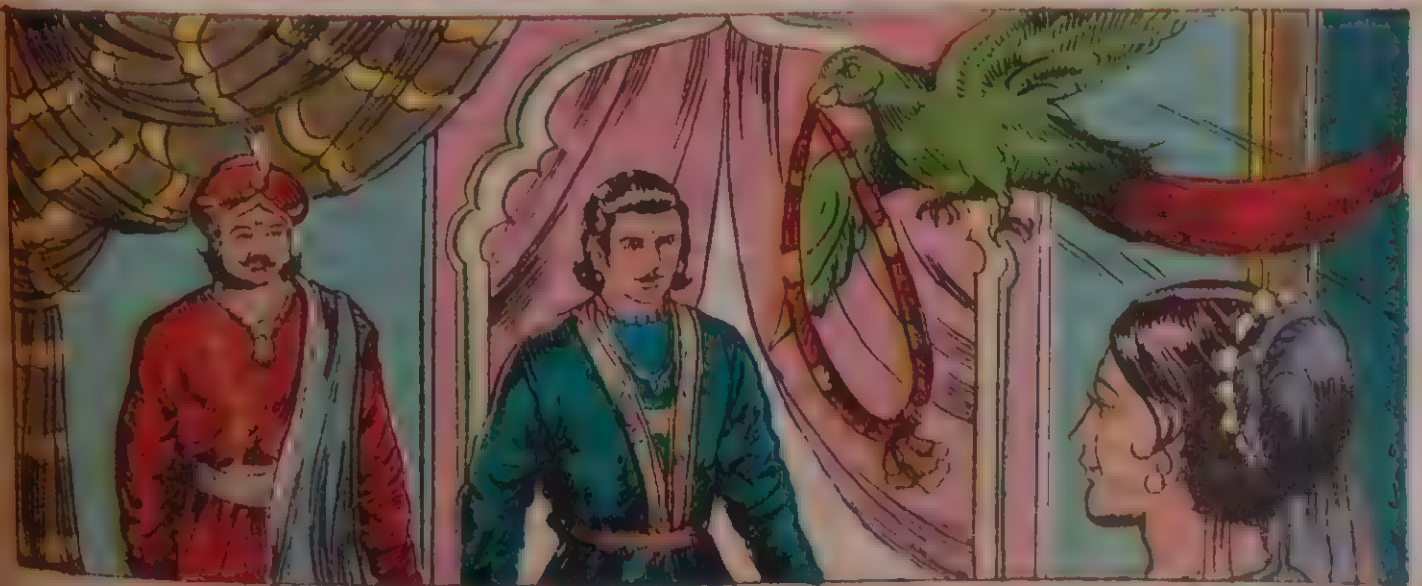
ତେହସାଙ୍କ ସମାଧାନ ଶୁଣି ଅନଙ୍ଗବର୍ମା
ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଓ ଆନନ୍ଦ ହୋଇ ଏ ଶବ୍ଦର
ସୌଦାମିନୀ ପାଖକୁ ପଠାଇଲେ ।

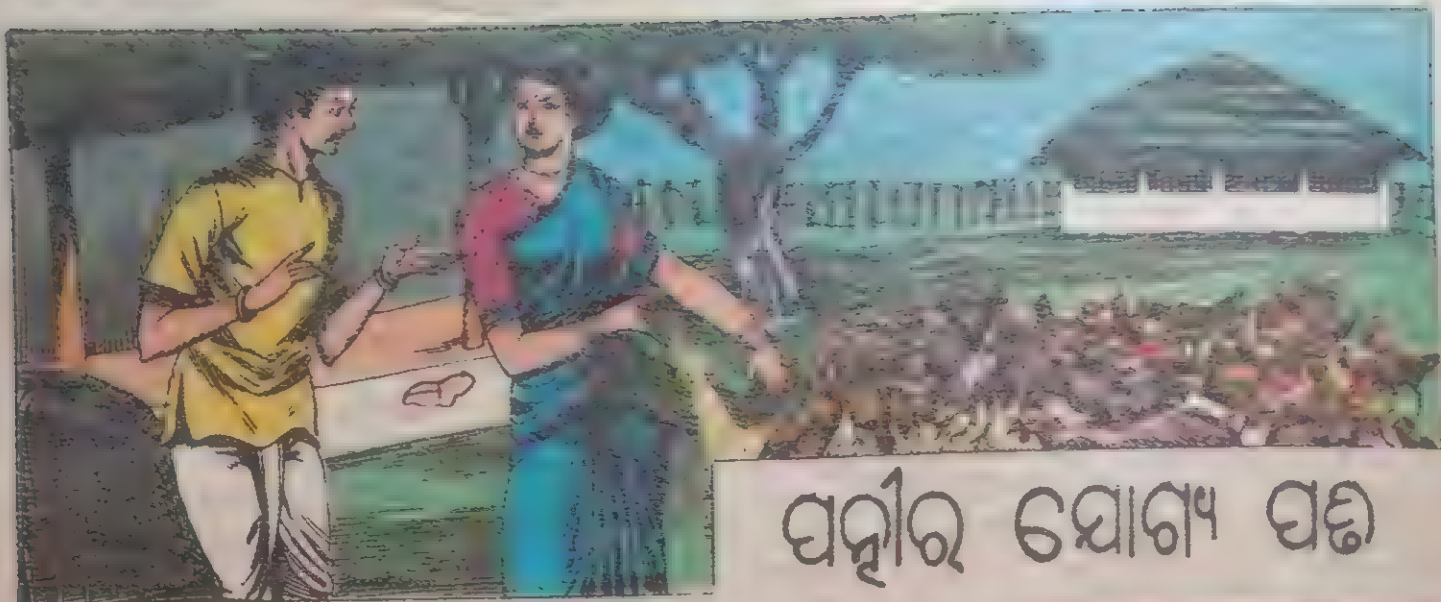
କିନ୍ତୁ ସମୟ ପରେ ସୌଦାମିନୀର ଜଣେ
ସଖୀ ତାର ଏକ ପାଲଟ ଶୁକପକ୍ଷୀ ସହ
ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା । ସେ ତେହସାଙ୍କୁ କହିଲା,
“ରାଜକୁମାରୀ ଆପଣଙ୍କ ସମାଧାନକୁ ସ୍ଵୀକାର
କରିଛନ୍ତି । ସେ ଆପଣଙ୍କୁ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଓ ସମ୍ମାନ

ଜଣାଇଛନ୍ତି । ଆପଣ ଶଲ୍ୟାଞ୍ଚରେ କନକ-
ପ୍ରଭାଙ୍କର କର ନିବିଡ଼ ପାଇଁ ଯେଉଁ ସମାଧାନ
କରିଛନ୍ତି ତାହା ଆପଣଙ୍କ ବିବେକକୁ ଶକ୍ତତାର
ପରୀକ୍ଷାକ । ତେଣୁ ତାଙ୍କର ପ୍ରିୟ ଶୁକପକ୍ଷୀ
ଦ୍ଵାରା ସେ ଆପଣଙ୍କ ନିକଟକୁ ତାଙ୍କର ବିବାହ
ସ୍ଵୀକୃତିର ଚାକ୍ଷୁ ପ୍ରଦାନ ଏହି ସୁସ୍ଥମାଳ
ପଠାଇଛନ୍ତି ହୃଦୟ କରନ୍ତୁ ।”

ସଖୀର ଆଦେଶ ପାଇ ଶୁକପକ୍ଷୀ ସେହି
ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ତେହସାଙ୍କର କଣ୍ଠରେ ଲମ୍ବାଇ
ଦେଲା । ତା’ପରେ ତେହସାସ ଓ ସୌଦା-
ମିନୀଙ୍କର ବିବାହ ଅତି ଆଡ଼ମ୍ବର ସହକାରେ
ସମ୍ପାଦ୍ଧ ହେଲା ।

କିଛିଦିନ ପରେ ତେହସାସ ନିଜ ଶତ୍ରୁରଙ୍କର
ସୈନ୍ୟ ଓ ନିଜ ସୈନ୍ୟ ଏକାଠି କରି ବିକର୍ଣ୍ଣ
ସହକାରେ ଯୁଦ୍ଧ କରି ତାକୁ ହରାଇଲେ । ତତ୍ପରେ,
ଜୟନ୍ତ ଓ କନ୍ୟା ତିନି ରାଜ୍ୟର ରାଜା
ହୋଇ ତେହସାସ, ସୌଦାମିନୀଙ୍କ ସହ
ଆନନ୍ଦରେ କାଳତପାତ କଲେ ।

ପହୀର ଯୋଗ୍ୟ ପଣ

ଗୋଟିଏ ଗ୍ରାମରେ ଦାମୋଦର ଓ ରମାବାଇ ନାମକ ଏକ ଦମ୍ପତି ଥା'ନ୍ତି । ଦାମୋଦର କୃଷିକାର୍ଯ୍ୟ କରେ । ରମାବାଇର କିନ୍ତୁ ସଉକ୍ ଥାଏ କୁକୁଡ଼ା ପାଳନ । ସେଥିରୁ ତା'ର ପଇସା ମଧ୍ୟ କିଛି ଲାଭ ହୁଏ । ଗ୍ରାମର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଭଦ୍ରଲୋକ ମଧ୍ୟ ରମାବାଇ ପାଖରେ କୁକୁଡ଼ା କଣି ଛାଡ଼ନ୍ତି । ବର୍ଷକ ପରେ ବେଶି ସଂଖ୍ୟା ହୋଇଗଲେ ଦି'ଟା କୁକୁଡ଼ା ଛଡ଼ି ଆଉ ସବୁ ନେଇଯା'ନ୍ତି ।

ଦାମୋଦର କୁକୁଡ଼ା ମାଂସ ଖାଇବା ପାଇଁ ଖୁବ୍ ଖୁସିପାଏ । ଲୋଭରେ ପଡ଼ି ଥରେ ଦିଅର ଦାମୋଦର ରମାବାଇକୁ କହିଲା ମାଂସ ବନ୍ଧ ଖୁଆଇବାକୁ । ରମାବାଇ ପୁର ନାହିଁ କରିଦେଲା । କେତେ ସଉକରେ କୁକୁଡ଼ା ଗୁଡ଼ିକୁ ରଖିଛି ଆଉ କହିବା ମାତ୍ରେ ମାରି କରି

ଦେଇଦେବ ? ବିଚାର ଦାମୋଦର ପେଟରେ ଘେନି ଓ ମନରେ ଲୋଭ ନେଇ ଛିପିଛା ହେଲା । ମନେ ମନେ ଚିନ୍ତା କରି ଗୋଟାଏ ଉପାୟ ପାଝିଲା । ଦୁଇ ଗୁରୁଦିନ ପରେ ସେ ରମାବାଇକୁ ଅତି ସ୍ନେହରେ ଡାକି କହିଲା, “ଦେଖ ତମେ ତ କୁକୁଡ଼ାଗୁଡ଼ିକୁ ଅତି ଯତ୍ନରେ ରଖିଛ । ମୋତେ ସୁଦ୍ଧା ଗୋଟିଏ ଦେଉ ନାହିଁ । ବିକିବାର ତ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁନାହିଁ । ତେଣୁ ଆମ ଜମିଜମା ଛଡ଼ା ଆମର ଚଳିବାର ଆଉ କିଛି ଉପାୟ ନାହିଁ । ଏ ବର୍ଷ ଜମିରେ ଧାନ ମୁଗ କିଛି ଭଲ ଫସଲ ଧରୁନାହିଁ । ମୁଁ ଯାଇ ଜଣେ ବାବାଜୀକୁ କହିଲି ଯେ ସେ କହିଲେ କୌଣସି କାରଣରୁ ଫସଲ ଦେବତା ଆମ ଉପରେ ରୁଷ୍ଟ ହୋଇଛନ୍ତି ଯଦି ତାଙ୍କୁ ଖୁସି କରାଯାଏ ତେବେ ସେ ଆମକୁ ଫସଲ ଦେବେ ।”

“ଆଜ୍ଞା, ତେବେ ତାଙ୍କୁ କିପରି ଶୁଣି
କବିତା ସେକଥା ବୁଝି ମୁଁ ଏବେ କରୁଛି ।”
ରମାବାଇ କହିଲା ।

ଦାମୋଦର ଟିକିଏ ରହିଯାଇ କହିଲା,
“ଦେଖ ରମା ବାବାଜୀ କହୁଛନ୍ତି ଆମ ଶେତ
ପ୍ରାଣରେ ଥିବା ଓଡ଼ିଶାରେ ଗୋଟାଏ କୋରଡ଼
ଅଛି । ସେଠାରେ କୃଷି ଦେବତା ବାସ
କରନ୍ତି । ତମେ ପ୍ରତିଦିନ ଭାତ ମାଂସ ରନ୍ଧି
ନେଇ ସେଇ କୋରଡ଼ରେ ରଖିଦେଇ ଆସିବ ।
ପଛକୁ ବୁଲି ଚାହିଁବ ନାହିଁ । କୃଷି ଦେବତା
ନିଜେ ସେସବୁ ଖାଇଦେବେ । ରମାବାଇ
ସେଇଆ କଲ । ତାକୁ ବୁଝାହୋଇଥାଏ
ମାସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କରିବାକୁ । ରମାବାଇ ରନ୍ଧି
ରଖିଦେଇ ଆସେ ଆଉ ଦାମୋଦର ମହା

ଆନନ୍ଦରେ ସେଗୁଡ଼ିକ ଖାଏ । ରମା ଦେଖିଲା
ଏତେ ସୁଖା ମନେ ମଧ୍ୟ ପଲ କିଛି ହେଉ
ନାହିଁ । ଜମି, ଶେତ ସେମିତି ପଡ଼ି ରହିଛି ।
ଠିକ୍ ଶେଷଦିନ ସେ ଖାଇବା ରନ୍ଧି ରଖିଦେଇ
ଆସି ଆଉ ଏକ ଗଛ ଆଡ଼ୁଆଳରେ ଛପି
ରହି ଦେଖିଲା ଦାମୋଦର ଏପାଖ ସେପାଖ
ଟିକିଏ ଗୌରଙ୍କ ପରି ଅନାଇ ଦେଇ ଖାଦ୍ୟ
ନେଇ ମହା ଆନନ୍ଦରେ ଖାଉଛି । ଏସବୁ
ଦେଖି ରମାବାଇ ରାଗରେ ପାଟି ଲାଲ୍
ହୋଇଗଲା । ଖଣ୍ଡେ ବାଡ଼ି ଧରି ଚିତ୍କାର କରି
ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା ଓ ଦାମୋଦରର କିଛି କଥା
ଶୁଣିବା ପୂର୍ବରୁ ପିଟି ଦେଇଗଲା । ସେ କହିଲା
ଏପରି ଅବସ୍ଥାରେ ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତି ସହିତ ଘର
କରି ରହିବା କଷ୍ଟକର ।

ତା'ପରେ ସେ ତା' ବାପଘରକୁ ଚାଲି-
ଯିବାକୁ ଛିରି ଉଠିଲା । ପେଡ଼ିପେଡ଼ି ବସାବସ
କରି ପଡ଼ୋଶୀ ଉତ୍ତମାନଙ୍କୁ ଲୋ ବଦାୟ
ନେବାପାଇଁ । ତା'ପରେ ସେ ସେମାନଙ୍କୁ ନିଜ
ସ୍ବାମୀର କାର୍ଯ୍ୟାଦି କଥା ଖୋଲି କହିଲା ।

ଉତ୍ତମଧର ଦାମୋଦର ରମାବାଇର
ଗଣିଲି ସବୁ ପେଟରୁ ବାହାର କରିଦେଇ
ନିଜେ ତା' ଭିତରେ ପଶି ରହିଲା । ଯିବା
ସମୟ ହୋଇଗଲା ମୂଲ୍ୟଆମାନେ ପେଟର,
ବାକ୍ସ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଜିନିଷ ସବୁ କାନ୍ଦେଇ
ଆଗରେ ଚାଲିଲେ । ପଡ଼ୋଶୀ ମହିଳାମାନେ
ରମାବାଇକୁ ବଦାୟ ଦେଲେ । ତା'ପରେ
ରମାବାଇ ବାପଘରକୁ ଗଲା ।

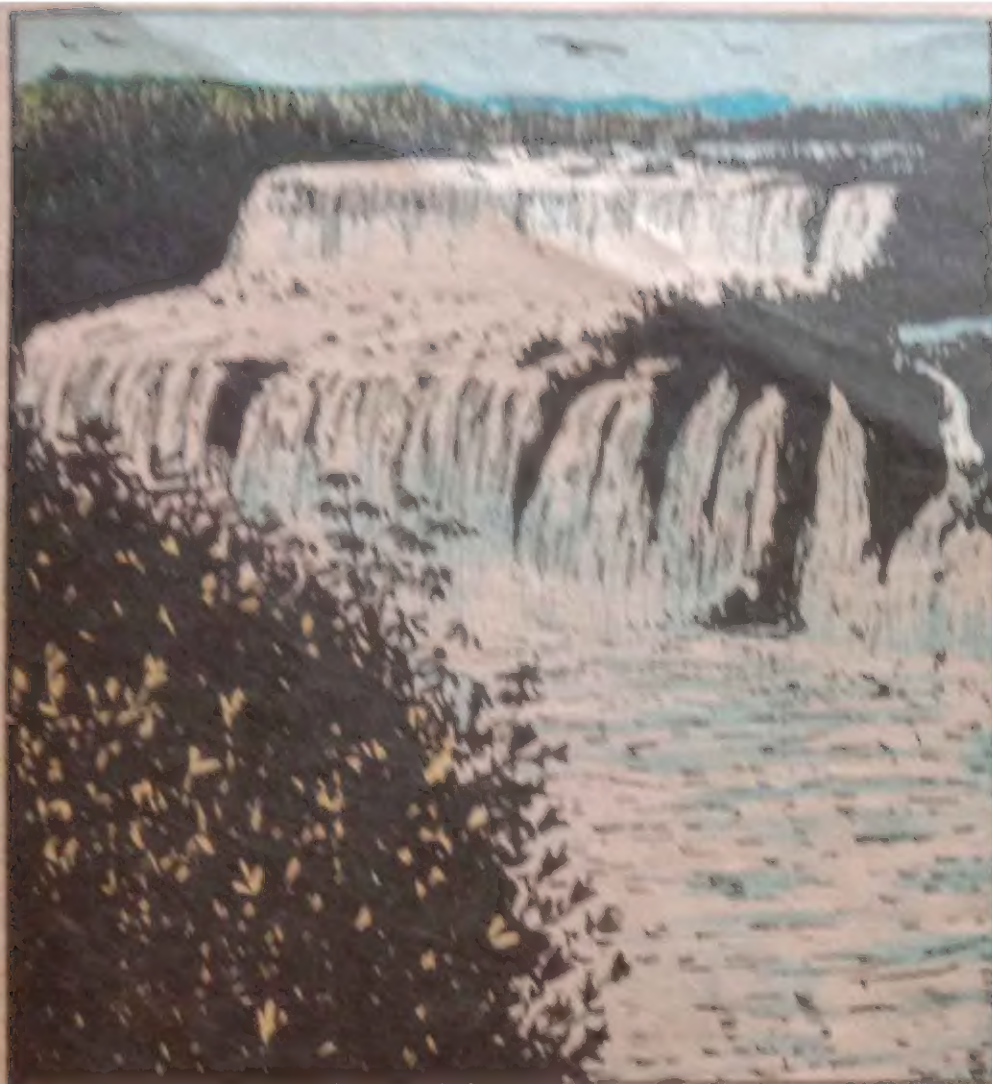
ବାପଘରେ ପଡ଼ିଥିବା ରମା ମା'କୁ ସବୁକଥା
କହି କାନ୍ଦିଲା । ରମାର ମା' ତାକୁ ସାନ୍ତୁନା
ଦେଉ ଦେଉ କହିଲେ, “ହୁଅ କାନ୍ଦନା, ତୁ
ଏଇଠି ରହ, ସେ ବଦମାସର ମୁହଁ ସୁଜା
ଗୁହୁବା ଦରକାର ନାହିଁ ।”

ତା'ପରେ ରମାର ମା' କୌତୁହଳବଶେ
ପେଟର ଡାକୁଣୀ ଖୋଲିବାମାତ୍ରେ ଦାମୋଦର
ସେଥିରୁ ବାହାର ପଡ଼ି କହିଲା, “ମା', ମୁଁ
ଏହା ଭିତରେ ଥିଲି—ଆପଣଙ୍କ ହୃଦୟେ
ଜାମାତା—ଆପଣଙ୍କ ରେଣ ଦର୍ଶନ ପାଇଁ
ଏହା ଭିତରେ ଲାଗି କରି ଆସିଛି । ଆଉ
ସବୁ କଥା ତ ହିଅଠାରୁ ଚାଲିଥିବେ ।”

ଏସବୁ ଦେଖି ରମାର ମା' ଶୁଷ୍କ
ରାଗିଲେ । ସେ ଇଚ୍ଛାଲେ, “ଏ ଦୁହେଁ ଇଚ୍ଛା
କରି ଏପରି କରିଛନ୍ତି ମୋ ଘରେ ଆସି ରହିବା
ପାଇଁ । ମୁଁ ମୋତେ ଏମାନଙ୍କୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଦେବ
ନାହିଁ ।” ସେ ସେମାନଙ୍କୁ ସାବଧାନ କରାଇ
କହିଲେ, “ଓ ଏଇ କଥା ? ମୁଁ ସବୁ ବୁଝି
ପାରିଛି । ଏଠାରୁ ତୁରନ୍ତ ଚାଲିଯାଅ ଆଉ
ମନେରଖ ଜୀବନରେ ମୋ ଦ୍ଵାର ମାଡ଼ିବ
ନାହିଁ ।”

ରମାବାଇ ବଗୁରା କଂକର୍ତ୍ତବ୍ୟବମୁତ୍ତ ହୋଇ
ସ୍ବାମୀ ସହିତ ପୁଣି ନିଜ ଘରକୁ ଫେରିଗଲା ।

ଜଳ ପ୍ରପାତ

ଭାରତ, ଓ ଆର୍ଜେଣ୍ଟାଇନାର
ସୀମା ଭିତରେ ଥିବା ଉତ୍ତରାଞ୍ଚଳ
ଜଳପ୍ରପାତରେ ବର୍ଷା ଋତୁରେ
୮୦ କିଲୋ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରତି ସେକେଣ୍ଡକୁ
୧,୫୭୫,୦୦୦ ଘନଫୁଟ ଜଳ
ପଡ଼ୁଥାଏ । ଏହି ଜଳପ୍ରପାତର
ନମୁନାରେ ଥିବା ନଦୀ ଏବେ ସୁଦ୍ଧା
ଦୁଇଥର ଫୁଲପାରି ଜଳ-
ପ୍ରପାତର ଉପର ପ୍ରତି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଝରି ଆସିଛି । (୨୫୦ ଫୁଟ)

ବିଶିଷ୍ଟ ଆଫ୍ରିକାରେ ଥିବା ଏକ
ପ୍ରକାର ମଣ୍ଡୁକ ସାରା ଜୀବନ
ପାଣି ଭିତରେ ହିଁ ଥାଏ । ତା'ର
ପଛ ଗୋଡ଼ରେ ବଡ଼ ବଡ଼ ନଖ
ଅଛି । ସେହି ନଖ ସାହାଯ୍ୟରେ
ସେ ଆହାର ଧରି ଥାଏ ।

ଜଳସ୍ଥିତ ମଣ୍ଡୁକ

circles, squares, semi-circles...
The wonder world of geometry
at your finger tips!

OMEGA Sony
gives you perfection

OMEGA Sony
MATHEMATICAL
DRAWING
INSTRUMENTS

ART NO. 163

Omega - The ultimate in quality

Allied Instruments Pvt. Ltd.,

30-CD Government Industrial Estate
Kandivli (West), Bombay-400 067.

Phone: 692425 • 695068 • 696721 • 697188

Telex: 011-73369 AIPL • Cable ARTCORNER

Winner of Top
PERFORMANCE
EXPORT AWARD
1979-80-81
82-83-84-85

Also available

- Omega Gl...
- Omega Lib...
- Omega W...

Distributors: GREATER BOMBAY: D. Jagjivandas & Company, 177, Abdul Rehman Street, Bombay-400 003. Ph.: 326524 MAHARASHTRA A. A. Company, 107, Regal Industrial Estate, Acharya Donde Marg, Sewree (West), Bombay-400 015. Ph.: 4133295/4133215 GUJARAT N. Chimer Jesmin' Building, Near Firdaus Flats, Khanpur, Ahmedabad 380 001. Ph.: 395198/399570 DELHI HARYANA PUNJAB J.K. & HIMACHAL PRADESH Traders, 89, Chauri Bazar, Delhi-110 008. Ph.: 262854 KARNATAKA ANDHRA PRADESH & OOR

ଫଟୋ-ପରିଚୟ-ପ୍ରତିଯୋଗିତା: ପୁରସ୍କାର ଟ. ୫୦

ପୁରସ୍କୃତ ପରିଚୟୋକ୍ତ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୧୯୮୮ ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇବ

M. Natarajan

M. Natarajan

- ★ ଭରସ୍ତ୍ର ଚିତ୍ର ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ପରିଚୟୋକ୍ତ ଦୁଇ ଗୁରୁ ଧାତୁରେ ଲେଖା ହୋଇଥିବ ଏବଂ ପରସ୍ପର ସମ୍ବନ୍ଧିତ ହୋଇଥିବ
- ★ ଜୁଲାଇ ୧୦ ସୁଦ୍ଧା ପରିଚୟୋକ୍ତ ପତ୍ରସୂଚୀ ଦିଆଯିବ ।
- ★ ସବାଧିକ ଉପଯୁକ୍ତ ବେବେଗିତ ପରିଚୟୋକ୍ତ ପାଇଁ ଟ. ୫୦-୦୦ ପୁରସ୍କାର ପଠାଯିବ ।
- ★ ପରିଚୟୋକ୍ତ ସବୁ ପ୍ରେରକର ନାମ ଓ ଠିକଣା ପୋଷ୍ଟକାର୍ଡରେ ଲେଖା ହୋଇ ଚନ୍ଦ୍ରାମାମା ସଙ୍ଗେ ପରିଚୟ ପ୍ରତିଯୋଗିତା, ମାତ୍ରାସ-୨୦୦୦ ୨୨ ଠିକଣାରେ ଆସିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ମେ '୮୮ ପ୍ରତିଯୋଗିତାର ଫଳ

- ପ୍ରଥମ ଚିତ୍ର : ବଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ମୁଁ ଦୁନିଆ ଦୁଆରେ ଧରିଛି ଉଷାର ଥାଳ !
- ଦ୍ୱିତୀୟ ଚିତ୍ର : ଅଳ୍ପ ବୟସରେ ଜୀବନ-ନାଟିକା କାଳ ସାଥେ କରେ ଖେଳ !!
- ପୁରସ୍କାର ଚକ୍ରସ୍ତ୍ରୀ : ମଧୁସୂଦନ ଗଉଡ଼, ଭୁଲଗାଁ (କଲହାଣ୍ଡି)
- ଚକ୍ରସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଅଭିନନ୍ଦନ; ସମସ୍ତ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ଧନ୍ୟବାଦ ।

ଚନ୍ଦ୍ରାମାମା

ବାର୍ଷିକ ଦେୟ: ଟ. ୩୦-୦୦

ମନିଅର୍ଡର ପଠାଇବା ଠିକଣା:

ଡିଲ୍ ଟିଲ୍ ଏଜେନ୍ସିଜ୍, ଚନ୍ଦ୍ରାମାମା ଲିମିଟେଡ୍, ବଡ଼ପଲ୍ଲୀ, ମାତ୍ରାସ-୨୦୦୦ ୨୨

ବିଦେଶ ସକାଶେ ଦେୟ ବରଗଣୀ ପାଇଁ ନିମ୍ନ ଠିକଣାକୁ ଲେଖନ୍ତୁ:

ଚନ୍ଦ୍ରାମାମା ପବ୍ଲିକେଶନ୍ସ, ଚନ୍ଦ୍ରାମାମା ଲିମିଟେଡ୍, ବଡ଼ପଲ୍ଲୀ, ମାତ୍ରାସ-୨୦୦୦ ୨୨

Pick a PINKY...
and let
your writing
sparkle...

LION
PINKY

the Prettiest Pencil
in town.

Now from Lion Pencils, here's another Novelty...
the Pearl finished **LION PINKY** pencil, a pretty pencil to behold.
Superb in looks, super smooth in writing with its HB Lead
strongly bonded to give you unbreakable points.

Also available with rubber tip and hexagonal

Other popular brands of Lion Pencils are:

Lion **MOTO**, Lion **TURBO**, Lion **SWEETY**, Lion **CONCORD**,
Lion Hi-Tech **METALLIC**, Lion **MASH HOOR**, Lion **EXECUTIVE**,
Lion **NOVELTY**, Lion **GEEMATIC** Drawing Pencils
and **RATTAN** Colour Pencils & Wax Crayons.

LION PENCILS PVT. LTD. 95 Parijat, Marine Drive, Bombay 400 002.

National-407